

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 trt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Pénzügyek.

Budapest, március 27.

(v.) A magyar képviselőház csak a felét gyakorolja az öt megillető budgetjognak: a költségvetésben pontosan megszabja ugyanis a kiadásokat, de képzelt számokkal, amik mindig innen maradnak a valóságon, tölti meg a bevételi rovatot. Ennek a gyakorlatnak van egy kellemes és egy kárhuzatos következménye. A kellemes következmény a zárszámadások eredményeül évente mutatkozó tetemes pénztári feleslegekben jelentkezik. A kárhuzatos következmény ellenben a magyar parlament budgetjogának csonkasága s mindaz a sok visszasság, ami ebből folyik.

Kossuth Ferenc ma megtámadta az előirányzásnak ezt a nálunk már rendszerre vált módját; holott Horánszky Nándor és Lukács László pénzügyminiszter védelmére kelt a preliminarálás e hagyományos óvatosságának. Nem áttalljuk kimondani, hogy mi Kossuth Ferencnek adunk igazat. Mindaz, amit Horánszky és Lukács miniszter a nálunk divó előirányzási mód védelmében kifejtettek, csak menthetővé teszi ezt a gyakorlatot, de jogosulttá nem. Okoskodásuk mögött körülbelül az a gondolat lappang, hogy mihelyt bevallanók a várható felesleg valódi mennyiségét, azonnal megindulna egy féktelen költelezés, a parlament dobálózni kezdene az ország pénzével s ily módon csakhamar megbillenhetne a minden áron fenntartandó pénzügyi egyensúly. Ez ellen két észrevételünk van. Az egyik az, hogy akármilyen szerény felesleget irányoz elő a költségvetés, nincs ember a parlamentben, de még az országban sem, aki ne venné biztosra, hogy a valóságos eredményben ez a jelentéktelen összeg 20—30 millióra

fog megdagadni. A zárószámadások olyan következetesen produkálják ezt a szerfölött örvendétes eredményt, hogy immár a legnagyobb lelkek sem hisznek többé az előirányzatnak. Hát minek folytatni ezt az ártatlan önámítási játékokat, amin amugy is keresztüllát mindenki? A másik észrevételünk pedig az, hogy a kiadások szertelensége ellen igenis kell küzdeni, de nem ilyen taktikával, hanem a parlament lelkiismeretének komoly kormányzásával. Ha mutatkozik a törvényhozásban hajlandóság a tulságosan expanzív gazdálkodásra, akkor nem megtéveszteni kell a parlament könnyelműségét, hanem kapacitálni az ítéletét. Ez az eljárás méltóbb a parlament tekintélyéhez s egyszerűs mind kellően érvényre juttatja a budgetjogot, mely nem csupán a kiadások ellenőrzésében áll, hanem megköveteli ezenfelül a bevételeknek hozzávetőleg helyes megállapítását is, valamint azt, hogy az állami szükségletek kielégítését a várható bevételekhez szabja hozzá a törvényhozás.

Ettől az egy ponttól eltekintve, teljesen csatlakozunk azokhoz, amiket Lukács László miniszter és Horánszky Nándor pénzügyi politikánk jövődó irányáról és módszeréről — egymással tökéletes összhangban — kifejtettek. Igenis takarékoskodni kell, bármekkora lelki erőfeszítésünkbe is kerüljön a lemondás egy-egy kulturális vagy nemzeti igény kielégítéséről. Nem elég, ha gondosan elkerülünk minden felesleges kiadást; a hasznos kiadások közül is csupán a legsürgősebbek vehetők figyelembe s ezek is csak abban a mértékben, amely megféri az államháztartás egyensúlyához fűződő nagy állami érdekekkel. Nyugodalmas fejlődésünknek, állami és nemzeti konszolidációnknak leglényegesebb előfeltétele a pénzügyi egyensúly. Óvja isten ezt az országot

attól a veszedelemtől, hogy valaha belekerüljön ismét a deficites államgazdálkodás végzetes sodrába. Hogy épkézlab kimenekülhettünk a hetvenes évek pénzügyi válságainak örvényéből, valóságos csoda volt. Jól megőriztük hát a pénzügyi egyensúlyunk megbecsülhetetlen vívmányát; mert másodsor ugyanazt a csodát még a gondviselés kegyelme sem tudná megcsinálni.

Ezt előre bocsátva, nem habozunk kijelenteni, hogy a köztisztviselők fizetésének javítását — Horánszky nézetével egybehangzóan — mi is oly feladatnak tartjuk, amely nem tűr további elodázást. Ahonnan tellett a katonatisztek fizetésének emelésére, kell onnan tellenie erre a célra is. Kell s ezzel punktum. Aiktól a közszolgálat elvárja, hogy testet elcsigázzon, lelket kimerít, becsületes, odaadó munkával teljesítsék nehéz kötelességeiket, azoknak van jussuk arra, hogy legalább a legnyomasztóbb életgondok nyűgét vegye le róluk az álladalom. A pénzügyminiszter ma kiszámitotta, hogy ez a mivelet harminc millió koronába kerülne. Mi nem ijedünk meg ettől az összegtől. Egyszerre ez persze sok pénz, sőt talán több is, mint amennyit az államháztartás — egyensúlyának meggingása nélkül — egy csapásra elbir. Ám ha nem lehet ennyi terhet egyszerre elvállalni, talán elbirja a költségvetés háromszorosa. S ha három esztendőn át fokozatosan lép életbe az új fizetési rendszer, akkor a bevételek megfelelő fejlesztésével majd belenő az államháztartás a teherszaporulatba. Megfontolandó mindenesetre, hogy ez oly kiadás volna, mely nemcsak a köztisztviselők körében kéltene megelégedést, hanem amelynek nyomán anyagi jólét is fakadna. Hiszen a jó és megbízható közigazgatás fellendíti az egész nemzet gazdasági állapotát. Beruházásról van itt szó, még

TÁRCA.

Mátyás, a fuvaros.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Vértesy Gyula.

Mikor most a nyáron megint hazavetődtem a falumba és találkoztam az öreg Matyással, szakszított olyannak találtam a vén parasztot, mint aminő gyermekkoromban volt, mikor az ő két vemhes sárga csikója (bizony isten, még a szünikre is emlékezem) szállított be engem minden vakáció után az aszódai iskolába.

— Ugy-e sárgák voltak a lovai, öreg?

— Sárgák, tekintetes urfi. sárgák voltak!

(Az „urfi”-t el nem hagyta volna hat ökörfért sem. Mert a palóc ésjárás szerint az „urfi” titulus kidukál mindenkinek, amig csak meg nem feleségesedik, ha mindjárt kopaszodik is ő kelme.)

— Nagyon kényelmes dögök voltak. Néha bizony reggeltől estig is alig tudtunk bevergődni.

— Hát instálom ugy tavasszal meg őszszel, mikor pocsolja az egész világ, másfelé is bajjal járni. Nem volt az azért rossz ut! Bár most is csak azon járnánk!

— No már én csak szivesebben megyek be Gyarmatra is, Aszódra is vasuton. A vasparipa legalább nem akad el!

— Héj pedig, hogy akadna el örökösen! — fakadt ki dühösen az öreg.

— Miért haragszik rá?

— Nagy okom van! Elvette a kenyeremet, a becsületemet. Verje meg az isten azt is, aki először vasutat akart itt lerakni!

— Bolond beszéd, öreg! A vasutra nagy szükség van! Az a vidék teljesen elmarad s tönkremez, amelynek nincs vasutja.

— A vidék? De így meg, uram, az ember

megy tönkre! Fel kellett volna akasztani, aki kitalálta! Öreg ember vagyok, gyenge is, de ha elem akadna, megerősödöm a dühtől és megölném. Meg én, uram!

Az öreg ember apró szürke szemű dacos haragtól villogott; olyan volt mint a szürke tűzkő, mikor az acéllal tüzet pattantanak elő belőle. Rövidre nyírt, tuskés ősz bajusza alatt remegett az ajka az izgatottságtól s rekedt, indulatolt fojtott hangon beszélni kezdett. De előbb engedelmet kért, hogy leülhessen:

— Öreg vagyok már! Könnyen megszedülök, ha állok, különösen mikor a históriámat mondom el, oszt' elfut a harag. Nem is szeretek diskurálni róla, de a tekintetes urfiak mégis csak elmondom. Ha az öreg tekintetes ur élt volna, akkor ugy se esett volna meg velem a gyalázat. Mert ő nem engedte volna be a vasutat a faluba. De nem ám! Abban az időben, mikor emlegetni kezdtek, hogy vasutat építenek, egyszer Gyarmatra vittem az öreg tekintetes urat és az uton beszélte, hogy ő ugyan nem engedi, hogy a földjén vasmasinát viyegen keresztül. Pedig másfelé nem vihették. Es ha ő meg nem hal, áldja meg az isten a halóporában is, nem jön be a határunkba a vasparipa.

— Dehogy nem, öreg! Be kellett annak jönni.

— Már mért kellett volna? Azelőtt is elvöltünk nélküle, azután is ellettünk volna! Bizony mindég kapott kocsit, lovat, aki menni akart. Mehetett uri módon; megálltunk, ahol akartunk, ettünk, itattunk, ahol tetszett; magunk meg a kocsit hátuljából akár az országot kellős közepén előszedhettük a szeredást meg a pincetokot és esaphattunk olyan lakomát, hogy a király ő felsége is megnyalhatta volna utána a száját. Azok voltak az utazások, tekintetes urfi! Nem olyan emberhalálába valók mint ezek a mostaniak, hanem nyugodalmas, biztos járások, uri utazások.

— Hát öreg, akinek kedve van két napig

utazni fél nap helyett, az utazhat most is kocsin. Maga is csak ugy megmaradhatott volna fuvarosnak, mint annakelőtte, s a két sárga, ha bírta volna, akár most is vonszolhatná ösztövért tagjait, ha kedvük lenne az embereknek ma is lopni az idejüket. De ma már drága az idő. Mindenki siet!

— Bizony sietünk, uram! Csak a sirba szeretnék lassan eljutni. Már, aki lassan szeretne! Én szaladnék bele, ha szaladni tudnék, meg ha nem félnék a jó Istentől, amért hogy hamarabb odaigyekezem, mint talán ő akarja. De hát nem erről akarok én beszélni, mert az algha is érdeklő a tekintetes urfi, hogy egy ilyen vén ördög akar-e még élni vagy sem, — hanem arról a régi dolgomról akarok pár szót ejteni. Arról az istenveréséről, amelyik ugy jött rám, mint a jégeső az érett buzára. Nem hagyott bennem egy szem életet sem. De talán hallott is róla valamit a tekintetes urfi? Hiszen azóta is tetszett idehaza járni s talán kérdezősködött is az öreg Matyásról. Hiszen ugy voltam itt maguknál, mint valami házi kutya. Ha nem volt fuvarom, mindég itt lebzseltem, hát csak meg tetszett rólam emlékezni hébe-korba?

— Meg én! Es hallottam is magáról, öreg. Hogy mikor felépítették, fel akarta gyujtani a vasuti állomás épületét. Rajta csipték s elesukták. Hallottam beszélni. Igaz?

— Csak ennyit tetszett hallani?

— Csak.

— Nohát majd elmondom én az egészet! Nem akarom, hogy a tekintetes urfi is bolondnak vagy gazembernek tartson.

Fáradtnak látszott az öreg a sok beszédttől. Kiszáradt a torka. Megkínáltam pálinkával. Szinte a poharat is lenyelte.

— Ej, de jó volt! Ez legalább néha mégis felejtet az emberrel. Ha az ember iszik, sok nem jut az eszébe! Es az nagyon jó ám. Az ital eltemet mindent, ami bajunk vagy nyomoruságunk csak volt az életben. De most nem iszom többet.

pedig hasznos és sürgős beruházásról, mely busásan térül meg áldásos következményeiben.

Elismeréssel kell még azokról a talpraesett fejtegetésekről megemlékeznünk, amelyekben Lukács miniszter a gazdasági élet különböző ágazatai közt kívánatos összhangot hangsúlyozta. Valóban igaza van a miniszternek: az egyoldalúság ezen a téren nem csupán rontó, hanem bontó hatása is volna. Megrontaná a gazdasági fejlődést és megbontaná a nemzet politikai és társadalmi egyensúlyát. A magyar politika eddig gondosan kerülte a lecsuszamlást e kalandos politikának ingoványos talajára. Hogy kerülni fogja ezental is, annak teljes biztosítékát látjuk a Széll-kabinet szabadelvűségében, élelátásában és hazafias lelkiismeretében.

Az utolsó tárca

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 27.

Komjáthy Béla ma a t. Házról négy heti szabadságot kért és kapott.

— A budgetvitának tehát vége! — hangzott a kérés nyomán a kommentár. És helyesen.

A parlament ma csakugyan elkészült a költségvetéssel az appropriációig. Sőt az ülés végén az erre vonatkozó törvényjavaslatot is betervezhette a pénzügyminiszter s a t. Ház minden valószínűség szerint már a jövő hét legelején elintézheti az appropriációt is. S akkor már csak a főrendek vannak hátra és meglesz a budget.

Utolsóának a költségvetésből a *pénzügyi* tárca maradt. Az a körülmény, hogy a parlamentnek még csak teljesen kihasználta öt órára sem volt szüksége, míg a pénzügyi tárcaletartálya, eléggé világosan jelzi, hogy nem volt valami nagy vita. De érdekes volt. Mindjárt a *Lévay* Lajos beszéde is érdekes témát hozott a vitába: az állampapírok idehaza való elhelyezésének szükségét. Szigoruan objektív beszéd volt a *Kossuth* Ferencé, aki a pénzügyek kritikájának végén a földadólésszalálását és a progresszív adó behozatalát sürgette. Rövid, de fordulatossal felszólalással illeszkedett a vitába *Smialovszky* Valér s a pontos iparstatisztika szükséges voltát nem hiába hangoztatta. Tetszett is mind a légórn beszéd.

De legérdekesebb és legfontosabb mindenestre a *Horánszky* Nándor beszéde volt. Ezuttal nem bibelődött a pénzügyek aprólékos kritiká-

jával, hanem igazán az egész Ház rokonszenves helyeslése közben utalt a legsürgősebb tenni-valóra: az állami és törvényhatósági alkalmazottak helyzetének javítására. Nem először akad ennek a nagyfotosságú kérdésnek a parlamentben szószólója, az általános vitában is többen hozták szóba, de azért *Horánszky* a maga egyéni súlyával és egész okfejtésével a legnagyobb szolgálatot tette az ügynek, mikor szociális szempontból világította meg s állította a megoldandó kérdések közt a legelső helyére. A t. Ház osztatlan szimpátiával is kísérte ezt a szép vállalkozást, mely körülbelül a legkedvezőbben zárta le a nagy budgetvitát.

Mert e beszéd után most már bezárult a vita.

S *Lukács* László pénzügyminiszter általános érdeklődés közben adta meg a választ az összes fölvetett kérdésekre. Magát a tárca költségvetését alig kellett védenie, hisz azt senki sem támadta meg. De a kérdések közül egyiket sem kerülgette. Szívesen ígért intézkedést olyan irányban, hogy az állampapírok lehetőleg itthon találjanak elhelyezésre. És még sokkal szívesebben nyilatkozott az állami és törvényhatósági alkalmazottak helyzetének javításáról, bár ezen a téren nem ígérhetett olyan gyors javítást, mint ahogy maga is szeretné. A miniszter ugyanis számokkal igazolta, milyen horribilis összeget jelentene a javítás, ha a mai státusban akarná keresztülvinni. Ekkora terhet államháztartásunk sehogysem bírna meg. De mi helyt az államhivatalok egyszerűsítése lesznek, a tisztviselők helyzetének javítása is nyomban be fog következni.

A parlament élénk helyesléssel fogadta ezt a kijelentést.

A miniszter végül érdekesen nyilatkozott a gazdasági erők egyensúlyának szükségéről s ezzel okolta meg, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak támogatása mellett nem hagyja magát bele csalni ipari szeszgyárak megbénításába. Ilyen luxust — ugymond a miniszter — a magyar állam háztartása meg nem enged.

A képviselőház ezután az utolsó tárca költségvetését is elfogadta. Holnap nem lesz ülés és holnapután már csak kisebb mentelmi ügyek elintézése lesz napirenden.

A képviselőház ülése március 27-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perccel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán

Most nem akarok felejteni. Inkább eszembe akarok hozni mindent. Hadd töltsön a szíveimet még egyszer! Ugy volt az, instálom, hogy mikor megépítették itt nálunk a vasutat, oszt a kiálláson megcsinálták azt a cifra sárga házat, ahol várakozni lehetett meg bilétát kapni — hát attól a naptól kezdve le volt az én életem törve. Akárcsak a kukorica őszszel. Még hozzá a csapás, mint ahogy az már rendszeres szokott, nem is jött egyedül. Volt egy kis szőlőském, tetszik tudni, ott a közép-máli dűlőben, a kántor uré mellett, abba meg beleesett a filokszera. Egyszerre lett vége mindennek. Egy darabig csak elélegeltünk valahogy a két lovam árából, de mikor azután az is elfogyott, bekopogtatott hozzánk a nyomoruság. Még én magam csak birtam volna, de ott volt a kis árva unokám, (a Panni leánya, talán tetszik rá emlékezni, *Keeskés* Pistához ment feleségül, ahhoz, akit agyonverték az iklandi vásáron s aki után nemsokára utána vészett szegény Panni leányom is, itt hagyva a nyakamon a kis Pannit) akit nem akartam éhezíteni. Eljártam napszámba, hogy keressek egypár hatost, amiből megélhessünk. Így nyomorogtunk egy darabig. Panniból gyönyörű leányzó lett; a legszébb talán a faluban. Hát még ha vehettem volna neki aranyos pártát, köszöntyűt meg selyemzoknyát. De kanavászra is alig telt. Még a templomba se mehetett, mert csizmát se tudunk venni. Vásárnaponként, mikor látta a többi leányt nagy puceosan menni a templomba, egész nap egy szavát se lehetett venni, úgy sirt, mint a záporosó.

Szegény istenadta lánya! Nem is tehet azért, amit tett! Megunta a nyomoruságot, úgy került a gyalázatba. Mert odakerült. De ennek is külön sora van! A vasúthoz hívták dolgozni. Nehéz munkára. Homokot kellett rostálni reggeltől estig, a legnagyobb forróságban. A többi lány nem szívesen vállalkozott, de Pannim eljárt. Egy hét múlva dicsekedve mondta, hogy megspórolt már egy esomó pénzt; nemsokára vehet magának egy pár csizmát. Vett is! Csizmát is meg selyem-

szoknyát is! Annyi nem is telhetett a napszámjából. De ő azt mondta, hogy felemelték a napszámot. Fel is emelték! Annyi pénzt kapott, amennyit akart. A szeretője lett egy aranyos sapkájú, cifra kabátu urnak, akit idetettek főnöknek. A cifra ur vasutja elrabolta a kényeremet, ő maga meg a becsületemet. Persze az urak azt hiszik, hogy a magunkfajta koldusoknak nem fáj semmi a lelkünkben és ha enni adnak, hát akkor minden rendben van. Az az ur is nagyot nézett, mikor egyszer Pannánál egy vadonatúj tizforintost találtam és én visszavittem s megmondtam neki, hogy a becsületem nem lehet megvásárolni pénzzel. A szemembe kacagott; mikor meg lármázní kezdtem, kivezetetett a szolgákkal.

És az unokám is a szemembe kacagott, mikor hazamentem:

— Ha visszaviszed apó, majd ide adja ő újra. Azt is, meg többet is. Neked is veszek új szűrt!

Azt hittem, hogy elsüllyed velem a világ! Haragomban talán agyonverem, ha el nem szállad a házból. Odamenekült hozzám! Ahhoz a gyalázatos emberhez.

Ezen az éjjelen követtem el szörnyű tetteimet. Szép augusztusi éjszaka volt. Kint feküdtem az udvaron. Nézetem a csillagos eget. Nem hunytam le a szemem egy pillanatra se. A szegénytől meg a haragtól majd meggyúltam. A vérem mintha forralt volna, a fejem zúgott és olyan gondolatok kövolyogtak benne, hogy rémítő volt! Megölni azt az embert is, Pannit is, meg magamat is! Minek így élni! Hanem gyáva voltam. Aminthogy a szegény ember mind gyáva is, ha úgy magában van. Én se mertem volna talán semmit sem csinálni, ha éppen akkor nem jött volna a vasut. De amint meghallottam az utatolós füttyülést, a dübörgését, úgy éreztem, mintha valaki végigvágott volna korbáccsal.

Felugrottam s rohantam ki. Egyenesen az állomás felé. Közel esett hozzánk, hamar odaértem. A gép ott füstölgött, lihegett, fekete füstjével együtt szálltak ki a tűzszinorkák is. S

miniszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Páles* Sándor igazságügyi miniszter.

Előnk bemutatja *Komjáthy* Béla levelét, melyben egy hónapi szabadságot kér.

A Ház a kért szabadságot megadja.

(A pénzügyi költségvetés.)

Lévay Lajos: Az egyenes adók reformjának megvalósításánál tekintetbe veendő az, hogy a pénzügyi egyensúly meg ne billenjen, másrészt, hogy az adófizető polgárság terhei ne nagyobbítsanak. Kéri a pénzügyminisztert, hogy a reformot mielőbb valósítsa meg. Magyarország tökezesegény ország, sőt értékpapírai is külföldön vannak s e miatt stagnál a mezőgazdaság és az ipar. Mődokról kell gondoskodnunk, hogy a rossz pénzügyi helyzet megjavítsuk. Ezt pedig csak külföldi tőke segítségével lehet eszközölni. Másrészt gondoskodni kell arról, hogy a bentlevő tőke védelemben részesüljön. Törvény útján kell intézkednünk, hogy a mozgó tőke lehetőleg magyar értékekben és állampapírokban legyen elhelyezve. Ez kiterjesztendő volna a takarékpénztárak 250 millió koronát meghaladó tartalékjaira. Perhorreskálja az állam pénzének a vidéki takarékpénztárakba leendő elhelyezését, mert ott biztonságban nincs. A pénztintézetek és betétintézetek ellenőrzésének szigorítását kívánja, így milliókat mentenek meg a nép részére. (Helyeslés jobboldal.)

Kossuth Ferenc nem tartja realinak a költségvetést. Folyton rejtett fedezetekről kell gondoskodnunk s valósággal dicecszik a pénzügyminiszter, hogy mennyire szokott csalódni. (Derűltség.) Csak hogy a pénzügyi és gazdasági helyzet olyanra vált, hogy a nemzet nem lépdes e családásokat merfuzetni. Mindenesetre nagyszerű dolog százmillió koronát csalódni. Az ilyen költségvetés nem realis. (Helyeslés balról.) A mult évi költségvetés tulkiadásra megbillentette volna talán a pénzügyi egyensúlyt, de a miniszter segített a dolgon, úgy, hogy a papirosan egyszerűen fölemelte a bevételeket. Kéri, hogy helyes volt-e ezt utólag megtenni? Ha helyes volt, miért nem tette meg azt a költségvetés összeállításakor? Meg van győződve, hogy a költségvetés e második kiadásra sem fogja realissá tenni a költségvetést. Nem vonja kétségbe a pénzügyminiszter jóhiszeműségét, de követeli, hogy az ily költségvetési játékot szüntessék be már egyszer. (Helyeslés balold.) Hová jut az ország, ha a budgetet évről-évre emeljük, holott az ország vagyona évről-évre esüken. 1868-ban 185 millió volt, ma már 503 millióra rug a költségvetés. A kormányok költenek és emelik az adókat, de az adózó-képességet nem emelik. Sőt azt az adómentet forciozzák legjobban, amely a szegény népet sújtja. 1868-ban 12 millió volt a fogyasztási adók összege, ma már 158 millió. Nyilatkozta a miniszter, hogy Ausztriában felemelték az osztrák szeszadót, mint nálunk, esetleg megtartották-e a viszonyosságot? Évről-évre emelkedik a költségvetésünk; aggodalommal néz a jövőbe, mert úgy veszi észre, hogy a kormány helytelen pénzügyi politikát folytat. A miniszter az októberi exposéjában helyesen fejtette ki az elveket, melyek a megvalósulása esetén az adózó polgárok helyzetén könnyíteni lehet. Kéri a minisztert, hogy valósítsa meg terveit. A költségvetést nem fogadja el. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Smialovszky Valér: *Kossuth*tal szemben nagyon is realisnak tartja a költségvetést. Ha család-

mintha mind odahullottak volna a lelkem középebe s ott gyultak volna lángra, égetve, kinezva és vaditva engemet.

S ők juttatták az eszembe azt a gyáva tervet is, hogy legjobb lesz, ha felgyújtom az állomás épületét. Hadd égjenek bele! Ekkor már elvette az isten az eszemet. Mert ha nem vette volna, hát nem vártam volna be, míg a csóvától lángra kap a fedél és nem maradtam volna ott szótlánul gyönyörködve a tűz munkájában.

De nem sokáig gyönyörködhettem benne. Észrevette a tüzet az éjjeli őr. A tüzet eloltották, engem meg elfogtak. A tárgyaláson még a főnök ur mentegetett, hogy vén bolond vagyok, beszámíthatlan, ne ítéljenek el. Persze hogy elítéltek azért. Nem sokra, csak két esztendőre. Mikor hazakerültem, a főnök urat már áthelyezték. Panna vele szökött. Ma se tudom, hol vannak. Most ugyan már akár itt is lehetnének. Nem haragszom rájuk! A vasut, ez az átkozott, nyomorult vasut, ez az oka mindennek. Elvette a kényeremet, elvette a becsületemet! Ez volt az én átkom, ez volt a romlásom. Csátát kezdtem ellene, de levert hamarosan. Azotagráva vagyok, nem merek ártani neki! Levert a nyomorult, levert, mert ilyen az Isten is, hogy az erősebb pártjára áll. . . .

Hanem azért az öreg még egy csatát próbált. A napokban olvastam a lapokból, hogy a nándori állomás közelében egy öreg paraszt embert agyongázolt a vonat. Nem volt ott a neve, de én sejttem, hogy *Mátys* volt.

Még egy csatát próbált a szegény öreg: nekiment az ő ádáz ellenségének. Szinte idehalom rekedt, hörgő kiáltását:

— Elvetted mindenemet, vedd el az életemet is!

S a vasszörnyeteg gyáván keresztülágazott a roskadozó öregon. Az élethalálhár meg volt fejezve.

helyzetben, hogy bizonyos összegekhez jussunk, amelyeket aztán a fontos és megoldandó cél megvalósítására fordíthatunk és csak akkor leszünk abban a helyzetben, hogy az állami bevételek természetes emelkedése az állami élet egyéb fokozódó szükségleteinek kielégítésére legyen fordítható. Mert senki sem kívánja, maguk a tisztviselők sem, hogy az ő fizetésük érdekében akár új adókat hozzunk be, akár a régieket emeljük fel. Ez oly gyűlöletessé tenné ezt az akció, hogy az a tisztviselőnek ártana legjobbat.

Smalovszky főképpen ipari kérdéseket tett szövé, azokra megfelelt a kereskedelmi miniszter. Azonban reflektál az ő beszéde közben elhangzott közbevetésekre. Mikor ugyanis Smalovszky azt mondta, hogy az adók kétségtelenül be fognak folyni, valaki közbeszólt: igenis, mert működik az adópré. Hogy ez az adópré még sem lehet valami olyan rettenetes dolog, mint amilyennek előállítják, arra nézve talán elég bizonyítékot szolgáltat az, hogy olyan nagy versengés mint amilyen az új adóhivatalkok felállítását tekintetben mutatkozik, az a körülmény, ahogy majdnem minden közszében kívánnak adóhivatalt, ellene szól az adópré teóriájának. (Élénk tetszés és derűtlenség a jobb- és baloldalon.)

Smalovszky egy más, sokkal fontosabb kérdést is megérintett ez a mezőgazdasági szeszgyárak kérdése, (Halljuk! Halljuk!) amely kérdés, habár ez idő szerint nincs a törvényhozás asztalán, mégis a közvéleményben is, a sajtóban is egy óriási háborúságot idézett fel, amelyet szeszkontingens-háborúnak lehetne elnevezni. Tökéletesen igaz van midőn azt mondja, hogy a mezőgazdasági szeszgyáraknak ott van jóorsultságuk, ahol a talajnak rossz minősége a szeszgyártást a mezőgazdaság existenciája szempontjából elkerülhetetlen szükségessé teszi és ezek azok a vidékek, ahol a földnek soványasága miatt leginkább burgonyatermelésre van a gazda utalva, tehát az országnak leginkább a felvidéken és szóval a szegényebb talajú vidékeken. De már abban nincsen igaz, hogy valaha a törvényhozásnak az lett volna a kifejezett szándéka, hogy az egész szeszgyártást a mezőgazdaságnak juttassa. Ilyen intenció sem törvényben, sem törvényjavaslat megközlésében, sem kormánynyilatkozatban, sem sehol a világon nem található, ilyen nincs. (Igaz! Ugy van! a jobb-oldalon.)

A kormány közgazdasági politikája a közgazdasági erők egyensúlyának politikája. Kéri a Ház, szavazza meg a költségvetést. (Élénk helyeslés és éljenzes jobboldal.)

Elnök: Megszavatták a Házat.

A részleteket vita nélkül elötagja a többség. (Zajos éljenzes.)

(Zárószámadás. Appropriáció.)

Szél Kálmán miniszterelnök bejelenti az állami számszék jelentését az 1899. évi tulkiadásokról.

Lukács László pénzügyminiszter: Előterjeszti a fölhatalmazási törvényjavaslatot.

Elnök: Kijelenti a pénzügyi bizottságnak az előterjesztéseket. Jelenti, hogy a legközelebbi ülés csütörtökön lesz.

Az ülés 1/2 óraorok végződik.

BELFÖLD.

Az interparlamentáris konferencia.

Budapest, március 27.

Az interparlamentáris konferencia magyar csoportja ma délután a képviselőház egyik bizottsági termében népes ülést tartott gróf Apponyi Albert elnöklésével. Az ülésen részt vettek: Szél Kálmán miniszterelnök, Perczel Dezső a képviselőház elnöke, gróf Andrássy Tivadar, Babics József, Bánó József, Berzeviczy Albert, Blaskovich Sándor, Bedő Albert, Biró Lajos, Bogdanovich Lucian, gróf Csáky Albin, Csarada János, Dessozffy Arisztid, Dókus Ernő, Fassie Tódor, Fest Lajos, Ghyczy Béla, Hegedűs Károly, Horánszky Nándor, Hortoványi József, Jagics József, Justh Gyula, gróf Károlyi Sándor, Klobusiczky János, Kossuth Ferenc, Krajcsik Ferenc, László Mihály, Ludvigh Gyula, Lévy Lajos, Makfalvy Géza, Münnich Aurél, Neményi Ambrus, Pulszky Agost, Pázmándy Dénes, Rosenberg Gyula, Sághy Gyula, Szentkirályi Artád, Szerb György, Szilágyi Dezső, Szinnyey-Merse Pál, gr. Teleki Sándor, Wekerle Sándor, gr. Zselénszky Róbert.

Gróf Apponyi Albert elnök szívélyesen üdvözlőlvén az egybegyűlteket, felkérte Dessozffy Arisztid titkárt a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasására. A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök bejelenti, hogy távolmaradásukat kimentették Schlauch Lőrinc bíboros-püspök, Darányi Ignác földmívelési miniszter, Emmer Kornél, Hieronymi Károly és Láng Lajos.

Az elnök bejelentette az újonnan belépett tagok neveit, aztán annak az albizottságnak a jelentését ismertette, amelyet a magyar csoport a christianiá határozatok végrehajtása tárgyában kiküldött. Dr. Werner Rezső kolozsvári egyetemi tanár kimerítő tanulmányát gróf Apponyi röviden ismertette az egybegyűltekekkel. A kérdésre tüzetesen kiterjeszkedő s a hágai egyezményt részletesen bíráló tanulmány elismeri a hágai egyezmény nagy jelentőségét a béke fenntartása szempontjából. Annak az egyezménynek, amely az állandó nemzetközi törvényeseket állítja fel és az az előtt való eljárást szabályozza, hiányát látja abban, hogy semmi gondoskodás sincs arról, hogy a nemzetközi törvényszék által hozott ítélet végre is hajtassék.

Erre nézve az elnök megjegyzi, hogy ennek az aggálynak a tények ellentmondanak. 1815. óta 115 esetben történt nemzetközi összeütközések eldöntése választott bíróság útján.

Dr. Csarada János egyetemi tanár adta elő szóbeli véleményét, amelyben különösebb a választott bíróságok kötelező behozatalának nehézségeit fejtegette.

Az albizottság nevében dr. Berzeviczy Albert a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Az interparlamentáris konferencia felhívja az egyes parlamenti csoportokat, hogy lehetőleg évenként a külügyi költségvetés tárgyalását megelőzőleg tanácskozára gyűljenek össze, s kormányukat a hágai békekönferencia megállapodásainak, különösen az állandó nemzetközi választott bíróságra vonatkozó megállapodásoknak végrehajtására buzdítsák, és e tekintetben ellenőrizték: ugy szintén ódáhassanak, hogy minél több, államok által kötött nemzetközi szerződésbe vetessék fel az állandó választott bíróság igénybe vételére vonatkozó utasítás, és hogy nemzetközi összeütközések esetében a hágai határozományok 27. §-ának alkalmazása el ne mulasztassék.

A határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

Gróf Apponyi Albert ezután előterjesztette az albizottság jelentését, hogy miként volna emberi lehetőség szerint biztosítható az, hogy a hatalmasságok a Hágában megállapított békeegyezményt tényleg igénybe vegyék. Nem tartja e részben gyakorlatinak az orosz részről felmerült azt az indítványt, amely szerint a választott bíróság igénybevétele a kompetenciájába utalt jogi érdekű kérdésekre kötelezővé volna teendő, mert ez könnyen megtagadható az intézmény komolyságába vetett hitet. Szóla a hajtóerőt egészen másban keresi: abban, hogy a közhatalom népies elemi szerveztesseken a béke érdekében. Szervezni kellene még a közvélemény rendszeres befolyására legalkalmasabb tényezőt: a sajtót. Beszámol arról az eredményről, amelyet a magyarországi sajtó terén már elért és amely lehetővé teszi, hogy a jövő interparlamentáris konferencia, illetőleg ennek már előkészítő tanácskozása elé a magyar csoport nemcsak a nemzetközi sajtósövetség létesítésére irányuló indítvánnyal lépessen, hanem egyúttal, mint fajt accomplit bejelenthesse a magyar sajtócsoport megalakulását. Bemutatja az általa kidolgozott alapszabálytervezetet s bejelenti, hogy a sajtósövetség eszméjét az interparlamentáris szövetség több külföldi vezérfőfővel közölte; eddig Berlinből és Bécsből az ottani csoportok elnökeiktől oly választ nyert, amelyből az eszme lelkes felkarolása konstatható. Röviden összefoglalva az Orthonban tegnapi tartott előadásának eszmémenetét, a következő indítványt terjeszti elő:

Az interparlamentáris szövetség felszólítja az összes csoportjait, hogy saját államaikban a sajtónak a nemekkel azonos célu csoportokká alakulását, mozdítsa elő, kezdeményezze a lehető legnagyobb energiával; továbbá az interparlamentáris szövetségnek állandó központi irodája, — amely tervelőleg Bernben van — felkérte arra, hogy mindaddig, amíg az országos sajtócsoportok olyan számban megalakultak, hogy a nemzetközi szervezethez elegendő létszámú tagok, szolgáljon nekik ideiglenes központul; a keletkező országos sajtócsoportok jelentsek be megalakulásukat az interparlamentáris szövetség minden központi irodájának és majd, ha azokból 4-5 megalakult, az internacionális szövetség központi irodája hívja fel a megalakult csoportokat arra, hogy 2-2 választmányi tagot küldjenek ki és ezekkel egyetértőleg készítse elő a nemzetközi sajtósövetségnek első alakuló közgyűlését. (Élénk helyeslés.)

Az indítványt egyhangulag elfogadta, egyúttal dr. Berzeviczy Albert elnök elnöknek indítványára gróf Apponyi Albertnak az előkészítés körül kifejtett buzgalmaért köszönetet szavaztak.

Gróf Apponyi Albert végül köszönetet mondott a magyar csoport tagjainak, hogy a mai ülésre oly szép számmal jelentek meg s felhívást intézett a jelenlevőkhez, hogy tartsák hazafias kötelességüknek majdan a párisi interparlamentáris konferencián minél nagyobb számban megjelenni.

Az appropriáció. Lukács László pénzügyminiszter a Ház mai ülésén terjesztette be a költségvetési törvényjavaslatot, melyet a Ház a pénzügyi bizottsághoz utasított. A bizottság már holnap tárgyalja a javaslatot s csütörtökön már bemutatja a bizottság jelentését a Ház plenumának. A javaslat képviselőházi tárgyalását valószínűleg jövő hétfőre, vagy keddre tűzik ki s előrelátható, hogy egy ülésben be is fejezik.

A kvóta. A *Neue Freie Presse* a következőket írja ma: Mint nekünk Budapestről jelentik, az oda-váló parlamenti körök nagy sulyt vetnek arra, hogy a magyar parlament módjára az osztrák parlament is újra válaszsza meg a kvóta-bizottságot. Az osztrák kormány eleget fog tenni ennek a kívánságnak, amelyet Szöll ur tegnapi nyilván közölt dr. Körber miniszterelnökkel. Az 1877. március 28-iki törvény, amely a kvóta-bizottság választásáról rendelkezik, nem szabja meg a reichsrathból kiküldött bizottság működésének az idejét. Dumba halála miatt különben is elkerülhetetlen az új választás s az osztrák kormány a reichsrath összeülése után mindkét Házat föl fogja szölitani a kvóta-bizottság megválasztására. A kvóta-bizottság tanácskozása, amelyet áprilisra terveztek, e miatt későbbre elmarad.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, március 27.

French tábornok lovasai nem tudták utólrni Olivier tábornoknak Ladybrand főrnö vonuló seregét, amelynek menetét pedig az ókrösszezekerekből álló hosszú train lassúsága ugyancsak korlátozza. Angol táviratok jelentik, hogy French dolgavégzetlen tért vissza tegnapielőt Bloemfonteinbe, a nélkül, hogy csak össze is ütközött volna az angol haderővel, amelynek az elfogására kiküldték. Ennek csak az a magyarázata lehet, hogy az angoloknak nincs lovasságuk, azaz lovuk, a taktikájuk és vízhiány, valamint a gyilkos klíma elpusztította az angolok lovait. Ez pedig nemcsak a lovasságot, hanem a tüzérseget is megbénítja, s ez is egyik oka lehet annak a teljes szűnetnek, amely az angol hadvezetés műveleiben beállott.

Mai tudósításaink a következők:

London, március 27.

Bloemfonteinből jelentik, hogy French tábornok vasárnap összes lovasságával visszaérkezett Bloemfonteinbe, a nélkül, hogy csak egyetlen csatát is vívott volna. Tegnapi egy erős angol lovas csapat indult el Kimberleyből, hogy a boeroktól elvegye Grikvatownt s onnan aztán Mafeking ellen vonuljon.

Fokváros, március 27.

Milner kormányzó ma Alvalnorthból tovább utazott Bethuliebe.

London, március 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Barklywestből: Egy négyszáz főnyi boer kommandó újra megszállta Papkuelt s kényszerítette a herbert-kerületi lázadókat, hogy ismét Transvaalhoz csatlakozzanak. A nevezett kerületben nagy fosztogatások fordultak elő.

London, március 27.

A *Daily-Mail*nek jelentik Ladysmithből 25-iki kelettel: Ma az a jelentés érkezett ide, hogy a boerok a Vanreenen-szorosban erősen elsánolták magukat s nehéz ágyúkkal elzárkóznak a szorosban. Ugyanennek a lapnak jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel, hogy Kimberleyből egy expedíció indult el, amelynek főcélja a boeroktól megszállt Grikvatown város.

Früsszel, március 27.

A boer köztársaságok egy küldöttsége, mely Oranje szabadállam volksraadjának elnökekből, dr. Wesselsből, Fischer államtanácsosból és Transvaal államtanácsosából, Wolmaransból áll, április 1-jén Nápolyba érkezik s onnan egyenesen Berlinbe megy, aztán Antwerpenen át New Yorkba. E küldöttség utazásához azt a hírt fűzik, hogy a küldöttség Németországnak és Észak-Amerikának felajánlja a két boer köztársaság feletti protektorátust, ha e két állam az angol fennhatóság alól a két köztársaságot ki akarja vonni.

London, március 27.

A boerok által Philippopolisban Clemens tábornok által beszállított fegyverek legnagyobb részét régi összeütközött darabokból állanak. Azt hiszik, hogy a Mauser-fegyvereket elásták.

London, március 27.

Lord Roberts a következő táviratot küldte ma Londonba:

Nicholsonól Bulevojából táviratot kaptam, amelyben azt jelenti, hogy Baden-Pozsetől érkezett hírek szerint folyó hó 13-án Mafekingben minden rendben volt. Az ellenség kordonjának ereje mindinkább gyengül.

Mafekingből érkez magintáviratok szerint Lord Roberts e távirata e kissé, még pedig nem kedvező értelemben módosulást szenved.

Az egyik magántávirat így szól:

Tegnap a boerok erősen bombázták a várost. *Veszteségünk meglehetősen nagy volt.* Az angol patrouillek a boerokat ma erősen támadták. Szombaton elkergettük a boerokat délnyugatról, egynéhány boer katonát meg is sebesítettünk. Vasárnap elfoglaltuk a boerok által elhagyott Jack-Hill dombot. Nyugatról is megtámadtuk a boerokat és egy emelkedést elfoglaltunk és erről a boerok második kórsáncára lövöldöztünk. Őt boerok leöltük.

Más őrfáratok elvettek a boeroktól 26 darab marhát. Ezen csatározás alkalmával elesett két angol, megsebesült három. A boerok közül hét elesett. Csak hétfőn értesültünk Ladysmith felszabadulásáról és Cronje kapitulációjáról. Erőt öntött belénk az a hír is, hogy *Plumer* tábornok előrenyomul. Reményünkben azonban csalatkozunk, mert minket, úgy látszik, nem tudnak felszabadítani. *A legénység ki van merítve, a bennszülöttek éhenhalnak, mert nem akarnak lóhúst enni.* A város körül vont boer gyűrű még mindig nagyon erős.

London, március 27.

A Reuter-ügynökség jelenti *Lourenzo-Marquez* ből e hó 26-áról: Davitt ir nacionalista a Gironde-hajón ide érkezett. A hajón még 90 utas volt, akiknek legnagyobb része Transvaalba megy.

Ugyancsak a Reuter-ügynökség jelenti *Paarl*-ból e hó 23-áról: Az afrikander-szövetség által a békülékenység politikája érdekében itt rendezett gyűlésen *Hardrouc* kijelentette, hogy a boerok schasem fogják belenyugodni az angol fennhatóságba. Ha a két délafrikai köztársaság, mely csak igazságot követel és nem nagylelkűséget, nem tarthatja meg korlátlan függetlenségét, akkor *hat év múlva új háború fog kitörni.*

Marais, a Fokgyarmat törvényhozó testületének tagja, azt mondta: A mostani háború folytatása Jameson vállalatának, ennek a törvényes módnak (the constitutional manner), amely által Rhodes Cecil, mint ő maga fejezte ki magát, célhoz akar jutni.

Végül a gyűlés túlnyomó többséggel elfogadott egy határozatot, mely szerint a mostani konfliktus minden oly megoldása, melylyel a délafrikai köztársaságok függetlensége meg nem óvatnék, végeredményében az angol birodalom legfontosabb érdekeire nézve károsnak bizonyulna.

London, március 27.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Pretóriából 23-iki kelettel: *Joubert* tábornok Kroonstadból ideérkezett és reméli, hogy nemsokára visszatérhet Natálba.

London, március 27.

A Reuter-ügynökség jelenti *Simonstown*-ból e hó 26-áról: Az itt horgonyzó szállítóhajókongó fogva tartott boerok közt egyre több megbetegedés fordul elő. Három fogoly ma meghalt, kettőt eltemettek. A temetésnél a délafrikai köztársaság lobogóját a koporsóra helyezték. A beteg boerok közül vagy száz tifuszban szenved, a megbetegedések az itteni lakosság körében nagy nyugtalanságot keltenek.

Köln, március 27.

Londonból jelentik a *Kölnische Zeitung*-nak: *Roberts* készülődése előreláthatólag eltart még vagy nyolc napig. *Buller* már kész az előrenyomulásra, de megvárja *Roberts*-t, hogy aztán együtt induljanak el és *Methuennel* szövetkezve fogjanak *Mafeking* felszabadításához.

London, március 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Maschemből e hó 26-áról: Egy igen kicsiny angol osztag ma bevonnult Ladybrandtba, miután a boerok őrségeit visszaverte. Az angolok vesztesége hír szerint 3 sebesült. Ugylátszik, a boerok szándéka az, hogy az angol csapatokat mindaddig feltartóztassák, míg a Senekal felé utban levő boer fedező csapat rendelkezése helyére nem érkezik.

London, március 27.

A Times második kiadása jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel: A lovasság által tegnap Brandfort irányában végrehajtott felderítő hadművelet következtében a boerok állásukból kiűzettek. Az angolok vesztesége igen csekély.

A Times jelenti Lourenzo-Marquezből e hó 24-ikéről: Egy heliografikus készülék és más hadi szerek lefoglalása következtében, melyeket egy cégnek szállítottak, amelynek Pott hollandi konzul társtársa, a kobozmányi bíróság a céget 2100 forint pénzbüntetésben marasztalta. *Pott* a határozat ellen felebezzett.

A johannesburgi bányákban alkalmazott bennszülötteket arra alkalmazzák, hogy a Johannesburg körül fekvő dombokon ánceokat ássanak.

A *Croscon-Reef*-bányák ennek következtében zárva vannak. Azt hiszik, hogy a többi bányákban is az fog történni.

HIREK.

Tavaszi korzó.

Tavaszi vers! . . . Mindenki ásit;
Közismert tény, hogy zöld a pászty,
S a halvány, zsenge, ifjú pázsit
Csábitva hív, hogy ráfeküdj; —
A lanyha lég, a kerti séta,
Hány operettdal, hány betét! . . .
Megírta már, óh, hány poéta
A kikelet költészetét.

Most aszfalton sétál a költő,
A felfogása léha lett:
S tavaszt hoz neki egy felöltő,
Vagy egy világos toalett.
Régente hegytetőkre hágott,
Hol szabadabban pezsg a vér . . .
Most vesz magának gyöngyvirágot,
A kofánál, egy hatosér'.

Latzko Andor.

Budapest, március 27.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Március 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Míntohgy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyekben a pénzüsszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

— Személyi hírek. Gróf Apponyi Albert ma elutazott a fővárosból. — *Cseh* Ervin horvát-zslavon miniszter fogadott fiával, Adamovich Ivánnal, nővére, báró *Fummerskirch*-né látogatására Pécsre érkezett.

— A primás udvarából. *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás a husvéti ünnepeket Budapesten tölti s személyesen fogja végezni nagy-csütörtökön a Mátyás-templomban a szokásos lábmócsit, pontifikálást fog a nagypénteki csonka misén és a husvét vasárnapján délelőtt 10 órakor tartandó nagy, zenés ünnepi misén. A hercegprimás elnökölni fog e hó 29-én, csütörtökön, délelőtt 10 órakor a Szent István-Társulat 46-ik nagygyűlésén, amelyen nagyszabású beszédet fog mondani. A díszülést megelőzőleg megáldja a farsulat Szentkirályi-utca 28. szám alatt levő palotájának dísztermét. Április vége felé az egyházfejedelem dr. *Kohl* Medárd pápai praëlátus társaságában Rómába utazik, hogy az április 24-iki nagy nemzeti zárandoklat tagjait XIII. *Leó* pápának bemutatssa. Ez lesz, mint az előjelekből és jelentésekből megítélhető, a legnagyobb zárandokmenet, amely Magyarországából Rómába ment. A zárandokmenethez csatlakoztak a budapesti és esztergomi papnevelő intézetek növendékei, valamint gróf *Székényi* Miklós jáki apát vezetése alatt a bécsi Pázinánum növendékei is. Ez alkalommal a hercegprimás több hetet tölt Rómában és onnan visszatérve hosszabb nyári időzést Balaton-Füredre utazik.

— Kitüntetés. A király nagyváradi *Bavanyay* Imre ezredese, a Bésztercebányai 16. honvédszázalag vez. parancsnokának a 3. osztályú vaskoronarendet díjmentesen adományozta.

— Libits Adolf betegsége. A *Nagyváradi Napló* múlt vasárnapj számában *Thewrew* István tárcacikkét írt *Libits* Adolfról, József főherceg uradalmi kormányzójáról. *Thewrew* István a tárcacikkét elküldte József főhercegnek Piumóba, amire a főherceg vasárnap a következő sürgönyvel válaszolt:

Thewrew István Nagyvárad

Libits súlyos betegen fekszik Paleróban állam apólosa alatt. Vese- és szívbajt sejtetek. Az állapot ingadozik, de még nem adtuk föl a reményt.

József főherceg.

— A Lónyay-pár nászuton. *Triestből* táviratozzák, hogy gróf *Lónyay* Elemér ma este hat órakor Milánóba utazott a feleségével.

— *Benedetti* haldoklik. Egy történelmi név kerül szomorú alkalmából az aktualitások sorába. *Benedetti* haldoklik, mondja egy párisi távirat. E jó hallatára a XIX. század legnagyobb tragédiája jut mindenkinek eszébe. Eddig még nincs ugyan teljesen kiderítve, hogy a franciánemet háború minő körülmények között tört ki, annyi azonban bizonyos, hogy *Benedettinek* nagy szerep jutott benne. Azt mondták, hogy az ő viselkedése okozta a francia-porosz háborút és amikor ez ellen az állítás ellen védekezett, már nem volt tekintélye a szavának. 1870-ben, amikor *Lipót* hohenzollerni herceg spanyol trónjelölt-sége nagy izgottságot keltett, *Benedetti* mint a francia császárság berlini nagykövete arra akarta rávenni a porosz királyt, hogy tiltsa el a herceget a jelöltség elfogadásától. Julius 9-én és 11-én ebben az ügyben fölkereste Emsben *Vilmos* porosz királyt. Ambár megnyugtató választ kapott, III. *Napoleon* megbízásából arra a kötelező ígéretre akarta *Vilmos* királyt kényszeríteni, hogy a jövőben sem fogja a jelöltséget támogatni. *Vilmos* király erre nem volt hajlandó és midőn *Benedetti* ez ügyben július 13-án nem egészen illendő módon újra kihallgatást kért, a király azt üzenete neki, hogy nincs semmi mondanivalója. *Benedetti* erről táviratot küldött császárnak, aki erre hadüzenetre határozta el magát. *Benedetti* július 14-én visszautazott Párisba. *Benedetti* többször igazolói iparkodott diplomáciai eljárását, de nem sok eredményt és a császárság bukása óta elfeledve élt majd Ajaccio-ban, majd Olaszországban. Most Párisból jön róla újra hír, mely végleges elmúlását hirdette, Európa legújabb történetének nevezetes részleteit juttatja az ember eszébe.

Gróf *Benedetti* néhány nappal ezelőtt meglátogatta *Matild* hercegnőt és beszélgetés közben egyszerre szelűtést érte. A hercegnő orvosokat hívatott, akik kijelentették, hogy a gróft nem lehet lakására elszállítani. *Matild* hercegnő palotájának egyik szobáját rendeztette be a beteg számára, akit azóta ott ápólnak. *Benedetti* állapota nagyon aggasztó, minden pillanatban várják halálát.

— A brazanzai herceg különvonata. *Debrecen*-ből írják, hogy az ottani *Vilmos*-buszárók egyik hadnagya *Ferenc József* brazanzai herceg, aki alig öt hónapja van *Debrecen*-ben, szorgalmasan tanul magyarul. Nagyon megkedvelte a magyarságot s nem mulaszt el egy alkalmat sem, amikor a magyarok közt megjelenhetik. A napokban *Bölyny* József, a kolozsvári Nemzeti Színház intendantsza meghívta a herceget nevelt leányának, *Bölyny* Duoinak báró *Wesselényi* Ferenczel való eljegyzésére. A herceg a meghívást örömmel fogadta el és szombaton délután a kolozsvári személyvonattal az eljegyzésre akart utazni. A vonatról azonban lekéselt és miután okvetellenül ott akart lenni az eljegyzésen, visszahajtatott a városba egyenesen a vasuti ületvezetéséig és különvonatot rendelt. Felőra mulva lefezte a különvonatért járó 800 forintot és csakhamar Kolozsvár felé robotott. Még idejében érkezett meg az eljegyzésre, melyen az erdélyi arisztokrácia csaknem teljes számmal ott volt és magyaros jókedvvel mulatott kivilágos-kivirradtig.

— *Brandes György* Budapesten. *Brandes* György, a nagynevű dán eszthetikus ma este 9 órakor fővárosunkba érkezett. Kínó vendégünk szombaton este egy előkelő klubban felolvasást tart, de idejvetelének tulajdonképpeni célja az, hogy megismerkedjék hazánk irodalmi, művészeti és társadalmi viszonyaiával. *Brandes* rendkívül szimpátikus megjelenésű férfi és mozgékonyága szinte ellentmond 58 évének, csak öszülő hajfűrtjei árulják el tiszteletreméltó korát. *Brandes* ezutal először a fővárosunkban, amelynek világvárosias építkezése már akkor meglepte, amikor a nyugati pályaudvarról a Royalban felé lakására ment.

— Apponyi akciója és a vidéki sajtó. A *Vidéki Hírlap*ról *Szövetség* nagygyűlésén, amely husvét héttőljén lesz Pécsen, *Vései* József, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke, indítványozni fogja, hogy a vidéki sajtó is vegyen részt abban az akcióban, amelyet gróf Apponyi Albert kezdeményezett a sajtónak a nemzetközi békére irányuló szervezetében.

— Április 11-ike. Az április 11-iki nemzeti ünnep az idén a nagy hétre esik. Az ünnep egyházi része éppen ezért nem tartható meg, mert a liturgia szigorúan előírja a nagyheti ajtósságokat. Az ünnepet így később tartják meg, s idejét a belügyminisztérium fogja kitűzni.

— A gyermekhalandóság ellen. A hazai orvosi világ előkelő képviselői *Szegeden* összegyűltek, hogy a gyermekhalandóság elleni óvintézkedéseket megbeszéljék. Az ankréta lement Budapestről dr. *Tóth* János miniszteri tanácsos, dr. *Dímer* Gusztáv egyetemi tanár, dr. *Szabó* József, a kolozsvári orvosegyetem tanára, dr. *Kendy* József, a debreceni bábaképezde igazgató-tanára, akikhez a szegedi állami bábaképző-intézet professzora, dr. *Mann* Jakab egyetemi tanár csatlakozott. A szaktanácskozmány célját *Mann*

professzor ismertette. Az anketé, minthogy a tárgyalásra felvett kérdések még bővebb megbeszélést kívánának, egy-két napig eltart.

— **Egy új Bismarck-örökös.** Nemrég jelentkezett egy svájci fiatal ember, aki állítólag hiteles okmányokkal igazolta, hogy rokona a Bismarck-családnak. A Bismarck-család ezek szerint svájci eredetű és Zofingue városából származik. A vállalkozó szellemű ifjú most be fogja próbálni a Bismarck-fükat a rá eső örökség erejéig. Azt állítja, hogy a Bismarck-család Zofingue-ból Stenahalba (Brandenburg) költözött; akkor még Herport volt a nevük s csak akkor kapták a nemességet a Bismarck névvel, amikor egy ögróf nem tudta az egyik Herportnak megfizetni az adósságát. Ez a nemességserző Herport, aki pénz helyett címet kapott, szabó volt. A svájci fiatal ember nemcsak az örökségből követel részt, hanem azt is kéri, ismerje el a német császár, hogy neki joga van a graf Herport von Bismarck névhez és címhez.

— **Dumba Miklós temetése.** Bécsből jelentik, hogy ma délelőtt temették el Dumba Miklós óriás részvét mellett. A temetésen a király is képviseltette magát. Különösen a görög templom előtt nagy néptömeg verődött össze. A koszorukat nyolc kocsin vitték a halottas kocsit előtt. A temetésen megjelentek a legfőbb udvari méltóságok, Goluchowski külügyminiszter, Wittke, Koerber, Hariel, Call osztrák miniszterek, a helytartó, a tartományi marsall, a rendőrfőnök, Eulenburg herceg német nagykövet és más diplomaták, báró Beck tábornagy, az urakházának számos tagja, néhány reichsráthi képviselő, Lueger polgármester a két alpolgármesterrel, az arisztokraciának számos tagja, a tudomány, a művészetek és a pénzvilág képviselői, számos egyesület és testület küldöttsége. A Künstlerhaus előtt Weyr tanár, a képzőművészeti egyesület elnöke, a Musikverein előtt pedig dr. Billing mondott beszédet. A sírnál a Concordia író- és újságíró-egyesület nevében Spiegel Edgar megható szavakkal búcsúztatta el az elhunytat. Azután Schneiderhann, a bécsi férfi-dalegyesület elnöke beszélt, utána pedig Lueger polgármester emlékezett meg Dumba érdemeiről.

Szófűből táviratozzák: A fejedelem rendeletére ma a görög-ökumenikus templomban Dumba Miklós-ért rekviem volt, amelyen jelen volt Ferdinand fejedelem egész udvarával, továbbá az osztrák-magyar diplomáciai ügyvivőség tagjai és Görögország diplomáciai képviselője.

— **A párisi kiállítás és az angol királyi ház.** Viktória királynő duzzog. Megharagudott szeretetelmű szomszédjára, Franciaországra, amelynek déli tengerpartját minden évben fel szokta vóti keresni. Az idén azonban, Olaszországba menet, elkerüli az immár barátságatlan Franciaországot, amelynek a délafrikai háború kezdete óta az ő számára csak gunyos éleli, sértő karikatúrák vannak. Hiszen emlékezhetni a Rire esufondáros rajzaira, amelyek az angol udvart mélyen sértették és a higgadtabb angol politikusokat is megbotránkoztatták és felháborították. Ezért duzzog Viktória királynő, s példáját követi elsőszülött fia és trónjának öröklője, a walesi herceg is, akiről most az angol hivatalos távirati iroda kijelenti, hogy nem szándékozik elmenni a párisi világkiállítás megnyitására. Az előzmények után ez valószínű is volt, de hogy az angol udvar ezt ilyen authentikus formában előre tudatja az egész világgal: ez a maga szokatlanságával fogalmat ad arról a komoly nehezitelésről, amelyet angol uralkodóházban a francia élcelődések kelteket. A kiállítás hivatalos megnyitását ma tüzte ki a francia minisztertanács a Reuter-ügynökség annak a közlésével, hogy a walesi herceg azon az ünnepségen nem lesz jelen.

— **Tömeges párbajok.** A napokban történt egy bécsi kávéházban, hogy D. festő és dr. C. ismert orvos összeszóvalkoztak. A civódásba beleelegyedett az orvos két barátja is s így aztán a festőnek három párbaja lett. Ma viték meg az ellenfelek a párbajokat, amelyekből a festő sértetlenül került ki, ellenben az orvos a mellén életveszélyesen megsebesült.

— **Halálözás.** Bakóczy János, a hajdu-búszörményi református egyház tudós lelkésze, egyházmegyei levéltárnok, egyházkerületi tanácsbíró, e hó 24-én, életének 66-ik, lelkészkedésének 34-ik évében meghalt. Mint kiváló egyházi író széles körben ismeretes volt. Temetése 26-an volt s környékbeli lelkészársárai és híveinek nagy tömege kísérte utolsó útjára.

Ozveggy nemespani Barta Béláné, született dezseri Rudnyánszky Emma, néhai Barta Béla, a budapesti királyi ítélőtábla volt tanácselnök özvegye, meghalt Jászfalu, 71 éves korában. Az elhunytan dr. Barta Antal, a budapesti királyi ítélőtáblához beosztott segédfogalmazó, édesanyját gyászolja.

Pusztai-rádóczi Loda Jenőné, született szolep-csényi Konkoly Margit e hó 26-an 34 éves korában iszegben meghalt.

Ozv. Kordina Károlyné, született dr. Wienskowska Augusztia, hosszas szenvedés után ma délután 12

órákor életének 78-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 29-én oszűrtőkön délután 3 órákor lesz a X. Tisztviselőtelep Szabóky-utca 11. szám alatt levő halottasházból. Az elhunytan Kordina Károly, a kaláni bánya- és kohó részvénytársaság felügyelője édesanyját gyászolja.

— **Ehunyt osztrák politikus.** Bécsből jelentik, hogy báró Ziemalkowsky Flórián valóságos belső titkos tanácsos, volt osztrák miniszter hosszabb betegség után ma reggel Bécsben meghalt 83 éves korában. Legutóbb a Taaffe-kabinetben a galíciai tárcanélküli miniszterséget töltötte be. A király részvétét fejeztette ki Ziemalkowsky özvegyének. Részvétüket fejezték ki továbbá Maria Terézia főhercegnő, Koerber osztrák miniszterelnök, Rezek miniszter, Gautsch, Pfenner, Jaworski és mások.

— **Lueger — völégény.** Bécs város Schöner Karlját ma délelőtt minden botránytól menten tárgyalta a fuma, azt beszéltek ugyanis, hogy Lueger házassodik. Délutánra azonban már a hímenhírt is nyomon követte a botrány, a Lueger név elmaradhatatlan kísérője. A makulátlan hír annyit mond, hogy Bécs város polgármestere legközelebb nélkül veszi Wittke vasuti miniszter unokahugát. Javában tippeltek még a bécsiek, hogy igaz-e a hír, hamis-e, mikor Lueger, a boldog völégényjelölt, ismét beleszóppent apró játékaiknak a sodrába. A községtanács harmincöt liberális tagja ugyanis ma délután bejelentette, hogy a községtanácsból kilép. A városi közgyűlés botrányai és az új választási reform, amelyet Lueger a liberálisok megsemmisítése végett eszelt ki, a lemondás okai. A harmincöt községtanácsos lemondása konsternálta a polgármestert, aki megkérte a liberális párt elnökét, hogy holnap délelőtt tanácskozzék vele. Lueger nagyon szorétné, ha a liberális községtanácsosok visszavonnák elhatározásukat, ami azonban nem valószínű. Csak abban az esetben vonják vissza a lemondást, ha igaznak bizonyul az a hír, amelyet Dumba temetésén ma terjesztettek, hogy Lueger legközelebb lemond a polgármesterségről. Azt beszéltek ugyanis, hogy Lueger beleunt már a demagógiába és menekül a család nyugalmas csendjébe. Persze ez csak szó-beszéd. Hogy mi igaz belőle, azt egyelőre nem lehet tudni. Anynyit már most lehet konstatalni, hogy a polgármester legádázabb ellenségei is sok-sok boldogságot kívánnak Luegernek a házasságban, föltéve természetesen, hogy Bécs város igazgatásának búcsut mond, mielőtt a jeggyűrűt ujjára illeszti az araja.

— **A béke sajtószövetsége.** A békebarát sajtószövetség magyar csoportjának tegnapi megalakulásán gróf Apponyi Albert kész alapszabálytervezetet terjesztett elő. Ezt a tervezetet a következőkben ismertetjük:

A tervezet első fejezete a szövetség célját határozza meg a következőképp: A nemzetek közti béke és különösen a nemzetközi birakodás eszméjének hatályos és rendszeres előmozdítása céljából sajtószövetség alakul, melynek neve: Sajtószövetség a béke és nemzetközi birakodás érdekében.

Tagja lehet minden olyan lapnak a szerkesztője, vagy munkatársa, mely az emberiség e nagy érdekének szolgálatára vállalkozik.

A sajtószövetség tagjai egyebekben teljesen fönntartják politikai irányuk és egész működésük függetlenségét.

A sajtószövetség tagjai államonkint országos csoportokká alakulnak és a megalakult csoportokat nemzetközi szervezetté egyesítik.

A béke és nemzetközi birakodás érdekében alakult sajtószövetség, szervezeti és működési önállóságának fenntartása mellett összeköttetésbe lép a hasonló célú interparlamentáris szövetséggel.

A sajtószövetség országos csoportjai az egész szervezeti alapszabályain belül önmaguk állapítják meg szervezetiüket. Elnökségük után érteneknek a szövetség központi szerveivel és többi országos csoportjaival, valamint saját államuk interparlamentáris csoportjaival.

A sajtószövetség tagjai évi 5 frank tagdíjat fizetnek; az ekképp befolyt összegek részint az illető országos csoport, részint a központi szervezet költségéreinek fedezetére szolgálnak, egy részéből — az állandó választmány által megállapítandó kúles szerint.

A második fejezet szerint a sajtószövetség összes országos csoportjai évenkint együttes közgyűlést tartanak, mely az egész szövetségnek legfőbb központi szerve. A közgyűlés idejét és helyét az előző közgyűlés állapítja meg. A második fejezet a közgyűlés egybehívásáról, tanácskozási rendjéről és határozatainak végrehajtásáról rendelkezik. A harmadik fejezet szóla a szövetség állandó választmányáról, melybe minden nemzeti csoport két-két tagot küld. A negyedik fejezet meghatározza a szövetség központi irodájának szervezetét és működését. Ez a központi iroda a közgyűlés elnökéből, alelnökéből és jegyzőiből áll, a legközelebbi közgyűlésig terjedő mandátummal. Az ötödik fejezet a sajtószövetség az interparlamentáris szövetséghez való viszonyát szabalyozza, a hatodik fejezet pedig a nemzetközi szervezet megalakulásának előkészítéséről szól.

— **Házasság.** Káddár Izsó, az Union Bank tisztviselője eljegyezte Fischer Blanka kisasszonyt, dr. Fischer Mór járásorvos leányát Munkácson.

Dr. Poltzer Gyula eljegyezte Mieser Margit kisasszonyt Budapesten.

— **Gyönyörök.** És nem volt az éjszakának olyan borzasztó büne, melyet fényes nappal el ne követtek volna. A bűnök egész kórusa töltötte be a levegőt, pokoli harmoniátlanúság zugzott végig a városban, virágozott az ördögüzés, a nekromantiának papjai támadtak, vérel mosták arcukat a ledér asszonyok és tüzből égett gyermekek hamvából keverték szépitő kenőcsöt hiu leányok. A Maeboth boszorkánykonyháján nem tudtak olyan szörnyű szert kotyvasztani, amelyet fel ne használtak volna arra, hogy a kialvó ingereket beteges erőre ne kapassák, s mint a haldokló bőre alá fekszenkedett éther, úgy lobbantott végső, utolsó lángra vériket az új kotyvalék, melyet messze Indiákról hoztak vén boszorkányok, titokzatos hindu asszonyok.

Párisban, a modern gyönyörök hazájában tegnap találtak rá megint a mesterséges paradicsomra, a géppel, iparilag előállított gyönyörök vegykonyhájára. A párisi rendőrséghez ugyanis a napokban feljelentés érkezett, mely arra hívja fel a rendőrség figyelmét, hogy a Rue de l'Etoileban egy Assim nevű hindu asszony vezetése alatt opium-tanya van. A rendőrség azonnal utána járt a dolognak s tegnap délután váratlanul megjelent Mme Assim, Rue de l'Etoileban lévő lakásán.

A földszinti nagy teremben, melyet néhány méces csak szegényesen világított meg, keleti szőnyegeken, függő ágyakban, pamlagokon hevert egy tizenöt tagból álló társaság. Jobbára neves politikusok, keleti diplomaták, arisztokrata családok férfi és nő tagjai, a demi-monde nagyjai. Előttük opium sütemények, pipák, laudanummal töltött fiolák, a kelet megannyi mérgező termékei. A párisi társaság előkelői pedig elkéült ajakkal, kéjtől sápadtan, félig ébren feküdtek. A rendőrség néhányat a helyszínen kihallgatott közölök s a tulajdonosnő letartóztatása után hatóságí pécsettél lezárta a piszkos bűntanya ajtaját.

— **Kidobott tizenhárom millió.** Londonból írják a következő kis históriát. Egy évvel ezelőtt az angol tengerészeti hatóság a pembrokei hajógyárban egy yachtot rendelt meg a királynő számára. A királynő yachta ugyanis már igen rozott állapotban volt, s újat kellett helyette csináltatni. Ez az új yacht a napokban el is készült, s tizenhárom millióba került. Vízrebocsátották, s akkor kitűnt, hogy nem áll egyensúlyban a vizen, s a legesondesebb időben is borzasztóan himbálózik. A királynő nagyon megharagudott és kijelentette, hogy ilyen hajón még egy negyedórás utazást se tesz, s visszautasítja a nem sikerült yachtot. Egyben bosszusan tudtára adta a hatóságoknak, hogy most már ne is törődjenek az ő hajójával, mert már megrendelt egyet egy magán-cégnél.

— **Minek akkor deszkakerítés? Ős** Budavára furlangosan kieszelte, hogy egy darabot a területéből átad a népnek s aztán, miután az ingyen publikum kíváncsiságát mindenféle mutatványos komédiásos bódékkal föléigazta, nincs kizárva, hogy fizető publikum is akad a tömegben. Tehát beadott egy kérelmet a tanácshoz, amiben arra kéri a magisztrátust, hogy engedje meg, hogy az állatkerti villamos felőli oldalon levő falat lebonthassák s helyébe deszkakerítés tegyenek. Ez azonban sereles a egyéb városligoti mutatványos bódékra nézve s ezek is irásos kérelemmel fordultak a tanácshoz, hogy vedje meg az érdekeiket. A tanács aztán roppant okosan úgy intézte el a dolgot, hogy a káposzta is megmaradjon és hogy jólakják a keeske is. Ős-Budavára építhet deszkakerítést, de nem csinálhat ingyen produkeiót. Minek akkor deszkakerítés?

— **Kivándorlás.** Veszedeles merveket ölt a kivándorlás a bácsamegyei svábok között. Boroszlói ügynökök működnek erősen s nemcsak a férfiakat, de a nőket is csábítják kivándorlásra mindenféle ígéretekkel. A napokban Gombos-Bogojeváról 30 család vándorolt ki Sziléziába, férfiak, asszonyok és leányok vegyesen. Új-Verbászról 113 munkáscsalád költözik s indul a napokban Németországba. Tegnap tartották az utolsó istentiszteletet, melyen a lelkész meghatóan búcsúztatta el őket. Gombos-Bogojeva, Bács-Bresztovác, Kis-Hegyes, Ó-Moravica, Mélykut és Apatin községeket a boroszlói ügynökség valóságát megmételtyezte a kivándorlásra buzdító rüpiratokkal és a szegény népet a kivándorlás láza fogta el. A kivándorlási ügynökség teljes ellátást és havi 150 márka fizetést ígér a leányoknak, a családoknak pedig 400 márkát, de hogy mit kapnak meg ebből, az a jövő titka. Félt, hogy drága pénzen kell majd külföldről munkásokat behozni, ha így tart a kivándorlási láz.

— **Gépezsmérnökli ösztöndíjak.** A királyi Jó-zsef-müegyetemen rendszeresített gépezsmérnökli ösztöndíjakból megüresedett öt ösztöndíjját a kereskedelemügyi miniszter Rozsontsi József, Szécs Andor, Meskó István, Takátsy Kálmán és Misángyi Vilmos első éves müegyetemi hallgatóknak adományozta.

— **Panamista boerok.** Parázs botrány ke-
redett Brüsszelben, a skandalumok hazájában.
Kipattant ugyanis, hogy a pretóriai parlament
tagjai, kettőnek kivételével — panamisták. A vi-
téz boerok két tábornoka és a puritán jellemű
elnöknek a veje is a megvesztegetettek között
van, ha igaz az a feljelentés, amely egy bír-
sán került a brüsszeli törvényszék elé. A botrá-
nyos leleplezés előzményei a következők: A
brüsszeli transvaali követség a háború kitöré-
sekor temérdek szállítással bízta meg a brüsszeli
belga vasműrésztársaságot s ugyan-
akkor nagy összeget tett le biztosítékul. A tár-
saság a megrendeléseket teljesítette, de amikor
a szerződés lebonyolítására került a sor, a rész-
vénytársaság azzal a meglepetéssel kedveskedett
a transvaali követségnek, hogy a letett kauciókat
nem képes visszafizetni, nem is hajlandó beszám-
lítani a boer kormány tartozásaiba, mert azok
a biztosítások elvándoroltak Pretóriába, a parla-
ment tagjainak megvesztegetésére. Lejds erre fogta
magát és beperelte a társaságot a jogtalanul
visszatartott kauciók kifizetésére. A társaság
sem volt rest s előállott a bizonyítékokkal.
Okmányokat csatolt felelősségéhez és azok-
ban beigazolta, hogy a pretóriai parlament
huszonnygy tagja közül — mindössze ennyi tagja
van a boer képviselőháznak — huszonkettőt meg-
vesztegetett a brüsszeli részvénytársaság a nála
deponált biztosítékokból. A szenzációs feljelen-
tésben a társaság megnevezi főpanamisták gya-
nánt Krüger elnök vejét, Botha és Delarey tábor-
nokokat s a Brüsszelben székelő transvaali kö-
vetség titkárait. A többi megvesztegetett képviselőt
a brüsszeli részvénytársaság majd a tárgya-
lason fogja leleplezni, amely iránt óriási nagy az
érdeklődés.

— **Magyar újságíró — szerb állami sajtó-
főnök.** Petrovics Sándor, a Kölnische Zeitung buda-
pesti levelezőjét, a Budapesti Újságírók Egyesülete tag-
ját, meghívták és kinevezték a szerb külügyminisz-
terium sajtóosztályának főnökévé osztályfőnöki rang-
gal és miniszteri fizetéssel. A fontos pozíciót tehát a
magyar újságírók kar egyik igen tiszteltreméltó tagja
fogja elfoglalni. Petrovics Sándor a napokban Bel-
grádba utazik, hogy átvegye hivatalát.

— **Marad a tizenkét óra.** Nem lesz hu-
szonnygy óras időszámítás. A reformnak az
osztrák-magyar vasutigazgatók egy újabb érte-
kezletének a határozata állja az útját. Minthogy
a vasutigazgatók a huszonnygy óras időszámítás
kérdését elejtették, a kereskedelemügyi miniszter
is elalt egyelőre tervétől.

— **A párisi Figaro rólink.** Emelítettük, hogy a
párisi világiállás magyar osztályáról milyen dicső-
rőleg írt a Figaro legutóbbi száma. Legérdekesebb a
cikk bevezető része, amely így hangzik:

Ez a kiállítás igen fontos esemény a magyarokra
nézve, sőt valóságos korszakalkotó lesz a történel-
mükben, mert először történik, hogy Magyarország
hivatalosan mint külön állam vesz részt egy világ-
kiállításban. Minden gyámság alól felszabadítva ren-
dezte be háztartását, jobban mondva házat, mert a
Szajna partján külön palotát építtetett magának,
azonkívül a nemzetközi pavilonokban külön is
kiállításai vannak: végül saját igazgatósága és
saját kormánybiztosra van, aki teljesen függetle-
nül intézkedik. Első ízben történik, hogy a ma-
gyar királyság morális autonómiaja formálisan és
hivatalosan is kifejezésre jut; erre pedig a magya-
rok ugyancsak büszkék. Hozzá kell még tennünk
(és ez furcsa lélektani vonás, melyet mi franciák
nehezen tudunk magunknak megmagyarázni), hogy
ettől a legitim büszkeségtől távol áll a monarchia
feje iránt való engedelmesség és bizalmatlanság. Az
osztrákokat és magyarokat különböző házasságból
szarmozó testvérekhez lehet hasonlítani, akiknek
temporamentumuk és lelkiéletük különböző, de akiket
egy hatalmas közös érdek és a fiai hála a közös apa
tekintélye alatt egyesít. De az egyesítés nem azt je-
lent, hogy összezavarjuk őket, sőt úgy látszik, hogy
maga az uralkodó is hozzájárult a legitimítás meg-
különböztetéséhez, amikor megengedte, hogy a két
testvercsoport Párisban két külön palotán lobogtassa
a maga lobogóját. A kormány Lukács Bélát bízta meg
a kormánybiztosági teendővel, és jobb kezekre
nem is bízhatta volna. Lukács Béla annyira szíven
viseli kiállításának sikerét, hogy Magyarországon
valóságos apostoli agitációt és propagandát vitt véghez.

— **Öngyilkos plébános.** Ó-Becséről táviratozza
tudósítónk, hogy Bács-Szent-Tamás községben tegnap
szenzációs öngyilkosság történt, amely a lakosságot
nagy izgatottságban tartja. Matoss János katolikus
esperes-plébános ugyanis tegnap délután a lakásán
felakasztotta magát és mire észrevették, meghalt. Az
öngyilkos plébános nagyfokú idegben szenvedett
és valószínű, hogy pillanatnyi elmezavarban követte
el tettét.

— **Az Országos Közegészségügyi Egyesület** a hó
28-án, szerdán délután 5 órakor a budapesti kir.
Orvos-Egyesület nagytermében (Szentkirályi-utca 21.)
tartja tisztújító közgyűlését. A közgyűlés tárgyai:
Megnyitóbeszéd Müller Kálmántól; választások. Tit-
kári jelentés dr. Frank Ödöntől. Pénztári jelentés
Elscher Gyulától. A választmány előterjesztései.
A választás eredményének kihirdetése. Esetleges
laditványok.

— **A Terézvárosi Társaskör** folyó hó 25-én tar-
totta IV-ik évi rendes közgyűlését, Dezsényi József
elnöklete alatt. A választmányt a tagok számában
beállott növekedésre való tekintettel husz taggal ki-
egészítették. — Társléonökké közfelkiáltással Révész
Adolfot választották meg. A választmány jelentésének
tudomásul vétele után a közgyűlés egyhangulag kö-
szönetet mondott Dezsényi Józsefnek, ki őnzetlen fár-
adozásával igyekszik a társaskört fellendíteni és a
VI-ik kerület egyik lényeges tényezőjévé emelni.

— **Meggyújtotta magát.** Katz Mihály keres-
kedőnek a felesége, született Friedmann Regina ma
éjjel különös módon akart meghalni. Folyton pörle-
kedett a férjével, s ez annyira elkeserítette, hogy a
Rottenbiller-utca 21. szám alatt lévő lakásán meg-
gyújtotta a ruháit. Férje észrevette a dolgot s el-
oltotta az égő ruhát, de a szerencsétlen asszony azért
ugy összegegett, hogy a Rókus-kórházba kellett szállí-
títani.

— **Elfogott sikkasztó.** Bukovola Koszta, a
belgrádi adóhivatal főnöke a múlt héten 14.000 dinár
elsikkasztása után megszökött és Zimonyon át Zá-
rábba ment, azzal a szándékkal, hogy onnan Monte-
negróba utazik, tudva azt, hogy a mai viszonyok
között Montenegró nem szolgáltatná ki Szerbiának.
Bukovola azonban nem valószínűtlen meg szándékát,
mert a zágrábi rendőrség, a belgrádi prefektus távir-
latára szombaton este letartóztatta s zágrábi ügyész-
ségnek szolgáltatatta át.

— **A félelem öngyilkosa.** Ma került volna
harmadikban sorozás alá Ebersperger Géza Lajos
budapesti születésű 23 éves szabólegény. Készen
már alkalmazatlannak találta a szolgálatra, most azon-
ban már hetek óta attól félt, hogy benntartják kato-
nának. Minél közelebb jött a sorozás napja, annál
szótlanabb, levertőbb lett. Az éjjel azután a katonas-
ágtól való félelmében öngyilkos lett. Éjjel után egy
órakor feluzott ágrábról és revolverrel föléllotta
magát. Rögötn meghalt s a mentők segítségére is
hiábavaló volt. Holttestét bevitték a boncoló-intézetbe.

— **Férjgyilkos asszony.** Ó-Becséről táviratozza
tudósítónk, hogy Báldint Mihály odaváló jómódú föl-
desgazda tegnapelőtt hirtelen meghalt. A halottkém
mérgezését konstataált s a holttestet felboncoltatta. A
boncolásnál kitűnt, hogy kétkő és szerezsika-oldattal
mérgezték meg Báldintot. A gyanus mindjárt kezdet-
ben a felesége ellen irányult s az asszonyt letar-
tóztatták.

— **A Gellérthegy robbantása.** A főváros tanácsa
megbízásából a vállalkozó a napokban kezdi meg a
Gellérthegy veszedelmes szikláinak robbantását. A
főkapitányság a közönség kelő tájékoztatása
végett közli, hogy a munkálatokat éjjeli tizenegy óra-
tól reggeli öt óráig végzik s ez idő alatt a Döbrentey-
utcának a Rudas-fürdő és Ferenc József-híd budai
feljárója közötti részt, valamint a feljáróval szemben
a Gellérthegyre vezető utat a személy- és kocsifor-
galom elől elzárják. A hidon át a budai oldalon lefelé
irányuló közlekedést érintetlenül hagyja a főkapit-
ányság.

— **Ostályorsorsjáték.** Az osztályorsójáték mai
huzásán huszezer koronát nyert 6480, tízezer koronát
57990 42908 46579. Öt ezer koronát 24069 74635, kétezer
koronát 57181 44145 83934 16291 37817 80316 87493
82759 6588 73050 79159 96976 88769 60637 86532
80757 35032 56412 82566 1478 9260 12643 43147
60128 15339 60538 13199 58038 40428 60985 1856
84847 818 50028 18452 68352 7839 806 16325 13927
48595 41708 8859 27361 83788 87375 82318 32395 47772
11827 40141 48114 56117 44156 65461 25192 59777 62814
71046 44803, ötszáz koronát 4354 3125 22000 81596
50638 73644 28514 1565 44728 82671 80328 28241
12200 20151 61181 92291 28986 27647 47735 42879
70319 17859 78340 86126 77375 87455 12640 44605
56965 69676 64874 97578 65461 35537 89065 79518
94207 81427 83553 10970 4791 69086 47480 15075
44509 64328 22380 9860 34480 57197 74934 8238
48038 19612 75254 80668 67020 45721 801 15687
60915 41108 96706 8430 80528 34741 33760 65431 62362.

— **Vásároljon osztályorsójáték Lukács Vilmos**
bankházaiban, Budapest, V., Fűrőd-utca 10.

— **(x) Akácia-poudre, fehér, rózsá, vagy krém**
szinben 1 korona. Akácia-arcakrém 2 korona. Akácia-
szappan 1 korona. E kiváló arczisztító és tisztító
készítmények törvényesen vannak kaphatók a
gyógyszertárakban. Főraktár: Krieger Gy. gyógy-
szertára Budapest, Kálvintér.

— **(x) Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek:
Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell
stb. festmények művészi kivitelben. Festett fenyké-
pészeti háttérrel és szinpadok köcsönbe kaphatók.

— **(x) Helyreigazítás.** Dienes J. C. utóda észéki
gyógyász és a következő sorsok felvételére kért föl:
A belügyminisztérium 135.702 számú rendelete által
a Spitzer-kendős további forgalomba hozatala be lett
tiltva. Szükségesnek tartom fölemlíteni, hogy észéki
Kendős elnevezés alatt általam forgalomba hozott arc-
kenőcs teljesen ment károsan ható anyagoktól és meg-
felel a 71.012. számú miniszteri rendelet összes köve-
telményeinek.

A tőzsde közgyűlése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, március 27.

Ma délelőtt volt a tőzsde rendkívül látoga-
tott közgyűlése báró Kocmeister Frigyes elnök-
lete alatt. Az évi jelentés mindenképp közös-
netet mond Hegedűs Sándor kereskedelmi minisz-
ternek a tőzsde iránt való jóakarataért. A legfon-
tosabb újítás, amely a tőzsdei forgalmat érdekli, az
árneműnek tőzsdei sulyegységének a módosítása. Ez
az újítás a tapasztalatok szerint bevált. Január
elseje óta az összes árúk és értékek jegyzése
koronákban történik. Az alkuszok szabályzata-
ban az a módosítás történt, hogy tőzsdei alku-
szok csak azok a tőzsdetagek lehetnek, kik ál-
landóan Budapesten laknak, a magyar nyelvet be-
szélik s legalább két év óta tagjai a tőzsdének.
Azok a tőzsdei alkalmazottak, kik legalább négy év
óta bírnak alkalmazotti jeggyel, a tőzsdetagsági
jegy megszerzése után azonnal felvehető a tőzsdei
alkuszok sorába, ha a szükséges feltételekkel egyb-
ként bírnak.

Jellinek Henrik és Weiss Bertold sokoldalú el-
foglaltságukra való hivatkozással tőzsdetanácsosi ál-
lásukról lemondottak. A tőzsdei tagok száma 1472
volt. Tőzsdei alkusz a múlt év végén 206 működött.
Az üzleti lezároló iroda működését a következő
adatok tanúsítják: átvételre felmondott 1,836.000
métermáza buza, 113.500 métermáza rozs, 136.000
métermáza zab, 17.000 métermáza repce, 1,099.000
métermáza kukorica, 1400 métermáza szilvaiz; az
összes felmondási forgalom tehát 3,202.900 méterma-
zát tett ki. A tőzsdei szakértő bizottság 708 esetben
678.809 métermáza gabona és termény minősége fő-
lött adott szakértői véleményét. A múlt évi ügyforga-
lom az 1898. évihez képest 426 ügydarabbal sza-
porodott.

Az új tőzsde építése dolgában a jelentés ki-
emeli, hogy a vételi szerződés a közmunkák taná-
csával megkötöttet, az építési tervre kizűzött pályá-
zat határideje lejárt, s 33 pályamű érkezett. Az első
pályadíjat Apár Ignác nyerte meg, a másodikat
Lechner Ödön és Baumgarten Sándor, a harmadikat
Tischer József, Bálint, Jámor és Körösi, a negyediket
Wellisch Alfréd és Jónás Dávid. A tanács, abból a
szempontból indulva ki, hogy a kiviendő végleges
épülettervek elkészítésénél a pénzügyi szempontok-
nak is elsőrendű fontossággal kell bírniok, alapul
nem a pályadíjat nyert tervet, hanem a lényegesen
olcsóbb Mátyás jellegű pályatervet vette, mely a
második újat nyerte. A végleges tervek elkészítése
több hónapi időt vévén igénybe, az építkezés csak
1901. év tavaszán lesz megkezdhető.

A jelentés elhangzása után Hegedűs Dezső fel-
omlított azt a siralmas helyzetet, amelyet a tőzsde,
főleg az értéktőzsde a múlt évben nyújtott. Olyan
tespedt a tőzsde állapota, hogy már-már a felbomlás
szimbólumát viseli magán. A bankok üzleti magatartá-
sa a tőzsdétől mindinkább visszavonuló, tartózkodó,
inkább önmagukban összpontosítják az üzleteket.
Ezen segíteni kell. A bankok élén álló tőzsdetaná-
csosok gyakoroljanak némi szelid nyomást a ban-
kokra, hogy élénküljön a tőzsde forgalma. A buda-
pesti tőzsdének rossz a híre, mindenütt csak szidál-
mazzák. A tőzsdetagek felvételénél is nagyon lanyha
az ellenőrzés. Egyébként teljes bizalommal van a
tőzsdetanács iránt.

Krausz Simon azt kifogásolja, hogy a jelentés
a magasban szerkesztették s kéri a tőzsdetanácsot,
hogy szálljon le olykor a kisebb emberek közé.

A felszólalásokra Kornfeld Zsigmond adta meg
a választ a tőzsdetanács nevében. Kijelentette, hogy
a bankok viselkedését a tőzsdetanács nem irányít-
hatja, mert ez nincs hatalmában. Ami a tagok felvé-
telét illeti, a tanács mindtg rigorózan tart el, de
kéri a tagokat, legyenek e tekintetben ők is segítse-
gére a tanácsnak, tegyék meg észrevételeiket a ki-
függoszetekről. Főleg inti a tagokat, hogy tartó-
kodjanak az általános vádaktól, mert ezek veszedel-
mesek. Soroljanak fel konkrét eseteket s orvoslásukat
a tanács kötelességének fogja tartani. A tőzsdetanács
egyébként minden tőle telhető megtett arra nézve,
hogy munkásságát, tövekenységét gáncs ne érje.
(Eljenzés).

A jelentést ezután a közgyűlés tudomásul vette,
mire megindult a szavazás a tőzsdetanács 40 tagjára.
Összesen 867 szavazólapot adtak be oly válto-
zatos lőréslel, hogy a szavazatok összeszámolása
éjjel után egy óráig eltartott. Ekkor hirdették ki a
szavazás eredményét, a tőzsdetanács régi tagjai egy-
től-egyig újra megválasztattak, a Weiss Bertold és
Jellinek Henrik felmondásával megüresedett két tag-
sági helyre pedig Klein Gyulát, a Heller M. és Társa-
cég főnökét és Schöffner Bódogot emelte a választók.

többségének bízalma. A kisebbségben maradt jelöltek közül Steiner József és Robiczek Henrik kapták a legtöbb szavazatot.

A tőzsdetanács tagjai lettek tehát:

Auer Róbert, cs. béthfaluhi Baronyi Benedek, Beimel Jakab, Bischitz Arthur, Császár Jenő, Deutsch Sándor, Frankl József, Freud Fülöp, Geizer B. Zsigmond, Gold Zsigmond, Heller Gábor, Hoffmann Samu, Holitscher Lipót B., Klein Gyula (új) a Heller M. és Társa cég főnöke, Kohner Ágost, meyeri Krausz Lajos, Kornfeld Zsigmond, B. Kochmeister Frigyes, sz. Lukács József, Markó Albert, Neumann Frigyes, Neumann Miksa, Oblath Gyula, Pekár Imre, Rötzer Ferenc, Sándor Armin, Sándor Pál, Schöffler Bódog (új), Schwarz Felix, Schweiger Marion, Simon Jakab, Strausz Antal, Strasser Sándor, Székely Ferenc, Ullman Emil, Yuk Gyula, Wahl Béla, Wahl Béla, Weisz Fülöp, Weisz Károly.

A megválasztott tőzsdetanácsosokat lelkesen megéljenzették.

A siralomházban.

— Jelenet. —

Egy oranjei boer: Hiába sirsz, öreg, az már biztos, hogy egy óra múlva föbelönek mind a kettőnk.

A másik: Fájdalom, ugy van.

Az egyik: De hát mit csináljon az ember? Roberts ránc parancsolt, hogy tegyük le a fegyvert, mert különben föbelövet.

A másik: És Steyn elnök ránc parancsolt, hogy ne tegyük le a fegyvert, mert különben föbelövet.

Az egyik: Középut nincs.

A másik: Nincs. A föbelövetés biztos. Míután pedig a többség régi rossz puskákat tett le s az igazikat elástá, most mind a ketten föbelövetnek bennünket...

Az egyik: Engem csak az első föbelövetés bánt. A második már nem olyan komoly.

A másik: Ez igaz. A föbelövés olyan, mint a szerelem: az első az igazi.

Az egyik: Éppen ezért jobban szeretném, ha a boer sortüz érne elsőnek. Így legalább a családban marad a dolog.

A másik: Engem csak egy dolog bánt.

Az egyik: Micsoda?

A másik: A föbelövetést nem bánom. Legalább tudni fogom, hogy milyen. De...

Az egyik: Nos?

A másik: Csak az bánt, hogy mindezek mellett ezt a mi országunkat... látom az arcodról, hogy eltaláltad...

Az egyik: Igen! Szabadállamnak hívják...

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **A legesőndesebb jubileum.** Akkor, amidőn a bizottsági tagokból alakult értekezlet arról tanácskozott, hogy *Márkus József* főpolgármester 25 éves szolgálatának a jubileumát miként ünnepeljék meg, *Tenczer Pál* azt az indítványt tette, amit el is fogadtak, hogy a fővárosi bizottsági tagok gyűjtsenek a maguk körében nagyobb összeget a fővárosi alkalmozottak segély-egyesületé javára s nevezik el *Márkus József-alapítványnak*. Ma ebben az ügyben ismét értekezlet volt, *Halmos János* polgármesternél, a kerületi bizottsági tagok küldötteinek a részvételével s ez alkalommal *Kléh István* udvari tanácsos bejelentette, hogy a bizottsági tagok körében végzett gyűjtés 18.000 koronát eredményezett. Ezt holnap a közgyűlésen *Kléh István* be fogja jelenteni, *Radóczy János* a főpolgármesterhez intézett üdvözlő beszéde után.

(*) **A hazai ipar pártolása.** Ma délután ülést tartott az *iparügyi bizottság*, *Lung György* tanácsos elnöklése mellett. Ezuttal a hazai ipar pártolásának ügyét tárgyalták a VIII. ügyosztály és a középítési bizottság javaslatával kapcsolatban, melyet *Neuschloss Ödön* módosításával el is fogadtak s e szerint a kiegészített javaslat így hangzik:

A székes fővárosnál teljesítendő munkálatokra nézve az első ajánlati tárgyalás mindig, kivétel nélkül magyar vállalkozókkal és magyar anyagokkal teendő. Kivételesen, az olyan esetekben, amidőn a belföldre szorított versenytárgyalás meddő maradt, vagy a szállításra kerülő tárgyakból bemutatott minták meg nem felelők, vagy az árak olyanok, hogy a székesfőváros azoknak az elfogadásával kárt szenvedne, az illető tárgyak beszerzésére újabb ajánlati tárgyalás tartandó, még pedig a külföldi versenyzők a megengedésével. Ugyan ebben a tárgyban Győr városa is csatlakozásra hívja föl a törvényhatóságokat. A bizottság javasolja, hogy Győr köriratát a közgyűlés egyszerűen vegye tudomásul.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Fra Girolamo.** A Nemzeti Színházban hosszabb pihenetés után ma megint elővették *Somló* öt felvonásos tragédiáját, a *Fra Girolamót*. Szomorujátékot adtak elő, tehát az előadás szomorú volt. De bármit adjanak a mostani körülmények közt a nemzeti színpadon, szomorujátékká válik ott minden, mert a művésznőkben és művész urakban nincs egy garas ára jókedv, lelkesedés, buzgótság. *Somló* darabjai közt a *Fra Girolamo* kétségtelenül a legérdekesebb, — de mit ér a mai viszonyok közt érdekes darabot írni a Nemzeti Színház számára, ahol a színeszek pompes-funéres hangulatban vannak és a közönség is olyan némán ül a nézőtérben, mintha csupa kéz nélkül való ember verődött volna együvé. *Somló* darabjának a hőse Savonaróla, a hatalmas predikátor, a fanatikus, próféta szerű középkori szerzetes, aki csodákat művel felkelték a fenséges tulajdonságaival. De hogy legyen illúzióknak, mi ragadjon el bennünket, amikor *Gyenes* egy flegmatikus magyar plébánost ábrázol ebben a szerepben? Lehető-e közönséges, józan hangon és életunt arccal Savonarólát játszani, aki egy kolosszális történelmi egyéniség s akinek a fanatizmusa elragadó, szinte démoni erejű? Az epizód szereplők (akik közt vannak kitünő erők) nem menthetik meg az előadást, amikor a középpont, a hős, a főalak az érdekesnek, a nagy vonásoknak ekkora hiányában szenved. Nem mentheti meg *Márkus* Emilia sem. Az ember legfeljebb sajnálhatja ezt a rendkívüli művésznőt, hogy erejét, baját haszatlannal pazarolja, mert a legnagyobb gazdagság sem tud segíteni ennyi nyomorúságon. A karzat és a második emelet ezuttal annyira üres volt, mintha az intendáns ur már most elkezdte volna lefoglalni a jegyeket a fizető publikum elől. Az igaz, hogy a páholyok és a földszinti szőlők is üresek voltak és az is igaz, hogy akkor sem lett volna több közönség, ha ő excellenciája kegyesen megengedte volna, hogy a közönség alázatosan megfizesse a belépőjegyek árát.

** **Jászai Mari Phaedrája.** Még néhány nap és *Jászai Mari* a *Nemzeti Színház*ból, ahol nem lehetett több maradása, átköltözik egy új művészotthonba, ahol ugylátszik, nemcsak utólagos frázisokkal, hanem előzetes becsülettel munkával méltányolják a nagy magyar tragikának a becsét. A *Vigszínház*, amelynek *Jászai Mari* ezután a ragyogó ékessége lesz, szorgalmasan és nagy ambícióval készíti elő a nagy tragika első fellépését. Erről az előkészítő munkáról ma a következő hivatalos kommunikét kaptuk a *Vigszínház*tól:

Jászai Mari, aki április 1-én lép mint ujon szerződött tag a *Vigszínház* kötelékébe, április első felében a *Phaedra* címszerepében lép fel először a *Vigszínházban*. Az igazgatóság arra törekszik, hogy a művésznő működése új színterén mindenképpen méltó keretben mutathassa be nagy művészetét a közönség előtt. *Thesus* szerepét *Gál Gyula* fogja játszani. *Racine* darabja, mely eddig sem a műhöz, sem a nagy magyar *Phaedrához* nem méltó fordításban került színre, *Ábrányi Emil* új, irodalmi becsű fordításában fog bemutatni. A darabhoz a *Vigszínház* műtermében teljesen új, korhű jelmezek és díszletek készülnek. A *Phaedra* bemutató előadásra iránt már most mutakozó rendkívüli érdeklődésre való tekintettel a *Vigszínház* igazgatósága intézkedett, hogy a *Phaedra* első előadásaira már április 1-től kezdve fogadjanak el előjegyzéseket a színház pénztára és a színházi jegyirodák.

** **Jókai-vígjáték a Vigszínházban.** *Jókai Mór*, a magyar irodalom koszorusa, mint teljesen megbizható forrásból értesülünk, új vígjátékot ír a *Vigszínház* számára. A vígjátékának, amelyen *Jókai* már javában dolgozik, *Cicero felesége* lesz a címe és előreláthatólag egyik legnagyobb eseménye lesz a jövő színházi évadnak, amelyre a koszorús író darabja szánva van.

** **A Piros bugyelláris.** A Népszínházban ma újra vendégszerepelt *Szentgyörgyi Imre*, a kolozsvári ünnepelt jellemszínésze. Ezuttal a *Piros bugyellárisban* *Peták* káplár szerepét játszotta azzal a tökéletes művészi alakítással és tőrül metszett zamatos magyarsággal, amelyvel már korábbi fellépésekor oly intenzív sikert aratott. A közönség nagy élvezettel kísérte játékát és minden hatásosabb jelenetében lelkesen ünnepelte a kitünő művészt.

** **Vendégtenorista az Operában.** *Signorini* Ferenc tenorista holnap, csütörtökön lép fel először vendégképpen a *Magyar Királyi Operában* a *Hugonották* Raoul szerepében. Az előadást bérletfolyamban tartják meg.

** **Elmaradt előpróba.** A *Vigszínház* *Henri Lavedannak* a *Valton-ecsalád* (Catherine) című, csütörtökön bemutatásra kerülő színművéből, közbejött technikai okok miatt nem tart főpróbát. *Lavedannak* ez a da-

rabja Párisban egyidőben került színre a *Nouveau Jeu* (Szecesszió) című vígjátékkal és mindkét *Lavedan-darab*, előbbi a Théâtre françaisban, utóbbi pedig a Variétés-színházban zajos sikert aratott. A *Valton-ecsalád* vigszínházi szereposztása a következő:

De Contras hercegné — *Hunyadi M.* François herceg, a fia — *Fenyvesi*. Madeleine, a leánya — *Varsányi I.* Frouard báró — *Szerényi*. Frouard báróné — *R. Rostagni I.* Holén, des Grisolles vicomte felesége — *B. Lenkei H.* Maulel Georges — *Gál*. Valton karmester — *Balassa*. Catherine — *Szerényi G.* Blanche — *Nógrádi J.*

** **Az intendáns ur engedett.** A Nemzeti Színház igazgatóságától ma a következő hivatalos kommunikét kaptuk:

A felsőbb iskola ifjúságának még e szezon folyamán tervezett két délutáni előadás egyikét holnapoz egy hétre, vagyis április 4-én délután 2 és fél óraor fogják megtartani. Ez alkalommal az ifjúság kifejezett kívánságára Shakespeare *Velencei kalmár* című vígjátéka kerül színre Shylock szerepében *Gyenes Lászlóval*.

** **Népszínház.** Az *Elven örök* szombati bemutatójára holnap kezdődnek meg az utolsó próbák *Ámon* Margit részvételével, ki ma este már megkezdett Szegedről. Holnap, szerdán, a *Szép Heléna* kerül színre, *Orestes* szerepében *Bojár* Teruskával és Páris szerepében *Gábor* Józseffel. — Csütörtökön lép föl másodszer *Szentgyörgyi István*, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja, a *Peleskei nőtárius* címszerepében.

** **Ösztöndíjak.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium az Országos Királyi Zeneakadémia tanári karának előterjesztésére *Koburg* Fülöp herceg alapítványának kamataival első helyen *Márkus* Arankát, második helyen *Flatt* Gizellát tüntette ki.

** **Az eperjesi színház.** Eperjes város színügyi bizottsága e hó 25-én tartott ülésében döntött a fellett, hogy a jövő év januárjával kezdődő színi évadra mely társulatnak adja a város színházát. A pályázó két színgazgató közül a jelenleg is Eperjesen működő *Kiss Pál* színtársulata nyerte el a színházat és pedig 6 szavazattal 1 ellenében. A színtársulattal a közönség meg van elégedve s nagy anyagi és erkölcsi támogatásban részesíti a komoly törekvésű színgazgatót.

** **Hangverseny a Telefon Hírmondóban.** A *Telefon Hírmondó* ma este fél 9 órakor hangversenyt rendez előfizetőknek. Közreműködésüket megígérték: *Koridin* Marika, *Márkus* Aranka és *Körösi* Gizella úrnők, *Gerő* Ödön, *Grossi* József, *Kertész* Ödön, *Ney* Bernát, *Papp* Zoltán és *Somogyi* Dezso zongora művész urak. A hangversenyre, melyen ének, zongora és fúvósok váltják fel egymást, ez uton is felhívjuk a *Hírmondó* előfizetőinek és a nagyközönségnek figyelmét. A hangverseny után a szerkesztőség érdekes híreket olvastat fel, majd 11 óráig még katonai és cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül.

A színház nyilvánossága.

— A második harmademeleti jegyek. —

Budapest, március 27.

Őszinte nyíltsággal kimondjuk, hogy gróf *Keglevich* István intendáns urnak azt a cselekedetét, hogy a *Jászai Mari* utolsó nemzeti színházi fellépésére érvényes második- és harmademeleti jegyeket az ifjúság számára tartotta fenn, nem tekintjük egyébnek közönséges fogásnál, amelylyel ügyes módon kizárta a színházból erről a historikus jelentőségű előadásról a nyilvánosságot.

Prontól-prontra megdöntöhetetlen tényekkel ki tudnók mutatni, hogy azok a szép frázisok, amelyekből az intendáns urnak igazán nagyuri bőkezűséggel megspékelt nyilatkozata csakugy hemzseg, csakugyan nem egyebek üres frázisoknál. — de nem vesztegetünk erre időt, mert csak hígvelejt emberek fognak felülni azoknak a bókoknak, amelyekkel az intendáns elhalmozta *Jászai Mari*t, miután rendszeres hajszájával előbb kiüldözte a *Nemzeti Színház*ból.

Hogy az intendáns urat magát idézzük: csakugyan „főlsőleges bővebben kifejtjenie, hogy mennyire sajnálatos, hogy az ország első színpada elveszti ezt a művésznőt, aki a maga szakmájában kétségkívül a legkitünőbb”, — a történet dolgok legalább ezt bizonyítják, mert ezt — a legutolsó utagyerek is jobban tudja az intendáns urnál, — de még főlsőlegebb volt egy ilyen szép frázist leírnia, mert egy ilyen mondas a fennforgó körülmények közt megjárja gavalléros udvariaskodásunk, de a szép szavakból kiáradó bánatnak az őszinteségéhez mindenesetre szó fér.

De, amint mondtuk, nem is akarunk azzal foglalkozni, vajjon mennyire őszintén fájjalja az intendáns *Jászai Mari*nak a *Nemzeti Színház* kötelékéből való távozását, mennyire nem. Mi ezuttal egy olyan szempontból kívánunk hozzászólani gróf *Keglevich* István urnak a második- és harmademeleti jegyek dolgában tett intézkedéséhez, amelyből kitünik, hogy a legnagyobb mértékben sérti a budapesti színházlátogató közönségnek mindenki által feltétlenül respektálandó jogát.

A színház olyan, mint a templom. Senkit

MŰVÉSZET.

kizárni belőle nem lehet. A különbség a kettő között csak az, hogy a míg az Isten házába gazdag és szegény egyenlő módon, ingyen mehet be, hogy kiönthesse lelkét a Mindenható előtt, addig a művészet templomába, mielőtt bemenne az ember, le kell tennie az ajtó előtt az obuluszt, hogy aztán lete szivhassa lelkét a művészet gyönyörűségével. De bemenni nemcsak bemehet, de joga is van bemenni mindenkinek, aki az obuluszt — bármilyen páholyülést vátsón bár rajta, vagy szerény karzati ültet — a pénztárnál letette.

Mindeneknek ezt a jogát a színház nyilvánosságának hívják s aki ez ellen bármilyen szempontból is vét, az nagyot vét a művészet szabadsága ellen, ugy a közönség, mint az előadó művész szempontjából is.

A színházi nézőtérnek is megvan a maga közvéleménye s ez a közvélemény csak akkor nyilatkozik meg a maga hamisítatlan tisztaságában, ha azok jutottak be oda, akik bejutni akartak s nem azok, akiket oda becsüdtettek.

Gróf Keglevich intendáns a Jászai Mari utolsó fellépésére szóló jegyek egy részével önkényileg rendelkezett, amikor elvonta ezeket a jegyeket a budapesti színházi közönségtől, amelynek a színház nyilvánosságánál fogva joga volt ezekhez a jegyekhez.

"Jászai asszony utolsó fellépése bizonyára ritka ünnepélyes jellegű fog ölteni. Ez est méltóvá tételéhez én is hozzá kívánok járulni, még pedig az igen tisztelt Igazgató ur szíves támogatásával."

Ezekkel a szavakkal okolja meg gróf Keglevich István ur azt, hogy a jegyek egy bizonyos részét elvonta a közönségtől; — boosánát, ez prókatori fogás!

Ha egyetlenegy olyan embert talál nagy Magyarországon az intendáns ur, aki hajlandó lesz elhinni, hogy az intendáns ur hozzájárulása nélkül is, (pláne ilyen hozzájárulása nélkül!) Jászai Mari utolsó fellépése nem öltené ritka ünnepélyes jellegű, akkor készek vagyunk mindenféle módon megvezekelni és nyilvánosan megkövetni az intendáns urat mindazokért az — igazságokért, a melyeket becses személyéről az utóbbi időben irunk!

Ne játszunk bujósokká, excellenciás uram, ön áll a Jászai Mari utolsó fellépésén megnyilatkozó közhangulat kifejezésétől és egy „gudgesimnt“ közönséget akart, az igazi színházi közönségnak a helyén; egy közönséget, amely jó részében talán tisztában sincs annak az estnek a jelentőségével, amelyen Jászai Mari „utoljára“ (?) lép a Nemzeti Színháznak az 6 művésze által megszentelt deszkáira!

Pedig hát ugyanazzal a bátorsággal, amelylyel a nemzet nagy tragikáját kiüzte az „ország első szinpadáról“, szembe kellett volna néznie az utolsó, Excellenciád szerint „legutolsó“ Jászai-estnek. Ezt kívánta volna az intendánsi állás méltósága és ezt a távozó nagy művésznő iránt való végtelen tisztelete is, amelyet nyilatkozatában oly hangzatos frázisokban méltóztatik kifejezni.

Meg kívánjuk jegyezni, hogy mi a színházi közönségnek a Jászai-estre szóló belépő jegyekhez való jogát nem annak a tüntetésnek a szempontjából védjük, amely esetleg az intendáns személye ellen irányult volna. Ha ilyen tüntetés előfordulna, az intendáns urnak, — akiből magából jobb rendőrmiszter válnék, mint amilyen színházi intendáns! — bő módja van, hogy azt elfojtsa, vagy utólag megtoroltassa. (Hogy az intendáns ur milyen fényesen ért az előzetes rendszabályokhoz, — ezt zárjel közt jegyezzük meg, — ezt csak a most mult napokban volt alkalmunk megámulni, amikor egy szelid vasárnap délutáni előadáson, amelyen a szelidlelkű Jókai Aranyemberét adták, hat lovasrendőr tanyáozott a Nemzeti Színház udvarán, a rendőrolovak oda lévő köztöve jó — Lendvay Márton szobrához.)

Mi az utolsó, vagy ha ugy tetszik, „legutolsó“ Jászai-estét a Nemzeti Színházban nem tudtuk volna elképzelni másképp, mint csak egy, hogy a szabad akarattól, saját pénzen megváltott jegyekkel beözönlött közönség adta volna meg a nagy művésznőnek azt a hódolatot, amely a legnagyobb magyar művésznőt megilleti, mikor a Nemzeti Színház deszkáitl megváltik.

Vagy azt hiszi az intendáns ur, hogy egy fia-jegy megmaradt volna a pénztárnál az utolsó Jászai-estére? Reméljük, hogy ilyesmiről még Excellenciád sem álmodott — legvérmesebb álmaiban!

De hát az intendáns ur, aki mindent mer, pedig a játszma végén — semmit sem fog nyerni, az erőszakosságok hosszú láncolata után, miért riadt volna éppen vissza attól, hogy Jászai bucsuzkodása alkalmával konfiskálja a — színház nyilvánosságát?!

Baj is az! Biztosíthatjuk róla az intendáns urat, hogy ebbe az estbe nemcsak az 6 berendelt ingyen-jegyűs ifjai fognak beleszólani, de ott lesz gondolatlan és érzésben minden tisztelője a magyar színművészetnek és ez a kiállítás fog végigzogni az egész magyar hazán:

— Eljen Jászai Mari! Le a művészet ellenességével!

□ **László Fülöp sikere Rómában.** László Fülöp festőművész a minap befejezte Rómában XIII. Leó pápának és Rampolla bíboros államtitkárnak az arcképét. Mindkét arckép kitűnően sikerült. A pápa hátszer ült Lászlóknak magánaszobájában, ahová csak a pápa legmeghíttebb emberei léphetnek be. Ez az első eset, hogy a pápa többször ült egy festőnek, még Lenbachnak is csak egyszer ült a szent atya. Az arckép a pápát karosszékben ülve ábrázolja, amint két kezét előre nyújtja. Rampolla bíboros szintén karosszékben ül és két keze a bíborosi kalapon nyugszik. Az arcképek három napig voltak kiállítva Rómában Frakóni Vilmos püspök palotájában, ahol az összes főpapok és a Rómában élő arisztokrácia tagjai megtekintették. Lászlót valósággal ünneplik most Rómában és annyi megrendelést kapott a római előkelő társaságtól, hogy ha valamennyit elfogadná, két esztendőig kellene Rómában maradnia. A pápa és Rampolla bíboros arcképeit László tegnap Párisba vitte, ahol a világkiállítás magyar osztályának színművészeti csoportjában lesznek kiállítva. A kiállítás bezárása után a pápa arcképét a budapesti Szépművészeti Múzeumban helyezik el.

□ **A Nemzeti Szalon választmánya** ma délután gróf Andrássy Gyula orsz. képviselő elnökelete alatt ülést tartott, melyen Hoek János alelnök beszámolt a Székely és grafikai kiállítás eddigi eredményeiről. E szerint a kiállítás 287 művéből március 24-ig elkelt 63 darab 7030 korona értékben, míg belépő jegyeiből 824 korona folyt be. Az igazgatósági ülésről Róza Miklós titkár tett jelentést, melynek minden pontját jóváhagyták és elhatározták, hogy a tavaszi tárlat megnyitása előtt még egy vidéki kiállítás rendeznek. A tavaszi tárlatát valószínűleg május 1-én nyitja meg s erre a képek beküldési határidejét április 20-ára tűzte ki.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

© **Két szív.** Regény két részben. Irta Andor József. (Az Athenaeum kiadása.) Régen olvastam nemesebb irányú, több lélekkel és finomabb érzéssel megírt magyar regényt. Két szív történetét adja itt a szerző, két fiatal leányét, akik naplót írnak különböző és ebben a naplóban minden érzésüket, minden gondolatjukat följegyzik szabadon, őszintén, zsen nélkül, mert hiszen csak maguknak írják és azt hiszik, hogy tartalmához idegen szem nem férközhet soha. A két leány természete homlokegyenest ellenkező. Olga komoly, merengő, mély kedélyű és rendkívül intelligens teremtetés. Rózsika vidám, pajkos, egy kissé fölületes, aki jobban szeret egy szép ruhát, mint egy szép könyvet és szívesen mulat olyan körökben is, ahol inkább divatos, mint szellemes emberek áll a társaság. Ennek a két különböző természetű leánynak közös ideálja van. Mind a ketten egy fiatal embert szeretnek, aki poéta, jeles író, büszke és férfias jellem. A poéta először a szebb és vidámabb Rózsika iránt érdeklődik, de lassankint megejtí az idősebb és komolyabb leány varázsa, hosszabb lelki töprengés után belátja, hogy csak ez a leány adhat neki tartós, igazi boldogságot s végre is Olgrát veszi feleségül. Rózsika szintén boldog lesz egy másik fiatal urral, akit azelőtt kikoszorozott. A két leány szerelmének a fejlődését naplójegyzetek alakjában kapjuk s ezek a naplójegyzetek tele vannak a női szív legfinomabb megfigyelésével. Andor József, akinek a tárcái eddig is jeles írói kvalitásokat árultak el, ezzel a munkájával a legjobb magyar regényírók sorába emelkedett. Hangjának a bájos intimitása éppen ugy megnyeri az olvasót, mint lélektan rajzainak a komoly szépsége. Ez a regény méltó arra, hogy széles körökben olvassák. (Á. e.)

○ **Osztrovszky emlékkönyv Szegeden.** A szegedi *Dugonics-Társaság* vasárnapi diszülését *Osztrovszky József* emlékeztetének szentelte. *Kisteleki* Ede szép alkalmi versben emlékezett meg Szeged város nagy halottjáról, aki hosszú ideig volt Szeged város képviselője és az igazságszolgáltatás terén nagy érdemeket szerzett. Nagy Sándor, a kitűnő író ezután fölolvasta tanulmányát *Osztrovszky*ról. Az irodalmi becsű munkát nagy figyelemmel hallgatta a közönség és hosszasan tapsolta Nagy Sándort, mikor a fölolvastat véget ért. *Osztrovszky* kitűnően jellemzi Nagy Sándor fölolvastatának ez a kis része:

Mikor *Osztrovszky* 1872-ben Horváth Boldizsár meghívására az akkori legfőbb ítélőszék bírói karában a helyét elfoglalta, az illusztris testület vezetői hamar fölmerték benne a magyar jogtörvények alapos ismerőjét, erős judiciumát és puritan jellemét; azért a legfontosabb és legkényesebb természetű bűnügyeket neki osztották ki a végső ítéletre való megoldás végett. Így jutott hozzá a híres Karagyorgyei-pör is, amelynek kimenetelét nagy feszültséggel várták Szegedben, de élénk érdeklődéssel

nálunk is; mert mindenki tudta, hogy politikai érdekek fűződnek hozzá. Magyarországnak érdekében állott, minél jobban meggyerni az *Obrenovicok* barátságát. Erre a célra igen jó szolgálatot tehetett volna ez a bűnpör, ha a Mihály fejedelem meggyilkolásában bűnrészességgel vádolt herceget a magyar bíróság elítéli s ezzel az *Obrenovicok* utjából elteszi. Ennek a célnak első sorban a büntülő referens bírját kellett volna megnyerni. Egy napon meg is jelent *Osztrovszky*nál R. gróf, mint az akkori miniszterelnök, *Andrássy Gyula* gróf bizalmas küldöttség, aki *Osztrovszky*nak is régi meghitt barátja volt s ez irányban előterjesztést tett neki. Hogy „ha lehet...“

Osztrovszky válasza rövid volt, de határozott: — Főbenjáró bűnperben — így szólta, — nem lehet arról szó, hogy mit lehet, hanem csak arról, hogy mit kell tennie a referens bírónak. Az igazságot keresni és kiszolgáltatni, semmi más. Az excellenciája kétségkívül jót akar az országnak, de rossz utat választott hozzá. Az igazságszolgáltatásba a politikát bevinni nem szabad. Még államraionból sem. Egyes esetben talán használna valamit az országnak, de másrésztől, egész bizonyosan, sokkal nagyobb kárt okozna. Megrontaná az igazságszolgáltatást, alásná a hitelet itthon és kifelé. Pedig *justitia in quantum fundamentum*. Én mint bíró ehhez tartom magamat s az objektív igazságot keresem. Lelkiismeretesen át tanulmányozom az ügyiratokat s ha bűnösnek találom a vádlottat, elítélem, ha nem, fölmentem. Más nem tehetek.

Az eredményt ismerjük. A legfőbb ítélőszék, *Osztrovszky* referálása alapján *Karagyorgyei*csőt fölmentette.

Az ítélet kihirdetése után pár nappal *Osztrovszky* az utcan találkoztott egy Deák-párti képviselő barátjával, aki ezt mondta neki:

— Barátom, nem tudom, micsoda szolgálatot tettél a miniszterelnöknek. Engem fölkiért, hogy ha találkozom veled, adjam át az üdvözlését és nagyra-becsülését...

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Hivatali eskü.** A budapesti királyi ítélőtábla mai teljes ülésében tette le hivatalos esküjét *Istvánffy Lajos*, a tábla volt elnöki titkára, akit nemrég bírónak neveztek ki. *Sárkány József* elnök a bírák testvéri szeretetét és üdvözölését tolmácsolta az új táblai bírónak, s ériesítette, hogy a büntető jogszabály második tanácsába osztotta be. Elismerve még buzgó munkásságát, hivatottságát, s szép szavakkal fejtegette előtte a bírói hivatás magasabbosságát. *Istvánffy Lajos* megköszönte az üdvözlést, ígérte, hogy kötelességének fog élni és kérte az elnök és bírótársainak jóindulatú támogatását. *Nyeviczky Antal* ezután bejelentette, hogy *Balogh Jenő* táblabíró egyetemi tanárrá neveztek ki. A teljes írás sajnálattal fejezte ki *Balogh* távozását s egyuttal örömet előléptetésén. Végül sajnálattal vette tudomásul a teljes írás, hogy *Perczel Gyula* táblabíró, betegsége miatt, ideiglenesen nyugdíjba megy.

§§ **Egy tájéktéppár.** Az újpesti Poltzer-féle korcsmában csendes mulatgattak a vendégek, mikor egyszerre *Varga Lajos* nagy haragosan követelőzött, hogy adják vissza a tájéktéppárját. Azt sem tudta, hogy hamarjában kire gyanakodjék, hát vaktában nekítámadt *Zafiróczy Márton*nak.

— Hol a pipám? Hova tetted?
Zafiróczy békességben akarta megoldani a kérdést, s felelet helyett kismopolgott a korcsmából. *Vargák* utána mentek, s a korcsmaajtóban bikacsükkal kedték vallatni. *Pancer Mihály* többdel-magával segítségére sietett a megszorult *Zafiróczy*knak, miközben *Varga Lajos* valaki késsel megszurta. *Varga István* erre eldobta a bikacsüket, s szintén kést rántott. Ugy rémlett neki, hogy *Pancer* kezében villant meg a kés, mely a testvérét megbeszélte. Ott hagyta tehát *Zafiróczy*t, s *Pancerre* támadt, akit háromszor hába szurt. A szurások átjárták a szívet és a tüdőt, s *Pancer* nyomban meghalt.

A budapesti büntetőtörvényszék mint esküdt-bíróság ma tárgyalta ezt az esetet *Zsitnay Leó* elnök-lésével. A vádatlóságot *Gepuss Gusztáv* ügyész helyettes képviselte, a vádlottat, aki halált okozó súlyos testi sértésért állott törvényt, dr. *Káldor Gyula* védelmezte.

A vádlott azzal mentegetődzött, hogy nem emlékszik a dolagra, mert holtrészeg volt.
Az elnök: Nem készültek maguk már régen arra, hogy a tót legényeket megverik?
A vádlott: Nem.

Poltzer Salamon, a korcsmáros, roppant részletességgel beszélt el a véres esetről. Mivel nem tud magyarul, az elnök dr. *Gonda Dezső*t kérte meg, hogy tolmácsolja a tanu vallomását.

Az elnök (a tanuhoz): Hol volt maga, mikor a verekedés kezdődött?
Poltzer: Ott voltam a munkások közt.

— Akkor azt is látta, mikor *Varga* megszurta *Pancert*.

— Azt kérem nem láttam.
A királyi ügyész is tudni akarta, vajjon a késelés nem-e nemzetiségi surlódásból eredt, de *Poltzer* megnyugtatta, hogy az 6 korcsmájában a különböző felekezetek és nemzetiségek mindig békés egyetértésben éltek.

Ezután a tót tanuk vonultak föl s dr. *Vagás Rózsa* Flóris vette át a tolmács szerepét, de a tanukiballgatás kevés bizonyítékot szolgáltatott a tényállás felderítésére. A tanuk után a törvényszék dr. *Műnch Jenő* és dr. *Moravcsik Ernő* egyetemi tanár, orvos

szakértőket hallgatta ki. A bizonyítási eljárás befejeztével az elnök az ülést délután négy órakor feljegyeztette, amikor a törvényszék megszövegezte az esküdtekhez intézendő kérdéseket. Azután a perbeszédre került a sor, mire az esküdtszék ítélethozatalra visszavonult. Rövid felsőrai tanácskozás után Sigray Pál, az esküdtek főnöke kihirdette a verdiket, amely szerint az esküdtek *vádolt Varga István bűnösnek mondták ki az erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértes büntetésben.*

Dr. Geguss Gusztáv főügyész helyettes az új bűnvádi perrendtartás 368. §. 2. pontjára való hivatkozással a verdik tekintetében a rektifikáló eljárás megindítását indítványozta.

Dr. Káldor Gyula védő ellenzi ezt s megnyugszik az esküdtek hozott verdiktjében.

A törvényszék *szükségletének tartja a rektifikáló eljárás megindítását* már azért is, mert a hozott verdikben kellő érthetőséggel nyilvánult meg az esküdtek ítélete.

A büntetés kiszabása tekintetében dr. Geguss Gusztáv főügyész helyettes kéri vádlottat a súlyosbító körülmények figyelembe vételével elítélni. Dr. Káldor Gyula védő kéri a 92. §. alkalmazását.

Az esküdtribióság rövid tanácskozás után vádlottat erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértes büntetésért 3 évi és 6 havi börtönrre ítélte. E büntetésből az elszenvedett vizsgálati fogság által 4 hónapot vett kitöltöttnek a bíróság. Együttal kötelezte az ítélet a vádlottat úzv. Panczer Mihályné és két kiskoru gyermeke részére 800 forint kártérítési összeg megfizetésére. Az ítélet ellen védő a 92. §. mellőzése miatt semmisségi panaszt jelentett be.

Dr. Káldor Gyula védő végül védenőnek ideiglenesen való szabaddalra helyezését kérte az esküdtribióságtól. Az esküdtribióság határozatilag elrendelte vádlottra nézve a vizsgálati fogság további fenntartását.

Legujabb.

A háboru.

Nottingham, március 27.

A liberális pártgyűlésnek ma itt tartott gyűlésén, amelyen vagy 1200 megbízott vett részt, elfogadtak egy határozatot, amely ismétli az ellenzéknek a parlamentben felhozott azt az állítást, hogy a kormány politikáját Délafrikát illetőleg hozzáértés, előrelátás és igazságosság hiánya jellemzi. A határozat kijelenti, hogy az utlanderek panaszaival tényleg alapszak és elismeri annak a szükségét, hogy a bencokat megakadályozzák abban, hogy később ismét fegyverkezzenek. Együttal azonban kielégítő megoldásra kell vinni, a lakosság minden részének kívánságait figyelembe véve, a vitás kérdéseket és biztosítani kell a jó bánásmódot a bennszülötteknek és meg kell adni Délafrika minden részének a legmesszebb menő autonómiát, amennyire ez a jövőt illetőleg a béke és jólét követelményeivel összeegyeztethető.

SPORT.

*. Az urlovasok szövete az 1900. év folyamán a következő versenyeket fogja rendezni és pedig: *Alagon* első tavaszi meeting április 1, 3, 5, 7, 8; második tavaszi meeting április 15, 16. *Pozsonyban* tavaszi meeting május 4, 5. *Alagon* első nyári meeting június 10, 12, 14, 17; második nyári meeting június 29, július 1. *Szofokon* nyári meeting július 7, 8. *Alagon* első őszi meeting szeptember 2, 4, 6, 8, 9; második őszi meeting november 3, 4.

*. Az alagi nevezések. Ma este záródtak a vasárnap kezdődő alagi meeting nevezései. Mint előre várható volt, az istállótulajdonosok szokatlanul élénken érdeklődtek az első meeting iránt, aminek elég jele az, hogy az első nap öt futására 61 lovat neveztek. Ami különösen föltűnő, a nevezők között találjuk legelőkelőbb sportsmaneket, így gróf *Andrássy* Tivadar, gróf *Degefeld* Imre, báró *Harkányi* Andor, gróf *Károlyi* István, *Dréher* Antal és az Alagról ismeretes sportsmanek csaknem valamennyien. A lovak között is többet találunk a nagy pályákról ismerősök közül, minő *Serdar*, *Fetard*, *Lauderdale*, *Fés*, *Valaki*, *Antigone*, *Schlauberger*, *Pacsirta*. A második nap hat futására 72 lovat neveztek, olyan szám, minőt még eddigelé nem ért el egy alagi versenynap sem.

*. A *Lincolnshire*. Ma délt el *Lincoln*-ban az anzol sikversenyszezon első nagyversenye, a mindenütt nagy érdeklődéssel várt *Lincolnshire*. A híres handicapnek egymásután sok ló volt a favoritja, *Downham*, *Strikea Light*, *Berzak*, *Suivivor*, míg végre *Sir Geoffrey* és *Damocles* lettek a fogadók főkedvencei. A verseny részletes eredménye távirati jelentésünk szerint a következő:

Lincoln, március 27.

Lincolnshire handicap. Díj 1000 font és a tét. Távoiság 1600 méter. Mr. H. Barnato 56 pm. *Sir Geoffrey* 52 1/2 k. (lov. M. Cannon) első. Mr. B. Cloete 46 pk.

Strikea Light 50 k. (lov. O. Madden) második. Mr. B. Maple 66 stpm. *Forcottja* 51 1/2 k. (lov. S. Loates) harmadik.

Futottak még: *Mount Prospect* (57), *Clarehaven* (56 1/2), *Danweles* (56 1/2), *Berzak* (55 1/2), *Oban* (55 1/2), *Heir Male* (55), *Innocence* (55), *Clada* (53 1/2), *Northern Farmer* (53 1/2), *Suivivor* (53), *Gerolstein* (53), *Waterhen* (53), *Pheon* (53 1/2), *Light Comedy* (52), *Nippon* (50), *S'awina* (50), *Royal Flush* (50), *London* (49), *Bonnebosg* (48), *Downham* (46), *Orchduke* (44), *Dandy* (42).

TÁVIRATOK.

Bécs, március 27. Az alsó-ausztriai ügyvédi kamara 50 éves jubileuma alkalmából az igazságügyi palotában közgyűlés volt, amelyen *Spens-Booden* igazságügyminiszter is megjelent. *Feistmantel* lovag, a kamara elnöke ünnepi beszédet mondott, melyet a jelenlevők 6 felsége ételtésével fejeztek be. Az igazságügyminiszter gratulált *Feistmantel*nek a mai ünnepséghez.

Madrid, március 27. A régens királyné aláírta az államadóságek konvertálásáról szóló törvényt.

Osztrák tartománygyűlések.

Bécs, március 27. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés ma nyílt meg. A tartományi marsall meleg szavakkal bucszattatta *Dumba* Miklóst. Azután a Ház megválasztotta a jegyzőket és több bizottságot.

Grác, március 27. A tartománygyűlés megalakította a bizottságokat. A legközelebb ülés csütörtökön lesz.

Innsbruck, március 27. A tartománygyűlés megalakította a bizottságokat és hitelesítette az időközi választásokat. *Welpner* képviselő azt indítványozta, hogy 1900-ra és 1901-re a tartománygyűlés 22.500 koronát szavazzon meg iparfejlesztési célokra azzal a feltétellel, hogy az állam is résztvesz az iparfejlesztő akcióban. A legközelebbi ülés szombaton lesz.

A német flotta-törvény.

Berlin, március 27. A birodalomgyűlés költségvetési bizottsága ma megkezdte a flotta-törvény novellájának tárgyalását. *Bilow* államtitkár bizalmas közléseket tett Németország külső viszonyairól és arra a következtetésre jutott, hogy a flotta kiépítése a *békepolitika biztosítására feltétlenül szükséges*.

Tirpitz államtitkár szintén bizalmas közléseket tett Németország tengeri helyzetéről.

Richter indítványára a bizottság abban állapodott meg, hogy ma a bizottság tagjai által felvetendő kérdésekre és a kormányképviselők által adandó válaszokra szorítkozik, melyek mind a *titoktartás kötelezettsége* alá esnek. A kérdések legnagyobb része arra vonatkozik, hogy Olasz-, Francia-, Angol-, Oroszország, Ausztria és Magyarország hajóhadereje milyen nagy, készülnek-e ezek az államok flottájuk megerősítésére, milyen a viszony ez országok és Németország között. A kérdések száma száznál is több. A tárgyalás előreláthatólag hetekig fog tartani.

A khinai császárné és a reformátorok.

London, március 27. A *Daily Mail*nek jelentik *Shanghai*ből tegnapi kelettel: Az özvegy császárné utasította a *Haitien* és *Haizsu* khinai cirkálóhajókat, hogy *Straits Settlements*-be menjenek és néhány oda-küldött ember segítségével igyekezzenek *Kang-Tu-Meit* és más ott tartózkodó reformátorokat *éve vagy halva hatalmukba keríteni*. Az özvegy császárné azt hiszi, hogy a cirkálóhajóknak, amelyek óránkint huszonnégy csomót tesznek meg, *sikerülni fog az angol hadihajók elől megmenekülniük*.

A Delagoa-öböl sorsa.

Washington, március 26. A külügyminisztérium értesülése szerint a Delagoa-öbölben a választott bíróság döntését nem fogják április közepé előtt kihirdetni. Híre jár továbbá, hogy a választott bírónak, ha a választott bíróságról szóló szerződés rendelkezéseinek meg akarnak felelni, okvetlenül föl kell osztaniok a kártérítési összeget az érdekeltek között.

A pestis.

Sidney, március 26. Eddig mindössze harminchat pestises eset fordult elő, amelyek közül tizenhárom halálal végződött. Nyolcezernél több embert beoltottak pestis-szerűmmal.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 27. Az árfolyamalap-bizottság elhatározta, hogy a tőzsdetanács plénumának a %-os jegyzés megszüntetését fogja indítványozni. Az új szokások kidolgozásával szűkebbkörű bizottságot bízta meg.

Bécs, március 27. A tőzsde-kamara árjegyző bizottsága ma ülést tartott s a kamara felhívására tárgyalás alá vette azokat a kérvényeket, amelyekben a százalék szerint való árjegyzés eltörlését sürgetik.

A bizottság beható vita után elhatározta a százalékos árjegyzés megszüntetését s a részletek kidolgozására albizottságot küldött ki.

Páris, március 27. *Morel*, a francia bank alkormányzója, a számvéveszők elnökévé kinevezett *Labeyrie* helyébe a *Crédit Foncier* kormányzójává nevezte ki.

Berlin, március 27. (*Gabonapiac*). A hideg időjárás miatt a kínálat tartózkodó volt. Rozs e miatt jó 1/4 márkával emelkedett. Buza meglehetősen megtartotta tegnapi árát. A forgalom nem volt kielégítő, Zab nagyon csöndes. Az idő változó.

New York, március 27. (*Értéktőzsde*). Váltó Londonra 4.82 3/8. Váltó Párisra 5.18 1/8. Váltó Berlinre 94 1/8. Ezüst 59 7/8.

New York, március 27. (*Terménytőzsde*). (*Zárás*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.14 1/8 (9.14 1/8). Áprilisra 9.43. (9.35). júniusra 9.36. (9.28). New-Orleansban helyben 9.0 1/8. (9.0 1/8). — *Pétroleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphian 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsír*: Western steam 6.60. (6.60). Rohe és Brothers 6.75. (6.75). — *Tengeri irányzata* állandó. Márciusra —. —. —. —. —. Májusra 43 3/8. (43 3/8). Júliusra 43 3/8. (43 3/8). — *Buza* irányzata állandó. Piros 6si helyben 79.—. (78 1/2). Szeptemberre 72 1/2. (72 1/2). Márciusra 76 1/2. —. —. Májusra 72 1/2. (72 1/2). Júliusra 72 1/2. (72 1/2). *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 3 1/2. (3 1/2). — *Káv*: fair Rio 7. sz. 8.—. (8.—). Áprilisra 6.55. (6.55). Júliusra 6.55. (6.55). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — *Cukor*: 3.12 1/2. (3.12 1/2). — *Ön*: 31.—. (30.75). — *Réz*: 16.70. (16.70). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 27. (*Terménytőzsde*). (*Zárás*). *Buza* irányzata állandó. Márciusra 65 1/4. (65.—). Májusra 65 1/4. (65 1/2). — *Tengeri irányzata* tartott. Májusra 38.—. (38 1/8). — *Zsír*: Márciusra 6.22. (6.20). Májusra 6.27. (6.25). — *Szalonna* short clear 6.67. (6.60). — *Sertés*hus: Februárra —. —. —. —. Májusra 11.92. (11.82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Nyiltér.

Védjegy

Vese, húgyhólyag, húgydara és közvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmamái, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható érványvizkelet nélkül és gyógyszer nélkül.

A Salvator-forrás igazgatósága Epejelen.

Budapestben, főraktár Édeskút L. úrnál

Magyar ipar-és kereskedelmi bank részvénytársaság.

Részvényeink 9. számú szelvénye f. év április hó 2-től kezdve **Budapestben**: a főintézetnél, V. Nádor-utca 4. a II. ker. főintézetnél, II. Margit-körút 2. a IV. ker. főintézetnél, IV. Szervita-tér 3. az V—VI. ker. főintézetnél, V. Podmaniczky-utca 2. a VI—VII. ker. főintézetnél, VI. Teréz-körút 2., és a VII—VIII. ker. főintézetnél, VIII. Kerepesi-ut 77., valamint **Bécsben** a Wiener Bank-Verein-nél és ennek fiókjai és letéptéztárainál egyenkint

12 koronával

váltatik be.

Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Tengeri rege.

— Feleki Sándor fordítása. —

Ha bársony szárnyain az éj
Száll a vizen keresztül,
És a hajón az ostarhang
Másodszer csengve rezdül,

S ha fényt hint szét millió sugár
A sötét Óceánba,
Mint hogyha ezer hant fölött.
Felgyúlna síri lámpa.

Ilyenkor a bogos korall
Mint hogyha ketté válna,
S mint álomkép száll fölfele
A tengernek királya.

Megborzong a víznek színe,
Harang szól sebesebben,
A sárly aggódón sivít!
És félve tova lebben.

A király fejről csurog
A víz és rossz a kedve.
És sörbong, gondolkodik
Sok nevet emlegetve.

Hány szunnyadozót a hajón
Rémíti aggodalma.
Szívét bús sejtés szállja meg,
Mint ha meg volna halva.

A kis faluban sok anyó
Saját fiáról álmod,
S mély sóhaj közt ébreszti föl
Egy rossz érzés, egy álnok.

Álmában sok ara zokog,
Zihál a keble mélyen,
Sápadt arcán a köny perog,
Bús, csöndes, holdas éjen.

A tengerkirály csak borong,
Míg nap nem süt fejére,
S kinek nevét elmermóli,
Haza az sol' se tére.

Nordau Miksa.

Szerencsejáték Monte-Carloban.

Lüktető élet folyik most Monte-Carloban. S a játékosok rohannak a vesztükbe, mint a pillangó a gyertyalángba. Nincs olyan közöttük, aki úgy megy Monte-Carloba, hogy néhány ezer frank nyereséggel át is tudja hagyni a játék-barlangot. Aki mondja, hogy így tesz, az csak mondja, de maga sinos meggyőződve róla. Persze valamennyien széles akaráj robbantani a bankot, valamennyien milliómosók akar lenni. Azt azután hiába magyarázza nekik valaki, hogy a küzdelem közöttük és a kimeríthetetlen bank

között egyenlőtlen, s így a dolog természetében rejlik, hogy a bank csak *egyesekkel* szemben maradhat veszteségen, de általában soha. Játékos emberrel hiába beszélnek így. A legtöbb az ő saját külön szisztémáival megy oda s meg van győződve, hogy hogy az ő szisztémája jó. Szisztéma! Már maga a szerencsejáték fogalma kizár mindenféle szisztémát. Hanem azért a sok keserű tapasztalat nem elég, szisztémák szerint és azok nélkül folyik a rulett.

Mint a sakkjátékban, olyanféleképpen váltakoznak a ruletten is a fekete és vörös mezők s a mezőkön számok vannak összevisszaságban zérustól harminchoz, így tehát három tuat, vagy mint ott mondják: három *douzaine*. Már most tételeket lehet rakni a színekre, a vörösre és a feketére (*rouge et noir*), lehet párosra és páratlaura, lehet az első, vagy a második félre, tehát 0-tól 18-ig és 19-től 36-ig, lehet végül az egyes tuatokra, tehát 0-tól 12-ig, 13-tól 24-ig, 25-től 36-ig.

Több szímet is lehet egyszerre tenni. Természetesen minél több számot rak meg valaki, annál kevesebb a nyeresége. Példából könnyen érthető a dolog. Ha például valaki csak egy számot tesz meg és nyer, a bank *harmincötzöröset* fizet. Ha meg például tizenkét számot tesz meg, vagyis egy tuatot, akkor nyeresés esetén *háromszorosát* kap. Kivételt képez a zérus. Erre csakis egy más számmal együtt lehet rakni. Ha így kijő a zérus, akkor *harminczat-szoros* a nyereség esélye. De ha a zérus nyer, akkor a bank egyetlen más nyereséget sem fizet ki, mert szabálynak tartja, hogy a zérus „szintelen”, és hogy úgy mondjuk: „számmékküli.”

Igy tehát a bank már föltétlenül nyereséget biztosított magának, de biztosítja magát másképpen is: egy száma *hátezer* franknál többet nem fizet ki, bármi módon győze is valaki pénzzel, száználvalan franknál többet nem tehet egyszerre egy száma s ezzel a szisztémával nem versenyezhet semmilyen más sem s ilyen viszonyok között, ha nem is az egyes játékoson, de a játékosok *összeségén* föltétlenül nyer a bank, még pedig bátran ki lehet mondani, hogy éppenséggel nem tisztességes és egyenes uton.

Lényegében éppen ilyen banknyerő chancea a másik montecarlói játékban, a trente et quarante. Ezt hat csomag whistkártyával játszzák, összesen tehát 312 kártyalappal. A figura tizet számít, az ász egyet, a többiek pedig számuk szerint. A bankár a közönség szemeláttára kever, azután emelnek, a felső leemelt részt feketének veszik, az alsót vörösnek. Lehet színekre és számra játszani. Ez utóbbi esetben az nyer, akinek kevesebbje van.

Annyi bizonyos, hogy a trente et quarante mellett sokkal csendesebbek a játékosok, mint a rulett-asztalnál. Leginkább angol arisztokraták játszzák a trente et quarante, meg a különböző nemzetiségű kitanult szélhámosok, akiknek idegei teljesen edzetek már a játék izgalmaival szemben.

Mondottuk már, hogy egyedüli igaz szisztémája csak a banknak van. A többi nem ér semmit, minél komplikáltabb, annál kevesebbet ér. A legegyszerűbb és legtermészetesebb az ugynevezett *martingale*, vagyis a folytonos megkétszerezése a tétnek. Hát ez ér valamit? A játékos úgy okoskodik, hogy egyszer csak ki kell jönnie, tehát folyton a dupláját rakja. Így például, ha valaki a ruletten öt frankot tesz a vörösre s a feketén mindig megduplázza ezt, akkor a tizenegyedik tétnél 5120 frankot rakott, és 9175 frankot kockáztatott, hogy — 5 frankot nyerjen. Tovább nem rakhat, mert akkor túlhaladta a maximumot: a hateres frankot. D'Alembertnek, a híres matematikusnak a szisztémája sem ér többet az előbbinél. E szerint ugyanis mindig csak *ugyanannyit* kell rakni, tehát például mindig csak öt frankot. Hát aki így tesz, az is veszti, csak hogy — lassabban.

„Szisztéma” szerint ugyancsak nem lehet nyerni. Nyerni csakis az ugynevezett „tengeri kalózkodó” szoktak. Az ilyen oda megy valamelyik asztalhoz, megteszi a maga száz vagy ötszáz frankját a vörösre vagy a feketére. Ha nyer, otthagyja a játéktermet, ha vesz akkor is, s másnap ismétli ezt. Szisztéma: nincs!

— A kínai odahaza. A kínai egyike a legkorábban kelőknek. Nagyon gyakran megesis, hogy magas állami méltóságok már hajnali két órakor is talpon vannak. Pitymallat után egyáltalában nem alszik a kínai. A reggeli toalet nagyon kis ideig tart. Gondos mosakodásról, vagy pláne fürdésről szó sincs. A kínainak elég, ha az arcát és a nyakát forró vízbe mártott törlőkendővel megdörzsöli. Nagyritkán az egész testére is kiterjed ez a művelet. Nagy gondot fordít azonban a kínai fogainak a tisztogatására. A napot imával kezdi, amelyet ősei emlékeztetének szentel. Aztán következik a reggeli, természetesen tea, amelyet néha hidegen is iszik. A kínai rendkívül mértékletes az evésben és a növényi eledel kedvesebb neki. Ami a kínaiak kedvenceit, a „bóka- és egér-pecsenyét” illeti, hát abban némi túlzás is van. Azt mondják, hogy a kínai a patkány pecsenyét is rendkívül kedveli, valójában pedig csak a legnagyobb szükségben kerülnek az asztalra a szegényeknél és ha a patkánynak a kínaiak mindenféle elképzelhető kellemetlenséget okoznak, ez onnan van, mert a patkány legfőbb élelmiszerüknek, a rizsnek nagy pusztítója. A fekete kutyát és macskát ellenben kedvelik, főképp Kína déli részének jómódu osztályai. Gyakran csak nagy pénzért kaphatók ezek az állatok, különösen nyár idején, amikor minden család, amely csak teheti, rendszeren feltálatja őket, mint pecsenyét. Testgyakorlásra nem igen van gondja a kínainak. Természetes flegmája, állandó törekvése nyu-

REGENY.

EGYETLEN EGY ASSZONY

Irtá: MOLNÁR FERENC

(23)

Joga volna a ritternek azt mondani, hogy miért nem ment el előbb, amikor már lehetett látni, hogy baj lesz. És a lány is beteg. És az igazgató talán még nem is tudja, hogy Richternek belelőttek a karjába. Toganov nincs. Sztrájk fenyeget.

Hirtelen fölillant a szeme és mérhetetlen düh fogta el. Hogy ki ellen, azt maga se tudta. Csak érezte, hogy valami bosszu forr az ereiben. Őt kiverték, kidobták Pestről, ahová való volt, ahol a lelke gyökerezett. Hát igenis, szenvedjen meg ezért a többi! Jól érezte, hogy az ő büne nagyon kicsi, és ha nem is nagyon kicsi, hát nagyon általános. Őt rajtakapták és most valamennyi léha asszony helyett bűnhődik.

Itt fog maradni.
Toppantott a lábával és majdnem sirt, oly haragos volt. Hát igenis, juszt is itt marad. És ezek a számar mérnökök falják fel egymást miatta. És majd megmutatja ő, hogy most már akar is király lenni. Parancsolni fog.

Nagyon elkábitotta ez a gondolat, hogy bosszút fog állni. Meg is részegedett egy rövidke pillanatra onnyi hatalomtól.
Lenézett az ablakon, s látta, amint a tárna szája előtt a kis téren kapacitálják egymást a deputáció tagjai. Aztán gőgös mosolyra huzta a száját, félig lehunyta a szemét s amig így állt az ablaknál, szemtől-szembe a nappal, amely világságot, ragyogást küldött rá, zsarnoki büszkeséget érzett.

Majd egy munkás meglátta és figyelmeztette rá a többit. Mind köszöntek, levett kalapdal alázatosan. És ő csak egy kicsit biccentett

a fejével, ajkán még mindig az előbbi furesza gőgös mosolygással, s halkán mondta:

— Én vagyok a király.

XV.

Másnap esőtörtök volt. Az alatt a rövid idő alatt, amióta Éva itt volt, valóságos szokássá vált, hogy minden esőtörtökön vacsora után teát kaptak az urak. Ezek a esőtörtökök voltak a tulajdonképpeni nagy színtételek napjai. Itt és ekkor történtek a közös udvarlások és a lovagi versengések. Aztán egy hétig a esőtörtök eseményein rágódtak, azokat kommentálták, mentegették, boncolgatták.

Ma este a doktor volt az első. Leült rendes helyére, a tűz mellé és unalmas dolgokról beszélt. Éva látszólag érdeklődött az iránt, amit az öreg mondott, s így csendes, majdnem morgó beszélgetés fejlődött ki közöttük. A halk beszédhez valami egyhangu muzsikát duruzsolt a kályha, s mindez a hang úgy hangzott, mintha valami nagy viharzások elfojtott bejelentése, előjátéka volna. Volt valami a falu levegőjében, ami ezt mondta. A régi szép nyugalomnak már hirtelen se volt. Ezen az éjszakán már nem aludt olyan szép nyugodtan a falu, mint egykor, nem is olyan régen. Akkor mély, egészséges, állati álma volt. Korán behunyta a prós szemét, mozdulatlanul várta, hogy reáboruljon az éjszaka, ami tulajdonképpen nem is egyéb, mint sötétség és csend, s aztán egy-egy kutyugatással végső szölvé elaludt szeliden. Ma nem aludt így. A Richter ablakából világság szűrődött az utcára, még pedig olyan izgatott, nyugtalan világság, amely a lábban hánykódó betegeket sejteti. Az állami tiszt házában is világos volt minden ablak. Ott is virrasztottak, hogy erőt kapjanak, minél több életet csináltak maguk körül: befűtöttek, jártakkeltek, erősen világítottak.

Az utca sem aludt. Kis csoportokban sétáltak az emberek a házak előtt, amelyek sunyi módon, szinte félösen néztek rájuk halvány gyertyavilágot jelző, csak félték világság lyuk-aba-

kaikkal. És fenn a hegyoldalon, jobbra is, balra is, nem álltak mozdulatlanul a rengeteg fenyők, mint ahogy szoktak: egy nagy fekete tömegre olvadva, meg se moccanva. Susogás járt közöttük. Valami kőszó, talán valahonnan délről elszabadult tavaszi szellő zavarta őket. Kisebb ágaik hajladoztak, egymáshoz lendültek. Mozdás járt a nagy illatos lehelleltű erdőben, egy csöppnyi izgalom: susogó hang is osont a fák között, hol sóhajtatás veszte, hol felszisszenve, mintha bánatán valami a komoly nagy erdő.

A falu aludt, vagy talán csak akart aludni, de félálma nyugtalan volt, mint a beteg emberé. S a szíve is rendetlenül dobogott. Az alvégről most is lehetett hallani a zúzók dobogását, de nem oly egyenletesen, mint a csendes, hideg téli éjszakákon. Ha éppen a szél arról fujt, felhallzott a dobogás, majd halkabb lett, vagy belevesztett az erdő egy-egy hosszú sóhajtatásába.

A ritter a földszinten volt, az irodában. Könyvekbe irt valamit, s néha halkan odaszólt a magas asztalnál állva dolgozó Wurnnak. Vértés egy karosszékben ült és szivarozott. Ragyogott a szeme, mintha valami féktelen tűz emésztene belülről. Neki semmi dolga se volt, de már a második éjszaka virrasztott itt az igazgatóval meg a könyvelővel. Mindig megvárták, míg éjfélkor is kijön az este hat óra óta dolgozó csoport. Megvárták, amíg csendben és rendben eloszlak, hazamegy, s aztán föllekített a ritter és ők is hazamentek aludni. Szinte örültek, szinte mondták:

— Hála istennek, még nem. . . .

De aztán elkomolyodtak, s arra gondoltak, hogy talán holnap, vagy holnapután. . . .

Itt lenn virrasztottak, s a jó kis Wurm Richterről beszélt az igazgatónak. Elmondta, hogy rosszul van, de azért baj nem lesz. A karját gipszbe tették. Majd az állami tiszték bajáról beszéltek. De erről hamarosan elhallgattak. Mindenki gondolatban, sajátmagának mondta meg a dolgról való véleményét.

(Folytatása következik.)

galomra és a méltóságra, azonkívül alkalmatlan öltözéke megakadályozza a sportok művelésében. Legföljebb a fiatalabb emberek egy és más játékban, amihez erő és ügyesség kell, tulajdonában azonban megelőzöseknek sárkányeregetéssel, céllés galamblovással, csónakázással stb. Hanem annál nagyobb az érdeklődés a szerencsejáték iránt. Nincs talán még egy nép, amely olyan nagy mértékben hódolna a játékszenvedélynek. Minden városban van egy csomó nyilvános játékbarlang. Még nyílt utcán is játszanak és a kockák kopogása minden utcasarkon hallható. A kártyát is ismeri a kínai. A kártyája kisebb és több lapból áll, mint az európai és természetesen jellegére nézve is elüt. De a nagyobb kikötővárosokban újabb európai kártyajátékokkal is megismerkedtek.

— **Reklám fajták.** Az angol és amerikai reklámok eredetiség dolgában nagy hirre tettek szert. Újabb egy francia folyóirat a következő módokat sorolja fel, hogyan kell fel az angol és amerikai kereskedők a vásárlók figyelmét. Angliában kedvelt fogás, hogy a reklámlapokat nem osztják az utcák járólói között, hanem valamilyen módon arra törekednek, hogy az illetők maguk keressék föl. A pályaudvarokon például sokszor egész rendes menetjegyeket lehet látni I. osztály fölvárással. Az utasok mohón kapnak utána, aztán elolvassák, hogy ennél és ennél a kereskedőnél első osztályú fölvágot kapható. Egy amerikai vendéglős nap-nap után egy fiatal jól nevelt elefántot vezetett végig az utcákon. Az elefánt az azipari életet hordja orrmányában. Egy kisebb amerikai színházban, amikor a függöny felgördül, fölemelkedik a karzaton egy ur és elkialtja magát:

— Lássák el magukat D-féle pasztillával. A színesétek, akik most fognak játszani, mind azt használják.

Az ilyen reklámnak sokféle példáját ismerik a yankeek országában. Egy patikus például egy sereg kopaszfejű urat a színházba küld. Ott elhelyezkednek a földszinten, s egyszerre leveszik a kalapjukat. Mindegyiknek a fején egy-egy betű tűnik elő, s az egész sor reklámja egy kedvelt hajfestő szernek.

Igen különös reklámmal próbálkozott meg nemrég egy francia gyógyszerész. Egy Bretagne partján levő elhagyott szigetre, ahova csak kéthetenként jár a posta, s a szegény halászok bizony nem igen kapnak levelet, minden lakosnak kis fizetettel küldött, amely drámai formában dicsérte egy új pasztilla jóhatékony hatását. A gyógyszerész fogása bevált, mert azóta a csodatevő pasztilla az egész szigeten el van terjedve.

Egy másik fajta reklám. A hirdetési irodákban egymás hátán állanak az emberek egy kis vasszekrény előtt. Javarészkül öt centimeos pénzdarabot tart a kezében és türelmetlenül várja, mikor kerül reá a sor, mikor juthat a legújabb reklámgép elé. Végre odakerül, bedobja az egy sou a nyíláson, mire egy gyöngéd nő hang öt percig fecseg az illetővel — persze fonográfól — s elmondja, melyik a legjobb likőr, hol lehet a legelegánsabb ruhát csináltatni, melyik a legjobb és legártalmatlanabb puder, hajkenődés, és így tovább. Bár igen kedvesen cseveg a fonográf, és magában véve még nem ér meg egy sou-t. Csak türelem... Hirtelen megváltoztatja hangját a fonográfól beszélő hülye és méltóságteljesen mondja:

— Ön adott nekem egy sou-t, ime én adok önnek két sou-t.

A következő peroben kihull egy tíz centimeos darab a gépből és a boldog halandó egy csomó cím, valamint egy könnyen szerzett öt centimeos birtokában, némi tolokodás után büszkén hagyja el a helyiséget. Ez a legújabb reklám Párisban.

— **Babák.** Párisban egy Marmier nevű kisasszony ügyvédje utján azt követeli, hogy nagynénjét, özvegy Contodes grófnét gondnokság alá helyezze, mert úgy mondja, a grófnő elméjében megzavarodott és kis leány módjára naphosszat babákkal játszadozik. Az ötvenhárom esztendő Contodes grófnő védője Cuppi, a semmitűzők volt államügyésze, nem tagadja, hogy a grófnőnek szenvedélye a babák gyűjtése és öltöztetése, de azzal védekezik, hogy a szenvedély éppenséggel nem vall beleget elmébe. Az angol királynő például, aki bölcsen kormányozza birodalmát, babáit, gyermekkori emlékeit, most is szeretettel őrzi s most is öröme telik bennük. A jövő héten eldül ez a furcsa ügy.

— **Bosszantó névrokonság.** Zokogva jön haza a gyerekek az iskolából:

— Kedves mamácska, papácska... én... én...
— Na facsakám hát mi baj?
— Én... én... nem megyek többé az iskolába... inkább a vízbe ugrom... igen — megújultan zokog — megteszem, ha nem adtok nekem új nevet!

— Új nevet? — ámulnak a szülők, de a következő pillanatban világos lesz előttük minden. A gyereket Heinze Eleknek hívják.

Napirend.

Napló. Szerda, március 28. — Római katolikus: Szixtus pp. — Protestáns: Gedeon. — Görög-orosz: (március 15.) Agap vt. — Zsidó: Veadar 27. — A nap két 5 óra 32 percekor. — Nyugszik este 6 óra 7 percekor. — A hold két éjjel 3 óra 53 percekor. — Nyugszik délután 3 óra 21 percekor.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A fővárosi közgyűlés d. u. 4 órakor az új városházba díszteremben.

A IX. filharmóniai hangverseny este fél 8 órakor a Vigadó nagytermében.

A színész-egyesület közgyűlése (második nap) d. e. 9 órakor a színészház dísztermében.

Az orsz. Pázmány-egyesület közgyűlése d. e. fél 11 órakor a központi papnevelő dísztermében. D. e. 10 órakor mise az egyetemi templomban, melyen Császa György kalocsai érsek celebrál.

A Kisfaludy-társaság ülése délután 5 órakor az Akadémia kistermében.

Nemzeti múzeum: Képtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Nemess-kiallítás a városligeti Múcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától d. u. 5 óráig. Belépődíj 2 korona.

Székel-kiallítás a Nemzeti Szalonban, nyitva egész nap. Belépő díj 50 fillér.

Országos Képtár az Akadémiában nyitva délelőtt 9-1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-1-ig délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelmörtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás melében az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparszarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új színdarabok műsor.

Foiles Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta négy műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legelőbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kávépárterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Újonnan berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A székel vasutak. A brassó-háromszéki helyi érdekű vasut államosítása érdekében nemrég Székely György országgyűlési képviselő vezetésével küldöttség jart Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternél, aki a vasut államosítását kiáltásba helyezte. Ez az államosítás kiválóan fontos és alkalmas az utóbbi időben sokat emlegetett székel kérdés elintézésére és a székel ipar fellendülésére, sőt megmentésére javarészt ennek az államosításnak a végrehajtásától függ. Háromszék megye kis iparának további hanyatlását megakasztaná és a kedvező fejlődés útjára vezetné. Sürgős szükségét jelent ez a székel iparosoknak, mert a Romániába történő kivándorlás

után is. Istenemre, megfizeti ezt az igazságtalanságot; ezentul nem folynak szelid szavak az ő tollából.

Néhány órai hiábavaló erőlködés után, végre asztalhoz ült s meg tudta találni a hangulataihoz illő szavakat. Egyik verset a másik után írta, összeharapdálta az ajkait és úgy irt.

Most Hanka asszony jött.

Mint rendesen, úgy most is hevesen nyitott be, a szívéhez nyult, mert nagyon sietett a lépcsőn. Zavartan mosolygott. Valahányszor ebbe a szobába belépett, mindig zavarban volt s aztán, hogy önmagát bátorítsa, így szólott:

— Itt lakik Irgens ur?

Irgensnek ma nem volt tréfálkozni való kedve. Hanka rögtön észre is vette ezt s azonnal meg is kérdezte, hogy mi történt. Mikor a nagy szrencsétlenséget megtudta, egészen kipirult a haragtól, az őszinte haragtól. Milyen igazságtalanság, milyen skandalum! Milde kapta meg az ösztöndíjat?

— Paulsberg arcképeért evvel fizettek — mondta Irgens. — Nos, nem olyan nagy a baj, ne vedd a szivedre. En megbocsátom —

— Igen, te megbocsátod, nem értem, hogy...

— Én mindössze egy kis szomorúságot érzök. Egy kissé megszégyenit.

— Nem értem — mondta Hanka — nem értem. Odacsatoltad kérvényedhez a könyvedet?

— Természetesen... oh, a könyvem! Mintha soha életemben sem adtam volna ki könyvet; eddig nem igen sokat beszélnek róla, mintha nem is volna.

Dühössé tette, hogy eddig egyetlen egy hírlap sem irt a könyvéről, nem is említették. Összeharapta az ajkait s fel-alá szaladt a szobájában. Na, de ezentul majd megtáncoltatja őket, majd megérik, hogy milyen tollal irt. A teleirt lapot felvette az asztalról s így szólott:

— Van itt egy kis költemény, éppen most irtam; még meg sem száradt rajta a tinta...

(Folytatása következik.)

ÚJ FÖLD

Irtá: KNUT HAMSUN

(43)

Irgens haza ment. Tehát Milde volt az a boldog; itt látszik, hogy miképpen honorálja Norvégia a tehetségeket! Most szinte az arcukba vágta ezeknek a nyomorultaknak a költeményeit és ezek meg sem látták, nem vették észre, hogy ez a méziszta költszet, az egyetlen hasznavehető kötet, kaviár. És édes Istenem! kit tettek elébe! Mildét! Mondd: Mildét, olajfestőt, leánykorzettyűjtőt! Nos, Istenemre mondom, ez halálán szemtelenség!

Egyébként tudta ő azt, hogy miképpen történt a dolog. Paulsberg mozgatta itt a dolgokat. De ez az ember sohasem tett még valamit ellenérték nélkül; nem segített senkinek haszon nélkül; ha N. N. reklámot csinált, hát ő is csinált N. N.-nek. Ez a Gregersen is tulboldog, ha minden apró ostobaságot megírhat Paulsberggről, még azt is megírja róla, hogy Hónofostba utazik nyárára. Így van, itt a dolog bibéje. Paulsberg támozgatta Mildet, Milde pedig halálból megfestette Paulsberg arcképet. Reklám! Szövetség! Összeesküvés! Igen, jól csereberélnek, jól szatócskodnak ezek az urak.

Mikor Irgens újból elment a műkereskedő kirakata előtt s meglátta Paulsberg arcképet, kiköpött előtte. Nem, őt nem lehet megcsalni, ő keresztüllát a szítán. Majd idővel meglátja, majd meglátja ő is, hogy miképpen lehet érvényesülni.

De Milde! Ha legalább Őjen lett volna! Mert Őjen legalább szorgalmas, az a munkája felett görnyed, annak legalább van tehetsége, finom tehetsége, az legalább irt már egy pár csinos dolgot. Irgens mindenképpen pártját fogta Őjének, sőt saiat bukása feletti keserítésében

még arról is gondolkodott, hogy a szokatlanul tehetséges Őjen javára milyen akciót indítson. De ha ezt megtenné, azt mondanák az emberek, hogy Milde iránti irigységből teszi, mert az emberek nem tudnak finoman gondolkodni. Nem, ezentul majd hozzáll a maga dolgaihoz, ezentul nem fészeli őt semmi; majd megérik még az ő keze nyomát. Nem, tessék csak elgondolni, Milde!

De honnét is veszi tulajdonképpen ez a Paulsberg azt a jogot, hogy stipendiumokat osztogasson? Sohasem volt rest, hogy jó barátokat szeressen a lapoknál — ez igaz; itt is, ott is volt valami embere, aki arra figyelmeztette a halandókat, hogy egy Paulsberg nevű ember is van a világon; nagyon szerényen és óvatosan, de azért állandóan gondja volt rá, hogy el ne feledjék a nevét. De különben? Oh, egy pár regény, amely a hetvenes évek modorában volt megírva, egy népszerű dilettáns kritika egy katekizmusba való kérdéstről. A bűnök megbocsátásáról! Hehe, mi is ez tulajdonképpen? Mi ez, ha az ember jól megnézi? De az a körülmény, hogy ennek az embernek mindig a háta megett volt a saját, valóban tekintélyes emberré tette őt. Most ime az is kitűnt, hogy van sulya a szavának. Igen, okos paraszt ez az ember, tisztá paraszt koponya; tudta még akkor is, mikor megengedte, hogy a sörtől ázott Gregersen udvaroljon a feleségének. Szégyen, gyalázat!

Nos, az ilyen fajta manőverrel, Irgens sohasem dolgozhat; ha más eszközzel nem tud hatni, akkor inkább... De ő azt remélte, hogy más eszközökkel is tud hatni, okvetlenül tud. Volt fegyvere, a toll; és ő mestere a tollnak...

Irgens hazament s bezárt amaga mögött az ajtót. Még sokáig kell várnia, amíg Hanka asszony jön; addig megkísérli, hogy lelki egyensúlyát helyreállítsa. Ez a hír annyira lesújtotta, hogy egy darabig irti sem tudott, ámbár többször megpróbálta már. Dühösen ugrott fel, fel s alá szaladgált a szobájában, sápadt volt a haragtól, szinte felfújta a harag s búske volt még a vereség

olytonos fokozódását megakadályozná és kárpótolná a tönk szélére jutott iparosokat azokért a reugeteg károkat, amelyeket a brassói vasut az osztrák iparokkal utjának megnyitásával és a céhek eltérése a túltermelés és a tisztességtelen verseny megnagyobbításával okozott. A székely ipar tehát mindenképpen reászorul a támogatásra, amelynek leghelyesebb formája, amint azt Hegedüs kereskedelmi miniszter ígéreje is elismeri, az olcsó szállítási eszközök biztosítása, a brassó-háromszéki vasut államosítása. Ez a kérdés azért aktuális most különösen, mert a jövő hónap 17-ikén jár le a megváltóhatóság határideje. Ekkor egyuttal megszűnik a vasut adómentessége is, ami feltétlenül fokozni fogja a fuvardíjak eddigi drágaságát. Ez a körülmény pedig megfosztja a versenyképességtől a székely iparosokat, akik tehát teljesen ki lesznek szolgáltatva az osztrák iparokkal nagy és nem teljesen korrek versenyének. A vasutnak nagy mértékben tekintettel felelősséget bizonyítja az elmúlt tíz esztendő, tehát az állam finansziális garanciái biztosítva vannak. 1892-től 1898-ig a személyforgalom 34.000-ről 50.000-ra, az áruforgalom 77.474 tonnáról 314.800 tonnára emelkedett. Az első évi bevétel 257.807 forint, az 1898-iki esztendő 404.136 forint volt. Az elmúlt esztendőben is husz százalékkal emelkedett a forgalom; amelynek eredményeképp hosszukilométerenkint 3758 forint volt a bruttó jövedelem. Ennél kedvezőbb eredménye az egész országban csak a budapesti osztrák és petrosény-lupényi vasutnak van. Figyelemreméltó az a körülmény is, hogy a vasut egy külföldi pénzsoport, a frankfurti Rentenbank kezében, tehát a 20 ezer forint évi jövedelem külföldre megy. Az a szeretetteljes jóakarát, amelyl az egész ország a székelyek küzdelmét figyelemmel kíséri, kiérzik Hegedüs Sándor miniszter nyilatkozatával is, amely reményt nyújt arra, hogy az ő lelkes támogatásáról a székelyeknek a vasut államosítását illető jogos óhaja is teljesülni fog.

Az Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok vasárnap tartotta rendes közgyűlést **Matekovich Sándor** v. b. t. elnöke alatt. Az elnök a közgyűlést hosszabb beszéddel nyitotta meg, amelyben kiemelte, hogy azok az ellentétek, amelyek az egyes gazdasági ágak képviselői között az utolsó években fildézettek, s melyek a kereskedést eddigi szabad fejlődésében gátolni akarják, a lefolyt évben nemhogy kiegyenlítették volna, hanem még nagyobbakká váltak. Késztetés sen szenved, hogy a visszaszállokatoknál az erős növekedése nemcsak a támadók szívóssága, erélye és hatalmában keresendő. Rézben maguk a kereskedők és a kereskedés érdekeinek képviselői okozták az ellentét irányított támadások sikereit, illetőleg a kereskedelmi érdekek ellenében meghonosított intézkedéseket. Ha az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a támadások ellenében a késői védekezés nem elegendő, akkor épp azoknak a testületeknek, mint amilyen a csarnok is, kötelesebb a kereskedés és a magyar közgazdaság szempontjából az ellentétes nézetek fölmerülését éber figyelemmel kísérni s minden egyes esetben a logika szigorú következtetésével a kereskedés követelményeit kifejezni. Az elnök beszédét nagy tetszéssel fogadták.

Ezután előterjesztette **dr. Glücksthal Samu** titkár a választmány évi jelentését, amely az elmúlt év közgazdasági viszonyaival foglalkozik.

A közgyűlés a jelentést lelkes helyesléssel fogadta és az elnökségnek és tisztikarnak buzgó működéséért köszönetet szavazott. A kilépő választmányi tagok helyébe megválasztottak: **Adler Armin**, **L. Barber J.**, **Zsigmond Beer J.**, **Izso, Diamant Miksa**, **Neuendorf Simon**, **tóvárosi Fischer Ignác**, **Fleischl Sándor**, **Frankl Ignác**, **Freund Fülöp**, **maróthi Fürst László**, **Gerő Adolf**, **Glücksthal Gyula**, **Goldmann Mihály**, **Grossmann Ernő**, **Herzfeld Frigyes**, **Kormos Alfréd**, **Krishaber Leó**, **Lang Ignác**, **Langfelder Ede**, **Lautner Henrik**, **Löwinger Mór**, **Menczer Béla**, **Neuschloss Marcel**, **Reichmann Mór**, **Rózsa Mihály**, **Sanschloss Pál**, **Schwarz Armin**, **Simon Jakab**, **dr. Strasser Imre**, **Strausz Antal**, **Strausz Mór**, **Trotzer Alajos**, **Weisz Adolf** és **Wellisch Leó** László.

A Pesti Hengermalom Társaság ma tartotta 67-ik évi rendes közgyűlést báró **Kochmeister Frigyes** elnöke alatt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés lelemlti, hogy a múlt 1899. év a hazai, kiváltképpen azonban a budapesti malomokra nézve a legrosszabbak egyike volt, mint olyan, amelynek jellegét a csaknem szakadatlanul kedvezőtlen általános üzleti viszonyok mellett a buza- és a lisztáraknak állandóan hátrányos aránytalansága és rendkívüli bizonytalanság az üzlet mindenkorai alakulása iránt adta meg. A társaság mindezen rendkívül súlyos viszonyok hatásait hátrányozott mértékben érezte s ennek következtében az 1899. évet oly nagy veszteséggel zárta le, mint soha eddigelő. Ennek magyarázata abban rejlik, hogy a társaság konzervatív üzleti elveiről nem akar lemondani, azon meggyőződés által vezérelve, hogy utóvégre is ezek után fog iparunk boldogulni. Gyártmányait általánosan elismert kiváló minőségűnek fenntartása — ugy az első, mint a második félévben — igen nagy áldozatokba került. A „buza-ring” által Budapestre összenalmozott buzakészletek között megfélelő jó magyar buza csak kis mennyiségben akadévan, a második félévben örésre került 1899. évi termésű buzak pedig köztudomás szerint általában szokatlan gyöngye minőségűek lévén, a végből, hogy a lisztjének rendes minőségének előállításához szükséges buzakeveréket mindig kellően összeállítsuk, a

rendes szükségletnél nagyobb buzakészletet voltunk kénytelenek tartani. Ezen, így időnként felzaporodott buzakészleteink — bár azokat válságos időkben lehetőleg csökkentettük — mégis az áresések gyakoriságára és oly mérve folytán, amilyenre az általános viszonyok szerint nem is számítottunk, igen nagy veszteségeket okoztak. Nagy áldozatokkal kellett hozni a társaságnak, hogy fenntartsa gyártmányainak kiváló minőségét, de mivel az örlesék következtelenen egyenletes és kiváló minősége volt a társaság üzlete jövedelmezőségének alapja, ezek az áldozatok éppen a gyártmányok kitünő hírnevének révén a normális időkben ismét meg fognak térülni. Az évi mérleg 150.132 forintot 46 krajcár veszteséggel zárul. Ennek a veszteségnek a fedezésére a tartalékalapból vesznek ki 147.261 forint 07 krt, míg a fennmaradó 2871 frt 39 krt új számlára viszik át. A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette s a felmentvényt megadta. Végül megjelölték a választást, amelyen újból megválasztották elnöké báró **Kochmeister Frigyes** és alelnöké **Burchard-Féldvay Konrád**ot **Rayner Kálmán** üzletvezető-igazgató előterjesztése folytán az igazgatóság **König Lajos** irodafőnököt igazgató-helyettesnek nevezte ki és **Loisch Edét**, ki a társaság gyártmányait előadó képviselője Budapesten, ezen hatáskörének változatlan fenntartása mellett, aligazgatói címmel ruházta fel.

A Hernád völgyi magyar vasipar részvénytársaság **Köhner Agost** elnöke alatt március 28-án rendkívüli közgyűlést tartott. Elnök a jegyzőkönyv vezetésére **dr. Dainoky Béla** tásuralt jogtanácsost kérvén fel, a napirend első tárgyképp az alapszabályok módosított szövegét terjeszti elő, melyet a közgyűlés elfogadott. A napirend második tárgya az új igazgatóság választása volt, miután az eddigi igazgatóság — tekintettel a részvények birtokában beállott változásra — leköszönt. A lelépő igazgatóság nevében **Farbaky István** mondott köszönetet a részvényeseknek megbízatásáért és egyben rövid visszazpillantást vetett a vállalat gyarapodására és fejlődésére. Kiemeli a vállalat nagy fontosságát az ország, főleg a felső vidék közgazdasági érdeke szempontjából és szép szavakban méltatja az alapítóknak és különösen **Veitth Bélának**, a vállalat eddigi vezérigazgatójának érdemeit, kik a miniszterben berendezett krompachi ipartelep létesítése körül fáradoztak. Ezután közféltárással megválasztották igazgatóknak: **dr. Loisch Ede**, **Biró Armin**, **Borbély Lajos**, **dr. Bayer Mór** és **Joly József**, mire a közgyűlés véget ért.

A gyümölcsfákkal szegélyezett utak. **Kassáról** jelentik lapunknak: Az első napsugáras tavaszi nappal szép és díszesre tevékenység indult meg. **Daranyi földmívelésügyi miniszter** ugyanis elrendelte, hogy **Kassától Ránk-Szilányig** az állami ut elmákkal kiültetendő. Eddig a miniszter elhatározásából **Tordától—Marosvásárhelyig** almákkal ültették ki az utakat, a három éves fák már tavaly féltérmet adtak, ugyancsak a kassai munkálatok megindulásával egyidejűleg **Ó-Budától—Dorogig** az ut menté szintén a földmívelésügyi miniszter tárcája terhére gyümölcsfával kiültetik. Hogy a miniszter a törvényhatóságokat utaik befásítása terén segítse, két nagy faiskolát állított föl, ahol gazdasági és díszfák, továbbá cserjék nagyban szaporítottak. Ez évben egyelőre cért hattal szaporodott az állami gyümölcsfa-nevelő telepek száma s most a tavaszon kisgazdák között ingyen 150.000 oltvány osztottat szét. Közsegnek pedig a fakultúra érdekében 1675 darab engedtetett át. A husz állami telep 4 1/2 millió oltványt hozott forgalomba, hogy a gyümölcsfa szaporításával a népet egy jó jövedelmi forráshoz segítse.

Vetőmag a kisgazdáknak. **Daranyi földmívelésügyi miniszter** az ország azon részein, ahol a kedvezőtlen időjárás és elemi csapások miatt a vetőmag rendelkezésre nem áll, az összes vármegyékben 1.273.000 korona értékben vetőmagot osztott ki, amelyre 75.000 hold bevetése lehetővé tétetett.

A Luiza-gőzmalom Részvénytársaság ma délelőtt tartotta a közgyűlést, **Neumann Frigyes** elnöke alatt. Az igazgatóság kiemeli a jelentésében, hogy a Luiza-gőzmalomnak 33-ik üzletéve egyike volt azoknak, amelyek a magyar malomiparra a legkedvezőtlenebbek, az elmúlt üzletévet veszteséggel kellett lezárni. Ennek oka a buzaüzlet hanyatló irányzata, a túltermelés és az örlemény-készletek árának az esése. A mérleg 131.098 forint 95 krajcár veszteséget tüntet föl, amelyre nézve javasolja az igazgatóság, hogy azt a tartalékalapból ledezzék, amely még így is 780.334 forint 92 krajcár marad. A jelentés tudomásulvétele s a felmentvény megadása után, **Sandor Pál** indítványára egyhanguig újból megválasztották igazgatósági tagokká: **Neumann Frigyes**, **Beimel Sándor**, **Déri Izor**, **Haas Jakab** és **Ullmann Emilt**; felügyelő-bizottsági tagokká pedig **dr. Jankovich Janost**, **Birnbaum Imret** és **Deutsen Sandort**.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára **Budapestben** 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. **Bécsben** a nyersszesz ára 39.60 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Borjuvásár. 1900. évi március hó 27-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 730 drb, leölt borju 3 db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, növendék marha 14 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzés azonos tételekből: Arjegyzések. Belföldi élő borju —50—60— f.-ig, l. r. 66—76 f.-ig, kivételes 80 f. kilónkint, leölt borju — f.-ig, l. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Növendék marha 44—52 f.-ig, kilónkint, l. r. — f.-ig. Bárány-élő — k.— k., leölt bárány — k.— k. kivé-

teles ár — k.-ig páronkint. A nagyobb felhajtás miatt a vásár lanyha volt. Növendékmarhát ma jobban kerestek.

Bécsi sertésvásár. A st-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek: 8676 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 4520 darab fiatal sertést, 3812 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 8332 darabot.

Jegyzések: kgknt élő sulyban (a lovgasztási adót nem számítva) első rendű sertés 96—98 fillér, kivételosen 100 filléren, középminőségű sertés 88—94— fillér, könnyű sertés 78—86 fillér, fiatal sertés 68—84 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, március 27.

A buzaüzletben a forgalom ma nagyon szűk korlátok közötti mozgott. Mérsékelt kínálat és nyugodt hangulat mellett 12.000 méterháza buza került a forgalomba változatlan árakon. Más gabonaművekben a forgalom gyenge volt és az árak nem változtak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 80 k. 8 K. — f., 200 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 80 k. 8 K. — f., 200 mm. 79 k. 8 K. — f., 500 mm. 79-5 k. 8 K. 17 1/2 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 85 f. felső, 150 mm. 79-3 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78-5 k. 7 K. 60 f. felső, 100 mm. 78-3 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 05 f. Budára március 26., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77-5 k. 7 K. 65 f. felső, 100 mm. 77 k. 7 K. 90 f. Budára, 100 mm. 77 k. 7 K. 65 f., 2000 mm. 76 k. 7 K. 95 f. Makó, 100 mm. 76 k. 7 K. 60 fillér.

Pest megyei: 500 mm. 78-5 k. 7 K. 65 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 62 1/2 f., 200 mm. 77-5 k. 7 K. 70 f., 800 mm. 76 k. 7 K. 60 f.

Fehérmegyei: 300 mm. 79 k. 7 K. 85 f., **Raktár ár:** 4000 mm. 76-5 k. 7 K. 65 f. **Mind 8 hónapra.**

Zab: 100 mm. 5 K. 35 f., 100 mm. 5 K. 20 f., 600 mm. 5 K. 15 f., 100 mm. 5 K. 17 f.

Arpa: 150 mm. 5 K. 66 f.

Rozs: 300 mm. 6 K. 32 1/2 f., 100 mm. 6 K. 30 fillér.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	kilo	50 kilogramm ár		50 kilogramm ár	
		K-től	K-ig	K-től	K-ig
liszavidéki	6	75	7.40	7.60	7.70
		75	7.30	7.50	7.60
		77	7.55	7.75	7.85
		78	7.70	7.90	8.05
fehérmegyei	6	75	7.15	7.40	7.60
		76	7.40	7.65	7.90
		77	7.45	7.70	7.95
		78	7.60	7.85	8.10
pestvidéki	6	76	7.40	7.70	7.90
		75	7.15	7.35	7.55
		76	7.30	7.50	7.70
		77	7.35	7.55	7.75
bánáti	6	78	7.25	7.45	7.65
		76	7.30	7.50	7.70
		77	7.35	7.55	7.75
		78	7.50	7.70	7.90
bácsai	6	72	7.05	7.25	7.45
		73	7.15	7.35	7.55
		74	7.25	7.45	7.65
		75	7.30	7.50	7.70

Egyéb gabonaművek	kilo	50 kilogramm ár	
		K-től	K-ig
Rozs	uj elsőrendű	—	5.25
	uj másodrendű	—	4.10
Arpa	uj árkamány	—	5.05
	érett való	—	5.45
Zab	szőlőszere való	—	5.85
Teugetri	bánáti	—	5.—
	m. anamit	—	5.—
Repece	uj káposzta	—	12.—
	bánáti	—	12.—
Köles	—	—	5.30

A határidőszlet: folyamán a következő kitések történtek:

Buza áprilisra . . .	7.46—7.45
Buza októberre . . .	7.69—7.63
Rozs áprilisra . . .	6.32
Rozs októberre . . .	6.53—6.54
Zab áprilisra (1900) . . .	4.91—4.92
Tengeri 1900. májusra . . .	5.29—5.31
Repece augusztusra . . .	12.90—12.95

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza (1900.) áprilisra . . .	7.48	7.49	áru
Buza októberre (1900) . . .	7.70	7.71	
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.33	6.34	
Rozs októberre . . .	6.54	6.55	
Zab (1900.) áprilisra . . .	4.90	4.91	
Tengeri (1900.) máj-ra . . .	5.29	5.30	
Repece augusztusra . . .	12.95	13.—	

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza áprilisra (1900.) . . .	7.46	7.47
Buza októberre (1900.) . . .	7.69	7.70
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.23	6.24
Rozs októberre (1900.) . . .	6.54	6.55
Zab áprilisra . . .	4.92	4.93
Tengeri májusra 1900. . . .	5.30	5.31
Repece augusztusra . . .	—	—

A budapesti értéktözsde.

A mai tözde mérsékelt forgalmat s csakély változásokat volt csak képes felmutatni. A vezető értékek csodaszam mozogtak s nyugodtan zárultak.

Állérig. Fiait közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 100-102 fillérig. Fiait könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 100-101 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felül súlyban) — krajcárig. Közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — krajcárig. — Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 820 kilogrammon felül súlyban) — fillérig. — Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredetű (Stachl), Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szorbai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felül súlyban) 99-100 fillérig. — Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 99-100 fillérig. — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 98-99 fillérig.

Kivonat a hivatalos lapból. — Március 27. — Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter dr. Anjuszky Aladár budapesti egyetemi tanfőnöket a m. kir. Állatorvosi főiskolához ideiglenes minőségű segédtanárnak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kassay-Farkas Emma okleveles tanítónőt a nagymihályi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé. A sátoralja-újbelgyi pénzügyi igazgatóság Ilnát János varanói járásbírói fogházát a gázolási adóhivatalhoz ideiglenes minőségben hivataloszállgávé nevezték ki. Előleptések. A szegvárdi törvényszék elnöke Orató Mihály paksi kir. járásbírói II. osztályú hivataloszállgát I. osztályú és Muesler Adám gyónki kir. járásbírói III. osztályú hivataloszállgát II. osztályú hivataloszállgávé léptették elő. Pályázatok. Albíró a bártai járásbíróshoz 2 hét alatt. — Segédteleknyvezető a técsői járásbíróshoz 2 hét alatt. — Aljegyző a sümegi járásbíróshoz 2 hét alatt. — Aljegyző a budapesti törvényszékhez 2 hó alatt. — Iradatiszt a lécei törvényszékhez 2 hét alatt. — Albíró a mohácsi járásbíróshoz 14 nap alatt. — Aljegyző a debreceni ügyszékhöz Április hó 8-ig. — Számgyakornok a marosújvári főbányahivatalhoz 3 hét alatt. — Albíró a

Időjelzés. — A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, március 27. A légnyomás különbségek kisebbek lettek; az elcségyesedett depresszió nyugati Európára húzódtott vissza, a magas nyomás határai pedig nyugaton — az Óceán felől — Irorszáig keleten pedig — Azsia felől Középoroszorszáig terjedtek. A lecsapások a nagy kiterjedésű depresszió talca alatt a kontinens legnagyobb részére kiterjedtek. A hőmérséklet eloszlása nem változott. Nálunk az idő változókéony és sok helyütt erős volt, s ezenkívül az alföldön és a Dunántúli zivatark voltak, legfőbbnyire éjférvéssel. Zivatart jelentettek: Pécs, Szolnok, Zombor, Nagylak és Zombolya. Kültetés: Enyhe, változókéony idő várható, csak szórványosan esőkkel, esetleg zivatarkkal.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárlunk szolid és izléses **URI-, FIU- ÉS GYERMEKRUHÁKAT** Neumann M.-nél, Budapest, Múzeum-körut I. sz. Lelkiismeretes kiszolgálás, mint az egy szolid cégnél természetes.

TITKOS BETEGSÉGEKET Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor. volt csasz. kir. oszt. főorvos. Rendelés: naponta d. e. 10 óráig délután 4 óráig. Este 7 óráig 8 óráig. Díjazott szerzője leucorrhoea, dysmenorrhoea, uterovaginitis és gynecorrhoea elleni gyógyszeréről is gondoskodva lez. Nőknek külön várterem. Nyomatott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már 15-ik kiadásban megjelent) neml betegségek és ezek keszerű gyógykezeléséhez című könyve, volt ára 2 forint 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jó, becsomagolt, lez. Kézi, 1 írt beállítás mellett bórmentve v. gy 50 kr. utánvétel mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A neml élet ébredése. — III. Az énfertőzés és az éjli maemlések. — IV. Hucyosdizár (trichopis) és hucyosdizárleletek. — V. A bajkór (siphilis). — VI. Fehérályos. — VII. Elgyon-dit lérdő. — VIII. Női maetanus. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek gyógykezelése.

Kwizda-féle szab. szorító-szárvédő-szallag gumbiból. A szab. szorító-szárvédő sz. illecek szürke, fekete, barna és fehér színben, 4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábakra. A szorító a -bát megemle. 30-32 cm. Átméret. megf. sz. 1-6 sz. nagyság 20-24 : : : a 2-ik : : : 24-27 : : : a 3-ik : : : 27-30 : : : a 4-ik : : : A szab. szárvédő szallagok árai: Szürke színben darabonként 1. sz. 5 kor. 50 fill., 2. sz. 6 kor. 90 fill., 3. sz. 6 kor. 40 fill., 4. sz. 7 kor. 30 fill. Fekete, barna vagy fehér színben: 1. sz. 6 kor. 50 fill., 2. sz. 6 kor. 40 fill., 3. sz. 6 kor. 80 fill., 4. sz. 7 kor. 70 fill. **Kwizda-féle szab. védő gumbiból 10-lábak számára.** Képes katalógus ingyen és bórmentve. FORRATÁR: **Kwizda Ferenc János** cs. és kir. osztr.-magy., kir. román és bolgár f. j. udv. szállító Kerületi gyógyszerár Korneburg, Bécs mellett.

Posztó széljékküldés csak magánosoknak. Egy vég 3.10 m. hossza, elegendő 1 férfi öltözetre ennyibe kerül. Egy vég fekete szallagöttyőhöz 10 fr. Felöltözöket mérője 3 fr. 25 körül folyoz. Loden gyönyörű színekben, egy vég 6 fr., 1 vég 9 fr. 95 kr. Peruvianus és Bosking, álami, vasuti hivatalnokai ruházatok és bírói talpörzök, leg-főbbnyomabb kampanok és csövöztök, valamint egyenruha-posztókat, pénzügyesség és csendősz. szalma a sib. gyári áron küld a szolid-ságáról ismert **Kiesel Amhof, Brünn.** Eliták legyen és bórmentve. — Mieltsü szállítás. Figyelemre! A t. közönség különösen figyelemre! hogy a posztók ára, ha követlenül hozatják, sokkal olcsóbb, mintha azokat közvetlen útján vasarolják. A Kiesel Amhof brünni cég az öszes szöveteket valósággi gyári áron küldi s engedélyt sem számít hozzá.

Titkos betegségek szakorvosa Dr. CZINCZAR J. egyetem. orvostudor. Gyógyít: férfiaknál és nőknél foglalkozási zavar nélkül mindennemű bármily régi keletű **Nemi betegségek** ugyanint húgyvesztélyt, hólyag és vizeletl bajokat, buja-kóros sebeket, sypillist, énfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépségáhhákat, továbbá **Nemi gyengeségi állapotokat** meglepő biztos eredménynyel gyorsan a legújabb módon. Rendelés-intézet: Budapest, VII. Ezerped-ut. 14. sz. I. e. Rendelés: délelött 10-11-ig, délután 3-8-ig. Külön várterem. Külön be- és kijárat. Mérsékelt díjazás. Levelekre rögtönli válasz.

50 évi siker! Eszéki **arckenöcs** és eszéki **SALVATOR-szappan** eltávolítja a szepőt, májfoltot és a bőr összes tisztatlanságát. Valódi csakis a **DIENES J. C. Salvator-gyógytárából** Eszéken felsőváros. 1 tégely eszéki arckenöcs ára. — 70 fillér 1 drb Salvator-szappan — 1 kor. 1 tégely közl paszta — 1 — 1 — 20 fillér Lyoni rizsper kis dob. 1 kor., nagy dob. kor. 1.60 Ezen cikkeket mentek minden ártalmas alkatrészlelől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. M. rendeletnek. Főraktár **Török József** BUDAPESTEN: gyógyszerár, VI., Király-utca 12.

Czerny-féle a legjobb **Taningene hajfestőszert** sötétszürke, barna és fekete. Ára 5 korona. Kapható minden gyógyszerárban, drogu-gyűzetben és illatszertárban.

BARTOS és KRISZTICS asztalos és kárpitos butor-raktár Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13, csak az I. emeleten. Szállítás Budapest és környékre költségmentesen. **Allandó nagy butor-kiállítás.** Nagyobb vételknél díjazt díjmentesen. **Butorok menyasszonyi kelengyékre** a legmodernebb stýben, jó, száraz anyagból, három évi írásbeli jótállással, a legmésértelebb áron.

„Adria” magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság. Vezérügynöke: **HOFFMANN S. és V.** 1900. április havában a következő gőzösk indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. április
Fiume	Liverpool	Alsatian	1-10
"	Hull, Newcastle o/T.	Rosario	1-10
"	Antwerpen	Széchenyi	5-15
"	Liverpool	Saragassa (C.L.)	5-15
"	London	Szent-László	5-15
"	Rotterdam,		10-20
"	Rouen	Deák	10-20
"	Hull, Newcastle o/T.	Kolpino	15-25
"	Hamburg	Lusitania	15-25
"	Liverpool	Algerian	15-25
"	Rouen*		15-25
"	Barcelona, Valencia*	Matkovits	25
"	Algier, Glasgow*	Petöfi	20-30
"	London,	Sultana	20-30
"	Liverpool	Cypria (C. L.)	20-30
"	Gibraltar, London	Zrinyi	20-30

1 Ha a gőzös elindulása előtt 8 nappal elegendő rakomány be nem jelentett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, e kikötöket nem érinteni. A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.

Honnan	Hová	Gőzös neve	1900. április
Liverpool	Trieszt-Fiume	Andaluzian	1-10
Hull, Newcastle o/T.	"	Finland	1-10
Rouen	"	Stefánia	1-10
Rotterdam	"	Nagy Lajos	5-15
Liverpool	Fiume-Trieszt	Tyria	5-15
Rouen	Trieszt-Fiume	B. Kemény	5-15
London	"	Austria	10-20
Liverpool	"	Lesbian	15-25
Hull, Newcastle o/T.	"	Yeddo	15-25
London	"	Zichy	15-25
Rouen	"	Jókai	20-30
Glasgow	"	Báthori	20-30
Bordeaux	"	Mátyás király	20-30
Liverpool	Fiume-Trieszt	Pavia (C. L.)	20-30

Középtengeri szolgálat. A) Fiume-Malta-Stollia-Marsellei vonal. Jövő hó 4-én „Adria”, 11-én „Rákóczi”, 18-án „Arpád”, 26-án „Tisza” indul Fiuméből Marsellebe. Jövő hó 8-án „Andrássy”, 1-én „Tisza”, 15-én „Zrinyi”, 22-én „Adria” és 29-én „Rákóczy” indul Marselleiből Fiuméba. **Tyrrheniai vonal.** Az elsőosztályú gyorsgőzös „Buda” minden szerdán déiben és pedig jövő hó 4-én, 11-én, 18-án, 26-án indul Marselleiből Genuába. Minden csütörtökön este 8 órakor Genuából Nápolyba és minden szombat d. u. 4 órakor és pedig jövő hó 7-én, 14-én, 21-én, 28-án közvetlen Nápolyból Marsellebe.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság. **Hirdetmény.** Ezennel közhírré tétetik, hogy Herend állomás teheráruraktárában f. évi március 30-án d. e. 9 órakor kőbesíthetlenné vált teljesen új, 7700 korona értékű malomberendezési gép küldemény kerül elárverezésre, melyhez a t. c. közönségnek külön meghívatik. Budapest, 1900. március hó 24-én. Az igazgatóság.

Gyakorlati Német Nyelvtan 40 leckében magántanulásra. Roboz Andor. Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körut 18.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Szerda, 1900. március hó 28-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. március hó 28-án.

Elválhatatlanok.

Vígjáték 1 felvonásban. Irta Almási Tihomér.
Utána:

Asszonyok.

Színzmű 3 felvonásban. Irta Thury Zoltán.

Személyek:

Goócs Ferenc	Szacsavay	Dr. Gödri	Horváth
Karolin	Helvey	Beeski	Mihályfi
Anna	P. Márkus	Samu	Körösmezey
Br. Thorn	Bercsényi	Vilmos	Abonyi
Tóth Pál	Egrossy	Kósa János	Hetőnyi

Kezdeté 7 órákor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. március hó 28-án.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. március hó 28-án.

Pajkos férjek.

Böhözát 3 felvonásban. Irta Georges Feydeau.
Fordította Mihály József.

Személyek:

Vatelín	Hegedűs	Meggy	Haraszthy
Lucienne	Láncey	Rodillon	Góth
Pontagnac	Fenyvesi	Armandine	Pécsi
Cloilde	Kalmár	Hotel igazg.	Bárdi
Soldignac	Gál	Pinchard	Balassa

Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. március hó 28-án.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irta Melhaec és Halévy.
Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét
szerzte Offenbach.

Személyek:

Páris	Gábor	Achilles	Kiss M.
Menelaus	Kovács	1. Ajax	Ujvári
Helena	Küry	2. Ajax	Szerdahelyi
Agamemnon	Tollagi	Orestes	Bojár
Calchas	Németh	Leona	Radványi

A 3-ik felvon. **Páris almája.** Táncoz némajáték
Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. március hó 28-án.

Ábrányiné Wein Margit assz. vendégfelléptével.

A Kleopátra.

Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette
Verő György.

Cassia grófné	Ábrányiné	Elias	Giréth
Niotta	Róza	Jina	Sziklai
Cassia Valér	Ráthonyi	George apó	Mátrai
Reguard	Boross	Milleflour	Margó Z.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Szerda, 1900. március hó 28-án.

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula.

206 vetített képpel, 4 spanyol táncos és 11 a bika-
viadalt ábrázoló mozgó fényképpel.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Kezdeté 8-kor.

**Ma a budapesti VI. ker. népkönyha
javára, szinre kerül az eredeti szü-
veggek és zenével, teljes színpadi
alakban, Wolfsthal Ch. és Weinberg
M. bibliai operett-társulat előadá-
sában.**

Rövidítés nélkül! Rövidítés nélkül!

Szulamith.

Bibliai melódrama 4 felvonásban. Irta Goldfaden
Ábrahám, zenéjét szerzte Davidsohn J. Rendező
Weinberg. Karnagy Wolfsthal.

Személyek.

Monah, jeruzsálemi polgár	Weinstock ur
Szulamith, leánya	Lawitz k. a.
Absolon, fiatal harcos	Silbert ur
Cingitáng, rabszolga	Topf ur
Abigail, előkelő leány	Silbertné
Joab Gidami, harcos	Gültentag ur
Avidono, gazdag kereskedő	Kolisch ur
Nathan, pap	Steiner ur
Első pap	Wechsler ur
Második pap	Raucher ur
Obadja, pásztor	Gärtner ur

Nép, leviták, papok, pásztorok, táncosok, táncosnők.
Történik Betlehemben.
A harmadik felvonásban „Köl-Widre”, magyar
szöveggel éneklő Koller ur hőstenorista m. v.
Ezen teljes és tökéletes színházi előadás terített
asztalok mellett tartatik meg.
A következő „Szulamith”-estére jegyek a nappali
pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytőzsde
Károly-körút 26.

Elég

Elég

Elég

Elég

a gyermek korát megelőlni, hogy egy jó állásu, remek
gyermeköltönyt 4 firtól kezdve beküldhessünk.

versenyképességünk bebizonyítására, hogy már 12 firtét
csinos férfi-felöltök és öltönyök kaphatók.

azon tény, hogy meg nem felelőt kicserélünk vagy a
pénzt visszafizetjük.

a kiterjedt helyiségünk megtekintése, hogy árunk
kiválóságáról és azoknak eddig el nem ért olcsóságáról
meggyőződjön.

Az

„Angol szabó”-hoz

KOHN HEILMANN ÉS FIAI

elsőrangú férfi-, fiu- és gyermekruha-áruház
BUDAPEST.

IV. ker., Károly-körút 12. sz. földszint és első emelet.

Szabott árak. Kérjük a pontos címre ügyelni.

Putzer György

ujjonnan átalakított pincétermében Deák-ter. ma és mindennap
**Dobronyi Géza elsőrangú zenekara Balogh Lajos kis-
bőgős szólistá közreműködése mellett hangversenyt.** Borai kizá-
rólóg csakis Putzer Antal pécsi és baranyai bortermelőtől valóik

FOLIES CAPRICE

9 órákor. Ma 9 órákor.

Ő nem tud franciául.

Eredeti bohózát. Irta H. H.

10 órákor. 10 órákor.

„Blonde Bestien.”

Bohózát Leitner H.-től. Zenéje Kmoch A.-től.

11 órákor. 11 órákor.

Lorelei.

Nagy fantasztikus daljáték Leitner H.-től. Zenéje
Kmoch A.-től.

Erköly incognitó páholyok.

**Kitűnő könyv és italok. — Mérsé-
kelt árak.**

Pénteken, március 30-án

Rott jutalomjátéka.

Kerékpárosok figyelmébe!

Nagyobb bevásárlás folytán azon kel-
lemes helyzetbe jutottam, hogy a leg-
jobb gyártmányu

kerékpárokat

olcsó árakon adhatom el.

Egyszermind bátorkodom a n. é. kö-
zönséget értesíteni, hogy a Tattersall-
ban lévő „Velodrom” kerékpáriskolám
egész napon át a n. é. közönség ren-
delkezésére áll.

Kiváló tisztelettel

Herbster Károly

Budapest, Károly-körút 9.

Oh jaji!

megfojt
ez az átkozott
köhögés.

Távirat:

Évek hosszú során át ki-
tűnő eredményt használ-
tam az Egger-féle mellpasz-
tillát. Kérem küldjön stb.
Trautena (Csehszország),
1898. június 17.
Verner Nándor igazgató.

Egger-mellpasztillája
gyorsan és biztosan hat kö-
högésnél, rekedtségnél, elnyál-
kaodásnál. Kapható minden
gyógyszertárban és droge-
riában. Doboza 50 kr. és 1 frt.
(Próbadozár 25 kr.)
Fő-és székiüldési raktár:
Náder-gyógytár
Budapesten.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar megszabadított,
éljen!

VI., Váci-körút 17. szám.

A Pécsi tejszarnok

országosan ismert tejtermékeiből
6 korona utányét mellett bér-
mentve finoman és gondosan cso-
magolva szétküld:

12 drb csemegecsajtot

12 drb imperiált

6 drb pikáussajtot.

Megrendelések levelezéslapon cím-
zendők:

Pécsi tejszarnok, Pécs.

POSZTÓMARADÉKOK

minden célra, melyek posztószétküldési világáru-
házamban visszamaradnak, kiesinyben, rend-
kívül olcsó árakon adatsak el.

Stikarovszky János

Budapest, V., Erzsébet-tér 10.
Maradékokból minták nem küldeték.

Haggenmacher H. Sörfőzde

Megrendelési helyek: Budapestben V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya: Haggenmacher Budapest.

Butorárjegyzék

Eladás 2 évi jótállás mellett.

1 hálószoba komplett matt v. félmatt	105 frt
1 " " " " " " " " " "	150 " "
1 " " " " " " " " " "	170 " "
1 " " " " " " " " " "	190 " "
1 " " " " " " " " " "	250 frt
1 " " " " " " " " " "	330 " "

Ezenkívül több mint 100 hálószoba van raktáron
egyszerű valamint **díszes kivitelben mér-
sékelt árak mellett.**

Ebédőszoba. Kredenc, matt. faragott ebédőasztal, 6 valdó
bőrszék, ebédőfüvön valdó szőnyegből 170 frt
Ebédőszoba. Kredenc, matt. faragott, csillagos, ebédőas-
tal, 6 valdó bőrszék, ebédőfüvön, valdó sző-
nyegből, trameau és tükör — 250 frt
Ebédőszoba. Angol stylben, matt, kredenc, pohárszekrény,
valdó ebédőasztal, 6 valdó bőrszék, ebédőfüvön
valdó szőnyegből, világos dródló — 450 frt
Ezenkívül dísz választék egyaránt és finom ebédőszobák-
ban minden létező áru. Nagy raktár szalon-berendezés-
ben: krep garitúra 80 frt, bouret 90 frt, selyem 110 frt,
selyem brocát 140 frt, füzet 80 csomagolva, 105 frt és szalon-
garitúra 100 frt.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Gömöri Sándor
Budapest, IV., Váci-utca 18. 1. emelet

MÁR EGYSZEM VEGYTANI INTÉZETE

KRISTÁLY
SZTLUKACSPURDOL
HEGYFORRAS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ASVÁNYVIZ
KAPHATÓ
FUSZERKERESKEDESEKBE
VENDEKLOKBE
ES MINDEH VASUTI
ETKEZO KOCSIBAN

Minden szó egyszeri felkutatása post...
betűkkel 2 kr. Címelt elűtött hír...
detéseket külön 20 kr. kincstári...
bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad fel...
világosítást a kiadóhivatal: József...
körút 18. szám.

Levélbeli tudakozására ingyen adnak felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódsáknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK
és
ELŐFIZETÉSEK
felvételnek a
BUDAPESTI NAPLÓ
részére
a kiadóhivatalban
József-körút 18.,
nakamint a következő dohán...
társaságban:

- Breuer növényk., Teréz-kör...
ut és Podmaniczky-utca
sarok.
Nemesek-féle tőzsde Pe...
tőf-tér.
Benda Józsefné, Andrásy...
ut 58.
Sopronyi V. dohány-nagy...
tőzsde, Kerepesi-ut 1.
Deutsch Miksáné, Andrásy...
ut 38.
Szántó Mór tőzsdéjében...
Kecskeméti-utca 14.
Wettzenfeld Jakab, Király...
ut 1.
Blockner J. hirdetői iroda...
IV. Sütő-utca 6.
Elek Bernát hirdetői iroda...
V. Fűrdő-utca 4.
Fischer J. D. hirdetői iro...
da IV. Zsibáros-utca 7.
Goldberger A. V. hirdetői...
iroda IV. Váci-utca 9.
Haasenstein és Vogler hird...
iroda V. Dorottya-u. 9.
Leopold Gyula hirdetői iro...
da VII. Erzsébet-kör...
út 14.
Moose Rudolf hirdetői iro...
da VII. Királykört 9.
Schwarz József hirdetői...
iroda V. Marokkó-u. 4.
Tanczer Gyula hirdetői...
iroda IV. Szervitátor 8.

Fiatal
övezőnő tizenkét ezer
frtyai vagyonnal, szép fü...
születtel (vidéken) egy o...
ly intelligens, művelt
férfi komoly ismeretse...
gét keresi, aki 30-35
éves izr. független, 2-3
ezer frtyai készpénze
legyen. Leveleket továbbít
a kiadóhivatal. Özevgy
nő" címen. 5919

Piros szegfű.
Szombaton elő leszek. Ha
kissé késnek, elő is bo...
sanatát kérem a könyörg...
om egy kis bátorításért.

Boldogtalan,
sorstól mélyen sujtott Ifju
uridő valami nemesziviliz...
emberbarát jószágához ese...
dezik 100 forint kölcsön...
ért, melyet havi részle...
tekben pontosan vissza...
fizetne. Levél kérietik
„Hilico... 31" címre e
lap kiadóhivatalába. 2346

Telekkönyvi
vizsgát tett szép írással
bíró fiatal ember, ki min...
denféle ügyben gyakor...
laltal bír, a ki a magyar,
német, horvát, szerb nyel...
vet szó és írásban tudja
iggyvendni. Közjegyzőnél,
pénztárnoknál, magánhi...
vatálnál avagy gyáiban
alkalmazást keres. Cím a
kiadóhivatalban. 2344

Előkelő
magyar állami hivatalnok
a legszerényebb feltételek
mellett házfelügyelői ál...
lást keres. Cím a kiadó...
hivatalban. 2345

Zsidó
szemiarista lelkét elfo...
gadtal gymnasiumi és elemi
osztályok tanítására. Cím
a kiadóban. 5893

Csinos
intelligens megjelenésű
kisasszony jobb üzletbe
pénztárhoz vagy elárul...
tónokhoz ajánlkozik, eset...
leg biztosítékkal is ren...
delkezik. Címe megdu...
hába e lap kiadóhiva...
talába. 2822

Kereskedelmi
tanfolyamot végzett, iro...
dai teendőiben jártas
kisasszony, ki a magyar
és német nyelvet tökéle...
sen bírja, főleg könyv...
vezetéséhez első cég...
hez keresetk. - Gyors...
írórnő előnyben részesül.
- Ajánlatok eddigi mű...
ködés megjelölésével „D.
L. U.“ alatt e lap kiadó...
hivatalához intézendők.
5921

4000 korona
óvadékkal rendelkező in...
telligens fiatal ember,
bizalmi állást keres. Első...
rendű referenciákkal ren...
delkezik. Cím a kiadóh...
vatalban. 2819

Okleveles
tanitónő elemi és polg. isk...
tanfolyamokból kitűnő ok...
tatást ad, szabad órákkal
rendelkezik. Szives aján...
latot kér „Tanitónő 5887“
jelleggel a kiadóba. 5887

Ügynökök keres...
tetnek helyben lakó elő...
fizetők gyűjtésére. Telefon
Hírmondó Kerepesi-ut 22.
5818

Szép írásban van
elválasztott boríték írást,
vagy más írodai munkát.
Szives megkeresést „Del...
utáni munka“ jellege alatt
e lap kiadóhivatalához
kérek. 5882

Magyar gyorsírón...
ő, ki a Remington és
Yost-gépet kitűnően ke...
zeli, hosszabb idő óta iro...
dában működik, állását
változtatni óhajtja. Szives
megkereséseket „Szorgal...
mas“ jellege alatt a kiadó...
továbbít. 2800

Osztályorszajegye
egyes napokra szóló já...
téka, kedvező feltételek...
kel érbe adtnak. Fal...
kenstein Adolf, Csömör-ú...
t 16. 5920

Jutányos áron
eladom kitűnő pedálos
cimbalmom. Az érdekl...
lőket szivesen látom la...
kácson. Schneller Sándor,
Akáca-utca 41. sz.
II. emelet. 2849

Középiskolai
tantárgyakból elismert
legjobb módszer szerint
tanító philológus és
matematikus. Elkészít
egyéves önkéntességi szol...
gálatra jogosító vizsgara.
kereskedelmi, realiskolai és
gymnaziumi érettségire. -
Goitein Henrik, Budapest,
VI., Teréz-körút 32., II.
emelet 14. 5214

Egy ügyes
aljavrórnő állandó alkalm...
mazásra kerestetik. Bő...
vebbet a kiadóhivatal...
ban. 2341

Házmasternek
ajánlkozik egy jelenleg is
oly minőségben levő tisz...
tesseges egyén. Címe
megduhába a kiadóhiva...
tálban. 2712

Kereskedő urak
figyelmébe.
Kereskedelmi iskolát vég...
zett könyvelő, ki a
könyvelést egy elsőndő
nagyobb üzletben önáll...
on végezte, kitűnő kiir...
tással bír és szolid meg...
jelentése van, egyelőre
szerényebb igények mel...
lett állást keres. Szives
megkereséseket „Szerény...
cim alatt kér a kiadóh...
vatalban. 2789

Kereskedelmi
iskolát végzett könyvelő...
nő, ki jelenleg is új mi...
nőségben van alkalmazva,
állását változtatni óhajtja.
Címe a kiadóhivatalban.
2804

Egy
nagyobb lap expeditora
keres havi, heti lap vagy
folyóiratnál beosztani
valót. Címe a kiadóban.
2737

Budai nyaralóban
eszleget a Svábhegyen,
Zugligréten, vagy a Lip...
tmezőz környékén buto...
zózt szobát keres fiatal
hivatalnok, mérsékelt díj...
ért. Esetleg 2-3 szobát
több hivatalnok. Szives
ajánlat „Buda környéke“
címen a kiadóhivatalba
kéretik. 2849

Tőzsdébe
ajánlkozik egy begyak...
olt elárulósító. Cím Józ...
sef-körút 85. ajtó 2. S.
6916

Raktárnoki,
pénzbeszédő, üzletveze...
lő vagy más efféle állást
keres intelligens jó meg...
jelentésű kereskedő, eset...
leg biztosítékkal is ren...
delkezik. Címe a kiadóh...
vatalban. 2758

Óvadékképes
29 éves fiatal ember je...
lenleg egy nagyobb inté...
zet hivatalnok. Mint pénzt...
árnos, vagy más bizalmi
állást keres. Ajánlatokat
kérek „2000-3000 koro...
na.“ 2723

Kossuth Lajos
életnagysága kitűnő mellé...
ké (kézfestés) díszes
aranyozott keretben 30
frtért eladó. Megtekin...
tethető e lap kiadóhiva...
tálban. 2885

Jó forgalmu
Köser füstöltitrus
áruka italmérésre enged...
élyvel, hol intelligens
urak étköznek, elutasít
végett azonnal eladó. Cím
a kiadóban. 2804

Politikai hetilap
736 előfizetővel igen olcsó...
n eladó. Óvadék van. Cím a
kiadóban. 5922

Eladó gőzmalom.
Kocsér községben levő
malom halálestet miatt
sürgősen eladó, az átvé...
telhez háromezer frt kell.
Leveleket kérék Hercz
Armin címre Kocsér u. p.
Nagy-Körös. 5917

A Népszínház
közéletben egy csinosan
butorozott I. emeleti két
ablakos utcai szoba, 1
és 2 intelligens ur ré...
szére azonnal kiadó.
Ugyanott egy csinosan
butorozott 2 ablakos ud...
vari szoba 1 vagy 2 ur
részére azonnal kiadó,
mindkettő külön bejár...
tal. Cím a kiadóhivatal...
ban. 2774

Olcsó teiek eladó.
Pest közelében 1500 [0]-81
teiek azonnal eladó, eset...
leg négy részbe is oszt...
ható. Cím a kiadóhivatal...
ban. 2537

Csinosan
butorozott szoba külön
bejárattal, intelligens
gyermektelen családnál a
József-körúton azonnal ki...
adó. Cím a kiadóhivatal...
ban. 2831

Bolthelyiséget
keresek az
Erzsébet-körúton
a Király-utca és Kerepesi
út között, egy nagyobb
kírákattal, esetleg egy ki...
sebb hátsó üzlettel vagy
udvari raktárral. Ajánla...
tot „H. J.“ jelleggel e
laphoz küldendő. 2713

Singer varrógép
használt, de nagyon jó
kárban lévő, olcsón eladó.
Cím a kiadóhivatalban.
2830

Lakást és ellátást
keres intelligens család...
nok egy fővárosi tanitónő,
lehetőleg a Dohány-utca
közvetlen. Ajánlatokat
„Tanitónő“ jelleggel a ki...
adóhivatalba kérék. 2815

Az angyalföldi
rendező-pályaudvar mel...
lett egy saroktelek 376 [0]
öl olcsón eladó. Cím a
kiadóhivatalba. 2744

Veszek
zálogházi cédulát
régii arany ezüstáruval bírl...
t és gyémánt árú a
legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Most jelent meg
Szellem,
Erő,
Anyag
Szellemváltás
Büchnernek
Kraft und Stoff
című könyvére.
Irtá
Adeima,
fordította
Tótvölgyi Titusz.
Ára 3 korona.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló“
kiadóhivatalában
B U D A P E S T,
József-körút 18. sz.

Kppen most jelent meg:
A magyar
színművészet

Szerkesztette:
B. Virágh Géza.
Előszóval ellátta.
Rákosi Jenő.
Gyönyörű díszmű 250
képpel.
A legjelesebb írók cikkei...
vel és az összes színészek
és színésznők önéletraj...
zával.
Ára díszes vászonköt...
tésben 5 frt.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló“
kiadóhivatalában
József-körút 18.,
Rádó Antal:
Költők
Albuma
Jelenkori magyar költők
verseiből. Harmincöt magy...
ar festőművész képeivel.
28 forint helyett
18 forint.
Megrendelhető a „Buda...
pesti Napló“ kiadóhiva...
tálban József-körút 18.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezet. Szeged.
Hirdetmény.
A magy. kir. államvasu...
tak szegedi üzletvezető...
sége nyilvános ajánlati
tárgyalást hirdet a szeg...
edi rendezőpályaudvaron
létesítendő két új átmenő
vágány alépitményének
előállítására.
A tervek, a költségvetés,
a szerződési tervezet, az
ajánlati minta, a pályá...
zati feltételek, valamint a
munkák végrehajtásához
kötött feltételek, Szeged...
en a magy. kir. állam...
vasutak üzletvezetőjének
pályafeltartási osztá...
lyában a hivatalos órák
alatt megtekinthetők.
Az ajánlatokat legkés...
őbb 1900. évi április 8-
án déli 12 óráig kell
benyújtani, alulírott üz...
letvezetőség általános os...
ztályában.
Az ajánlatokat egykoro...
nás, az ajánlat melléklet...
telívenként 30 filléres
bélyeggel ellátva, lepecs...
eltelve és a következő fel...
íratlalt kell benyújtani:
„Ajánlat a szegedi ren...
dezőpályaudvaron létesít...
endő két új átmenő vá...
gány alépitményének elő...
állítására.
Az ajánlat benyújtása
előtt két nappal, vagyis
1900. évi március hó 31-én
déli 12 óráig 3000, azaz
háromezer korona bánom...
pénzt kell a magy. kir.
Államvasutak szegedi üz...
letvezetőjének gyűjtő...
pénztárára! akár kész...
pénzben, akár állami he...
tetekre alkalmas értékp...
apírokban letenni.
A bánompénzről szóló
letéjegy az ajánlathoz
nem eszótandó.
Az értékpapírok a leg...
utóbb jegyzett arfolyam
szerint számítottak, de
névértéken felül számi...
tásnak nem vétetnek.
Csak idejében beér...
kezett írásbeli ajánlatok
szolgáltatnak a tárgyalás
alpjául.
Posta útján beküldött
ajánlatok és bánompénzek
térítvényvel adandók
fel.
Szeged, 1900. március
hóban.
A magy. kir. Államvasutak
üzletvezetőisége.

The Berlitz School
of Languages. Erzsébet-
körút 35. II. em. jobbra.
Francia, angol, olasz,
orosz, német, spanyol,
magyar, szerb és román
nyelvek tanítása a felol...
tóknak az illető nemzet...
ségi tanítók részére.
Az első nyelvtanítói fogya...
a tanulóval csupán a megtan...
landó nyelven beszélnek
és csupán az azt hallja.
Más magánintézményekkel
összehasonlítva nem állunk
Legjobb előkészület a párisi
kiállításra.
Prospektusok ingyen és bér...
mentve, hétfőig minden idő...
ben. Fordítások eszköz...
tetnek.

Magy. kir. államvasutak.
Hirdetmény.
Ezennel közhírré tesz...
sük hogy f. 6. július hó
1-től számítandólag, kü...
lönféle rakuslyait bíró
tűző káznokcsit adunk
bérbe 1-3 évig tartó
időtartamra.
Tájékoztás céljából, a
szerződési feltételek lé...
nyegesebb pontjai közül
a következőket közöljük:
1. A káznokcsik haszn...
látásért az évi bér ton...
nánként 30 kor. szóval
harmine koronában van
megállapítva, mely bér
készpénzben és évenként
előre fizetendő.
2. Minden egyes kázn...
kocsinak a magy. kir. ál...
lamvasutakon vagy az
állítunk vasutak vett hely...
erdeki üzemek vonalán,
töltőállapotban, évenként
legálább 20.0, szóval:
Kettőezer kilométert kell
teljesíteni, illetve befutni.
3. A kilométer teljes...
mény, valamint egyéb
szerződési feltételek be...
tartásának biztosítása cél...
jából, minden egyes ka...
zánokcsi után, az első
évre járó bérösszeggel
egyidejűleg, 200 kor. szó...
val: Kettőezer korona
teendő le óvadék gyanánt,
készpénzben vagy állami
biztosítókra alkalmas
értékpapírokban.
Felhívjuk tehát mind...
szokot, a kik káznokcsi...
kát ingylen, zárt borké...
ben. Ezen hirdetés beküld...
ése után 15 napig érvény...
Kivonatott: a „Budapesti
Napló“-ból.

ERŐNYI-féle
javított falkörpör romek
nagy dobozokban 50 kr.-
ért kapható kőbőgés, ne...
héz légzős, hurutos bán...
talmak ellen. 8929

Fűszerüzlet.
14 év óta fenálló kitűnő fű...
szerüzlet azonnal átvehető,
az átvehető 1500-2000
forint szükségeltetik. Az
üzlet menetérlő személye...
sen meggyőződhetni. Cím
a kiadóhivatalban. 27

Szepességi kárpáti
fenyőbororicska,
valódi legfinomabb m...
nőségű, kis üstben égetett,
állott régi, egyike a leg...
egészségesebb italoknak,
kitűnő szer gyomorbi...
ellen, hathatós étvágy...
gerjesztő, a vesők működ...
sére szerfelettel kedvező
hatású, 5 kilós palack bér...
mentve, utánvétele mellett
3 frt 75 kr. Ganovszky
Gusztáv fenyőbororicska...
termelő. Szepes-Szombat
(Szepesmegye).

VALÓ.
di francia különlegessé...
gek (gummi és halhályag,
gyuszintén Bözses nő
úszarként) F. Gouzerand
fils legismertesebb párisi
fűszerüzletének tulajdon...
sáiban beszerzethetők:
POLGÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50
Részletes képes árjegyzék
ingylen, zárt borké...
ben. Ezen hirdetés beküld...
ése után 15 napig érvény...
Kivonatott: a „Budapesti
Napló“-ból.

Zálogházi
cédulákat veszek.
Eldadok
13 latos ezüst evőeszkö...
teket, grammja 5 kr., gr...
randolokat, gyertyatartó...
kat, hálalákat, láccákat,
grammja 6 kr., 12 darab
ezüst evőeszköz 6 frt 50
kr., teljes 12 személyre
való teljes evőeszközeteket
128 frttól kezdve, és vá...
laszték mindennemű
ezüst műtűvös tárgyak...
ban, arany férfilécek kö...
lőlgővel, grammja 85 kr.,
masszív arany gyűrűk 2
frt 40 krtól, tula remon...
torít órák 8 frt.
Grünberger Armin
Béla
örökései Budapeston.
IV., Városház-ter 9. I. em. 23
Hariszházir.
Képes árjegyzéket bér...
mentve és ingylen.
Részletfizetés is

A budapesti
Kávémagazin
bérmentve küld
Cuba
Mooca
Jáva
Gyöngy
kávét
postán utánvétellel
3 kiló frt 4.80.
Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u 4.